

**T.C.
ERCIYES ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
TÜRKÇE EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**TÜRKÇE EĞİTİMİ PROGRAMLARINDAKİ
DEĞİŞTİRİLEBİLİR ZORUNLU DERSLERLE SEÇMELİ
DERSLERİN DEVLET ÜNİVERSİTELERİ ÖLÇEĞİNDE
DEĞERLENDİRİLMESİ**

**Hazırlayan
Rahime İrem YAVUZ**

**Danışman
Doç. Dr. Erhan AYDIN**

Yüksek Lisans Tezi

**Haziran 2012
KAYSERİ**

**T.C.
ERCIYES ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
TÜRKÇE EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**TÜRKÇE EĞİTİMİ PROGRAMLARINDAKİ
DEĞİŞTİRİLEBİLİR ZORUNLU DERSLERLE SEÇMELİ
DERSLERİN DEVLET ÜNİVERSİTELERİ ÖLÇEĞİNDE
DEĞERLENDİRİLMESİ**

(Yüksek Lisans Tezi)

**Hazırlayan
Rahime İrem YAVUZ**

**Danışman
Doç. Dr. Erhan AYDIN**

**Haziran 2012
KAYSERİ**

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin, akademik ve etik kurallara uygun bir şekilde elde edildiğini beyan ederim. Aynı zamanda bu kural ve davranışların gerektirdiği gibi, bu çalışmanın özünde olmayan tüm materyal ve sonuçları tam olarak aktardığımı ve referans gösterdiğimi belirtirim.

Adı-Soyadı

İmza:

YÖNERGEYE UYGUNLUK

“Türkçe Eğitimi Programlarında Değiştirilebilir Zorunlu Derslerle Seçmeli Derslerin Devlet Üniversiteleri Ölçeğinde Değerlendirilmesi” adlı Yüksek Lisans tezi, Erciyes Üniversitesi Lisansüstü Tez Önerisi ve Tez Yazma Yönergesi’ne uygun olarak hazırlanmıştır.

Tezi Hazırlayan

Danışman

Rahime İrem YAVUZ

Doç. Dr. Erhan AYDIN

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi ABD Başkanı

Doç. Dr. Erhan AYDIN

KABUL VE ONAY

Doç. Dr. Erhan AYDIN danışmanlığında Rahime İrem YAVUZ tarafından hazırlanan “Türkçe Eğitimi Programlarında Değiştirilebilir Zorunlu Derslerle Seçmeli Derslerin Devlet Üniversiteleri Ölçeğinde Değerlendirilmesi” adlı bu çalışma jürimiz tarafından Erciyes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalında yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

05.07.2022

(tez savunma sınav tarihi)

JÜRİ:

Danışman: Doç. Dr. Erhan AYDIN

Üye: Doç. Dr. Ali GÖÇER

Üye: Yrd. Doç. Dr. Adnan KARADÜZ

ONAY:

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulunun 06/07/2022 tarih ve21.... Sayılı kararı ile onaylanmıştır.

05.07.2022

Prof. Dr. Hüseyin İsmail KALEFİ DEMİR

Enstitü Müdürü (Ünvan)

ÖN SÖZ

Bu çalışmayla Türkçe öğretmenliği bölümü için YÖK tarafından hazırlanan ve 2006 yılında uygulamaya konulan programdaki alan ve genel kültür seçmeli derslerini ve programın niteliğini arttıracak uygulamaları tespit etmek amaçlanmaktadır. Çalışmanın birinci bölümünde, teze ilgili kavramlar açıklanmış ve problem durumu belirtilerek araştırmanın amacı, önemi, yöntemi, sınırlılıkları hakkında bilgi verilmiştir. İkinci bölümde, geçmişten günümüze öğretmen yetiştiren kurumlarda gerçekleşen değişimlere, Türkçe öğretmenliği lisans programlarına, eğitim fakültelerinde gerçekleştirilen yeniden yapılandırma çalışmalarıyla üniversitelerin Türkçe öğretmenliği programlarının ders programlarındaki yeniliklere yer verilmiştir. Üçüncü bölümde ise üniversitelerin Türkçe öğretmenliği lisans programlarının incelenmesi sonucunda elde edilen verilerin ışığında varılan sonuç ve öneriler bulunmaktadır.

Ders dönemimde ve tez çalışmalarım süresince bana her zaman yardımcı olan ve desteğini hiç esirgemeyen tez danışmanım Doç. Dr. Erhan Aydın'a, Türkçe Eğitimi Anabilim dalı öğretim üyelerinden Doç. Dr. Ali Göçer'e ve Yrd. Doç. Dr. Adnan Karadüz'e ve bu zorlu süreç boyunca daima yanımda olan aileme de teşekkür ederim.

**TÜRKÇE EĞİTİMİ PROGRAMLARINDAKİ DEĞİŞTİRİLEBİLİR ZORUNLU
DERSLERLE SEÇMELİ DERSLERİN DEVLET ÜNİVERSİTELERİ
ÖLÇEĞİNDE DEĞERLENDİRİLMESİ**

Rahime İrem YAVUZ

Erciyes Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Yüksek Lisans Tezi, Haziran 2012

Danışman: Doç. Dr. Erhan AYDIN

ÖZET

Eğitimin önemli bir ögesi olan öğretmenin çağın gereklerine göre yetiştirilmesi meselesi diğer ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de özellikle cumhuriyetin ilanından sonra eğitim alanında yapılan değişimlerle birlikte önem kazanmıştır. Eğitim alanında yapılan yeniliklerin ve değişimlerin başarılı şekilde gerçekleştirilmesinde öğretmenler önemli bir faktör olarak görülmektedir. Bu nedenle ülkemizde eğitimde gerçekleştirilen değişimler eğitim fakültelerinin de yeniden yapılandırılmasının gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır. Eğitim fakültelerinin diğer programlarında görüldüğü üzere Türkçe Öğretmenliği Lisans Programında da bu sebeplerden değişimler gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmada, cumhuriyetten günümüze Türkçe Öğretmenliği programında yapılan değişim ve yeniliklere yer verilmiştir.

Bu çalışmanın amacı Türkçe öğretmen adaylarının nitelikli yetiştirilmesinde önemli bir etkiye sahip Türkçe Öğretmenliği Lisans Programındaki değiştirilebilir zorunlu dersler ile seçmeli derslerin devlet üniversiteleri ölçeğinde karşılaştırarak niteliğini belirlemektir. Bu amaçla üniversitelerin Türkçe öğretmenliği programlarının ders programları incelenmiş, programda yer verilen alan ve genel kültür seçmeli dersleri ile değiştirilebilir zorunlu dersler tablolar halinde açıklanmaya çalışılmıştır. Araştırma sonucunda Eğitim Fakültelerinin Yeniden Yapılandırılması çalışmalarıyla Türkçe Öğretmenliği programından bazı dersler kaldırılırken bazı derslerin eklendiği ve devlet üniversitelerinin kendi programlarına bu değişimleri yansıtırken farklılıkların ortaya çıktığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Öğretmen Yetiştirme, Türkçe Öğretmenliği Lisans Programı, Değiştirilebilir Zorunlu Dersler, Seçmeli Dersler

**CHANGEABLE MUST COURSES AND ELECTIVE COURSES IN TURKISH
EDUCATION PROGRAMS AND THEIR EVALUATION ON THE SCALE OF
PUBLIC UNIVERSITIES**

Rahime İrem YAVUZ

Erciyes University, Institute of Educational Sciences

Master Thesis, June 2012

Supervisor: Assoc. Prof. Erhan AYDIN

ABSTRACT

Teacher is one of the most significant component of education. It is necessary to educate teachers to the necessities of current period. After the proclaim of the republic, this necessity was gained an importance in our country as in all around the world. Teachers are seen as a significant factor in realizing effective changes in education. Consequently, changes in education of our country necessitates the renewal of education faculties. As seen in other programs of education faculties, some changes were realized in Undergraduate Turkish Teacher Program. In this study, changes which have been done from republic to today in Turkish Teacher Program were investigated.

The major aim of this study is to determine the characteristics, changeable must courses and elective courses in Undergraduate Turkish Teacher Program, which provide effeciently educated Turkish teacher candidates by comparing them on the scale of public universities. In this context, course schedules of Turkish Teacher Programs were investigated. Field courses, elective general culture courses and changeable must courses were visualized by using tables. At the end, with the help of renewal studies of education faculties some courses were added and some others were removed from Turkish Teacher Program. It was observed that while public universities were reflecting those changes to their programs, some differences were appeared.

Key Words: Teacher Educating, Undergraduate Turkish Teacher Program, Changeable Must Courses, Elective Courses

İÇİNDEKİLER

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK.....	i
YÖNERGEYE UYGUNLUK.....	ii
KABUL VE ONAY	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
ÖN SÖZ.....	iv
ÖZET.....	v
ABSTRACT	vi
KISALTMALAR	x
GİRİŞ	1
1. BÖLÜM.....	8
1.1. Programlar.....	9
1.1.1. 1931 programı	10
1.1.1.1. Gazi Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü İhzari Birinci Sınıfta Okutulan Dersler.....	10
1.1.1.2. Gazi Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü Hazırlık Sınıfı Edebiyat Kısımının Dersleri.....	11
1.1.1.3. Gazi Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü Edebiyat Şubesi Ders programı (1931).....	11
1.1.1.4. Pedagoji Dersleri.....	12
1.1.2. 1941 Programı.....	12
1.1.2.1. Eğitim Enstitüleri Türkçe Bölümü Programı (1941)	12
1.1.3.1. Eğitim Enstitüleri Türkçe Bölümü Programı (1944)	13
1.1.4. 1948 Programı.....	14
1.1.4.1. Eğitim Enstitüleri Toplu Dersler Bölümü Programı (1948)	14
1.1.5. 1949 Programı.....	15
1.1.5.1. Eğitim Enstitüleri Edebiyat Grubu Programı (1949)	15
1.1.6. 1957 Programı.....	15
1.1.6.1. Eğitim Enstitüleri Edebiyat Bölümü Programı (1957)	16
1.1.7. 1966 Programı.....	16
1.1.7.1. Eğitim Enstitüleri Türkçe Bölümü Programı (1966)	16
1.1.8. 1968 Programı.....	17
1.1.8.1. Eğitim Enstitüleri Türkçe Bölümü Programı (1968)	17
1.1.9 1979-1980 Programı	18

1.1.9.1. Dört Yıllık Eğitim Enstitüleri Türkçe/Edebiyat Bölümlerinin I. Sınıfında Okutulacak Dersler (1979).....	19
1.1.9.2. (1980) 14.4.1980 tarihinde kabul edilen Yüksek Öğretmen Okulu Geçici Çerçeve Programında Türk Dili Edebiyatı bölümüne ait ders dağılımı	20
2. BÖLÜM.....	28
2.1. Öğretmen Yetiştiren Kurumların Yeniden Yapılandırılması.....	28
2.1.1. 1997 Düzenlemesi.....	28
2.1.1.1. Yeni Öğretmen Yetiştirme Sisteminin Olumlu Yanları.....	31
2.1.1.2. Olumsuz Yanları	32
2.1.2. 2006 Düzenlemesi.....	33
2.1.2.1. Değiştirilebilir Zorunlu Dersler.....	37
2.1.2.1.1. Yabancılara Türkçe Öğretimi.....	38
2.1.2.1.2. Tiyatro ve Drama Uygulamaları	39
2.1.2.1.3 Türk Eğitim Tarihi	39
2.1.2.1.4. Uygarlık Tarihi.....	40
2.1.2.1.5. Dil ve Kültür	40
2.1.2.1.6. Özel Eğitim	41
2.1.2.2. Değiştirilebilir Zorunlu Derslerin Devlet Üniversitelerindeki Durumu	42
2.1.2.2.1. Değiştirilebilir Zorunlu Derslerden Alan ve Alan Eğitimi Derslerinin Devlet Üniversitelerindeki Durumu	42
2.1.2.2.2. Değiştirilebilir Zorunlu Derslerden Genel Kültür Derslerinin Devlet Üniversitelerindeki Durumu	45
2.1.2.2.3. Değiştirilebilir Zorunlu Derslerden Öğretmenlik Meslek Bilgisi Derslerinin Devlet Üniversitelerindeki Durumu.....	47
2.1.2.3. Seçmeli Derslerin Devlet Üniversitelerindeki Durumu	49
2.1.2.3.1. Seçmeli I Alan ve Alan Eğitimi Dersleri (Kredi: 3)	49
2.1.2.3.2. Seçmeli I Genel Kültür Dersleri (Kredi: 2).....	52
2.1.2.3.3 Seçmeli II Alan ve Alan Eğitimi Dersleri (Kredi: 3)	55
2.1.2.3.4. Seçmeli III Alan ve Alan Eğitimi Dersleri (Kredi: 2).....	58
2.1.2.3.5. Seçmeli II Genel Kültür Dersleri (Kredi: 2)	61
3. BÖLÜM.....	65
3. 1. Yöntem.....	65
3. 2. Bulgular ve yorum.....	65

3.2.1. Değiştirilebilir Zorunlu Derslerden Alan ve Alan Eğitimi Dersleri.....	65
3.2.2. Değiştirilebilir Zorunlu Derslerden Genel Kültür Dersleri.....	66
3.2.3. Değiştirilebilir Zorunlu Derslerden Meslek Bilgisi Dersi.....	66
3.3. Tartışma.....	66
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	68
EKLER.....	70
KAYNAKLAR	90
Z GEÇMİş.....	94

KISALTMALAR

Akt.	: Aktaran
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
T.C.	: Türkiye Cumhuriyeti
TDK	: Türk Dil Kurumu
YÖK	: Yükseköğretim Kurulu
vb.	: ve benzeri

GİRİŞ

Dil, “insanların düşündüklerini ve duyduklarını bildirmek için kelimelerle veya işaretlerle yaptıkları anlaşma, lisan” (TDK,1998: 586) olarak tanımlanmaktadır. Genel olarak, insanlar arasında anlaşmayı sağlayan iletişim aracıdır. Dilin en önemli özelliği iletişimi sağlamasıdır. Dil, bu işlevinin yanı sıra, bir insanın yetişmesine, zihinsel olarak gelişmesine de yardımcı olur. Çünkü insan dille düşünüp ve dil aracılığıyla hissetmektedir. Dilin bir başka özelliği ise kültürün yeni nesillere aktarılmasını sağlamasıdır. Dilin bu tanımlarından yola çıkarak dil öğretiminin amacının kültürü kuşaktan kuşağa aktarmak, kişilerin düşünce gücünü geliştirmek ve insanlarla iletişim kurmasını sağlamak olduğunu söyleyebiliriz.

Bilgi çağı olarak nitelendirdiğimiz ve kişisel yeteneklerin daha da ön plana çıktığı günümüzde birey, yaşam alanı içerisinde, gereksinimlerini gidermek, duygu ve düşüncelerini başkalarıyla paylaşmak, bilgi kazanmak ve dengeli biçimde yaşayabilmek için toplumdaki diğer bireylerle iletişim kurmak zorundadır. Kişiler arası iletişimin en temel ögesi durumunda olan dilin etkili kullanımı, bireylerin toplum içinde diğer bireylerle iyi bir iletişim kurmasını sağlar. Kişinin iletişim yeteneğini büyük ölçüde, onun iletişim aracı olan ana dilini kullanabilme becerisi belirler. Bir iletişim aracı olan ana dili, aynı zamanda bir öğrenme ve öğretme aracıdır. Ana dili gelişmemiş, yetkinleşmemiş bireylerin içinde yaşadıkları çevrenin ve evrenin değerleriyle etkili bir iletişime girmeleri; düşüncelerin zengin dünyasından yararlanarak bilimsel, eleştireci, doğru, yapıcı ve yaratıcı düşünme biçimlerini de edinmeleri mümkün görünmemektedir (Sever, 1993: 1).

“İyi bir ana dili eğitimi görmüş kimse, kendisine anlatılmaya çalışılan bir bilgi, duygu ya da düşünceyi, herhangi bir noktayı atlamadan, sırasını bozmadan, olduğu gibi kavrayabilir, anlayabilir (MEB, 2000: 7).” “Dilini, yaşının gerektirdiği sınırlar içinde, yeter derecede öğrenmemiş bir öğrencinin, ilköğretimin 1-3. sınıflar Sosyal Bilgiler ile Fen Bilgisinin çeşitli ilgi alanlarına, diğer sınıflarda ise öteki derslerin konularına ilgi duyabilmesi, öğretmenlerin sınıfta anlattıkları, ders kitaplarında okuduklarını

anlayabilmesi, anladıklarını anlatabilmesi, dolayısıyla bu derslerde başarılı olabilmesi imkânsızdır (MEB, 2000: 11).” Öğrenmenin kolaylaşması, doğru ve etkili bir ana dili kullanımına bağlıdır. Bu yüzden ana dili kullanımındaki başarının, okuldaki başarı ile sıkı bir ilişkisi bulunmaktadır (Yılmaz, 2007: 2). Görüldüğü gibi ana dili eğitimi diğer derslerde de başarılı olmak için önemli olmaktadır.

Ana dilini etkili kullanma, ancak iyi bir ana dili eğitiminden geçmekle mümkün olur (Kavcar, Oğuzkan, Sever, 1995). İyi bir dil eğitimi, başta çocuğun anne ve babası olmak üzere öğrencinin gelişim özelliklerini dikkate alarak iyi hazırlanmış programlar ve bu programlara işlerlik kazandıran öğretmenlerle sağlanır (Calp, 2003). Ana dili eğitimi veren Türkçe öğretmenlerinin iyi yetiştirilmesi şu nedenlerden dolayı önemlidir:

1. Bir ülkede, milli duyguların canlı tutulması ve kuşaktan kuşağa aktarılması ancak ana dili bilincinin kazandırılması, Türkçe öğretmenleri aracılığıyla gerçekleşir. Bu amaca ulaşılabilmesi de Türkçe öğretmenlerinin yetiştirilmesine bağlıdır.
2. Öte yandan nitelikli, iyi yetişmiş, topluma yön veren öğretmenler, eğitimin gelişmesinde en büyük katkıyı sağlarlar (Yalçın, 1999: 13).

Her seviyedeki insanımıza Türkçeyi öğretecek, sevdirecek, okuma zevk ve alışkanlığı kazandıracak; bu yolla milli kültürümüzü benimsetip birlik ve beraberliğimizin devamını temin edecek Türkçe öğretmenlerine ihtiyaç vardır (Güzel, 1997: 3). Görüldüğü gibi okullarımızda ana dili eğitimi veren Türkçe öğretmenleri öğrencilerin ana dillerini doğru ve etkili kullanmasında, ana dili bilinci kazanmasında, anlama ve anlatma becerilerinin gelişmesinde önemli bir etkidir. Bu yüzden nitelikli ve etkili bir Türkçe eğitimi için nitelikli Türkçe öğretmenlerine ihtiyaç duyulmaktadır. Bir okul, ancak içindeki öğretmenlerin niteliği kadar iyidir, denilebilir (Kavcar, 1999). Öğretmenin niteliği ile eğitim sisteminin ürünü olan yetiştirdiği insanın niteliği arasında olumlu ve yüksek bir ilişki vardır (Sezgin, 2002: 6). Mesleki yeterliliğe sahip, alan konularına hâkim ve genel kültür bilgisine sahip kısacası nitelikli öğretmenlerin yetişmesinden ise eğitim fakülteleri sorumludur. Bu nedenle diğer branşlarda olması gerektiği gibi Türkçe öğretmenliği bölümünün programı da bu özelliklere sahip öğretmenlerin yetişmesini sağlayacak özellikte olmalıdır. Bu nedenle programda alan bilgisi, meslek bilgisi ve genel kültür derslerine yer verilmektedir. Kavcar (1999: 130),

alan bilgisini “bilmeyen öğretmez”, öğretmenlik meslek bilgisini de “her bilen öğretmez” şeklinde açıklamaktadır.

Türkçenin eğitimi ve öğretiminde bu kadar önemli bir unsur olan Türkçe öğretmenlerinin yetiştirilmesinde programların belirttiğimiz nedenlerden dolayı önemi büyüktür. Bu yüzden programın eğitim sisteminde yapılan değişiklikler ve eğitimdeki çağdaş yaklaşımlar dikkate alınarak değiştirilmesi ve geliştirilmesi gerekmektedir. Programın çağın gerisinde kalmaması ve ihtiyaçlara cevap verir nitelikte olmasının gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Program, nitelikli öğretmenlerin yetiştirilmesinde önemli bir etken olduğu için çalışmanın konusu Türkçe öğretmenliği bölümü için YÖK tarafından hazırlanan ve 2006 yılında uygulamaya konulan programdaki alan ve genel kültür seçmeli derslerini ve programın niteliğini arttıracak uygulamaları tespit etmek olarak belirlenmiştir.

Bu araştırmanın amacı, Türkçe Öğretmenliği Lisans Programındaki değiştirilebilir zorunlu dersler ile seçmeli derslerin devlet üniversiteleri ölçeğinde karşılaştırarak niteliğini belirlemektir. Bu kapsamda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Devlet üniversitelerine bağlı eğitim fakültelerinin Türkçe Öğretmenliği programında hangi alan seçmeli derslerine yer verilmiştir?
2. Devlet üniversitelerine bağlı eğitim fakültelerinin Türkçe Öğretmenliği programında hangi değiştirilebilir zorunlu derslere yer verilmiştir?
3. Devlet üniversitelerine bağlı eğitim fakültelerinin Türkçe Öğretmenliği programında hangi genel kültür seçmeli derslerine yer verilmiştir?

Belirlenen bu sorulara cevap bulmak için üniversitelerin Türkçe öğretmenliği programlarının ders programları incelenmiş, programda yer verilen alan ve genel kültür seçmeli dersleri ile değiştirilebilir zorunlu dersler tablolar halinde açıklanmaya çalışılmıştır.

Bu çalışmayla Türkçe öğretmenliği bölümü için YÖK tarafından hazırlanan ve 2006 yılında uygulamaya konulan programdaki alan ve genel kültür seçmeli derslerini ve programın niteliğini arttıracak uygulamaları tespit etmek amaçlanmaktadır. Çalışma, Türkçe öğretmenliği yetiştirilmesinde programın daha yararlı olması için öneriler sunacağından önemlidir.

Bir milleti, millet yapan değerlerin başında yer alan dil, milletin devamını sağlayan temel unsurdur. Bu noktadan hareketle Türkçenin önemi, dil olarak kullanımı, korunması ve geliştirilmesi son derece önem arz etmektedir.(Çoban, 2010: 960)

Yeni nesillere Türkçenin doğru ve etkili bir biçimde öğretilmesi zorunluluğu bugün çok büyük bir önem taşımaktadır. Son yıllarda küreselleşme akımı tüm dünyada milli devletlerin temellerini sarsar hale gelmiştir. Türkiye Cumhuriyeti'nin ve milletin gelecekte güçlü bir devlet ve millet olarak yaşayabilmeleri ve var olmaları da okullarımızdaki Türkçe öğretiminin başarısıyla sağlanacaktır. (Güzel, 2003a: 73) Okullarımızda bu başarıyı sağlayabilmek için öncelikle nitelikli Türkçe öğretmenlerinin yetiştirilebilmesi gerekmektedir. Bu yüzden Türkçe öğretmenlerinin yetiştirilmesinde önemli bir unsur olan ders programlarının geliştirilmesi, eksikliklerinin tamamlanması ve ihtiyaçlara cevap verir nitelikte olması gerekmektedir. Bu durum programla ilgili çalışmalar ve araştırmalar yapılmasının gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır. Yapılan çalışmada nitelikli bir Türkçe öğretmeni yetiştirebilmek için önemli bir etken olan ders programının mevcut durumunu ortaya koyduğu, programın niteliğini arttırmak için öneriler içerdiği ve bu konuda yapılacak çalışmalara yardımcı olabileceği için önemli görülmektedir.

Araştırmada nitel araştırma yönteminden yararlanılmaktadır. Nitel araştırma, “gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma” türü olarak tanımlanmaktadır. (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 39). Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden “doküman incelemesi” yöntemi kullanılmıştır. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar. (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 187).

Araştırma, Türkçe Eğitimi Bölümü bulunan devlet üniversiteleriyle sınırlandırılmaktadır. Araştırma kapsamında belirlenen üniversitelerin Türkçe Eğitimi Bölümü için hazırlanan ders programları incelenmektedir.

Türkiye'deki devlet üniversitelerinin eğitim fakülteleri ölçeğinde hazırladığımız tezde ana amaç 2006 programında değiştirilebilir zorunlu dersler ile alan ve genel kültür seçmeli derslerin durumu ve programa katkısı üzerine yoğunlaşmaktır. Örneğin Erciyes

Üniversitesi Eğitim Fakültesinde değiştirilebilir zorunlu dersler ile alan ve genel kültür seçmelileri aşağıdaki gibi belirlenmiş ve uygulamaya konmuştur:

Değiştirilebilir Zorunlu Dersler

Yabancılara Türkçe Öğretimi, Türk Eğitim Tarihi, Uygarlık Tarihi, Tiyatro ve Drama Uygulamaları, Özel Eğitim, Dil ve Kültür.

Alan Eğitimi Seçmeli Dersleri

Türk Halk Bilimi ve Eğitim, Türkçenin Anlam Bilimi, Şiir İncelemeleri, Hikâye İncelemeleri, Türkçe ve Eğitim, Dil ve Kültür, Türkçe Eğitiminde Yaratıcı Düşünme Öğretim Yöntemleri, Türkçe Eğitiminde Proje Geliştirme, Dilbilgisi Öğretimi, Türk Dünyası Dil ve Edebiyatı, Roman İncelemeleri, Türkçe Öğretiminde Edebi Metinler, Türkçenin Güncel Sorunları, Türk Tiyatro Tarihi, Türkçe Araştırmaları Tarihi, Bilgisayar Destekli Türkçe Öğretimi.

Genel Kültür Seçmeli Dersleri

Türk Tarihi ve Kültürü, Sosyoloji, Vatandaşlık Bilgisi, Türkiye Coğrafyası, Felsefe, Çevre Bilimi, Kültürel Coğrafya, Günümüz Dünya Sorunları, Sağlık Bilgisi ve İlk Yardım, Cinsel Sağlık Bilgileri, İnsan Hakları ve Demokrasi Eğitimi, Siyasal Düşünceler Tarihi, Sosyal Psikoloji, Orta Doğu Coğrafyası, Türkiye'nin Doğal Kaynakları, Fen Teknoloji ve Toplum, Siyasi Coğrafya

İlgili Araştırmalar

Çifci'nin (2011) "Türkçe Öğretmeni Yetiştirme Programı Sorunu" başlıklı araştırmasında 2005 Türkçe Eğitimi Programının alan ve alan eğitimi derslerinin düzenlenmesinde de 1998 Programında olduğu gibi temel yanlışlıklar yapıldığı görülmüştür. Her iki programda da Osmanlı Türkçesi dersinin programdaki yerinin az olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca yazılı anlatım derslerinin uygulamalı olması gerektiği vurgulanmıştır.

Çoban'ın (2010) "Türkçe Öğretmenliği Lisans Programlarının Değerlendirilmesi" başlıklı araştırmasında 1998–1999 eğitim-öğretim yılından itibaren uygulanan Türkçe Öğretmenliği Lisans programları ile 2006–2007 eğitim-öğretim yılından itibaren uygulanan Türkçe Öğretmenliği Lisans programlarını karşılaştırmak amaçlanmıştır. Araştırmada, eski ve yeni Türkçe Öğretmenliği Lisans Programları, farklı boyutlar

açısından analiz edilmiş; benzerlikler ve farklılıklar tarama modeli kullanılarak ortaya konulmuştur. Araştırma sonuçları özetle şöyledir:

1. Yeni programlarda ağırlıklı olarak sırasıyla genel kültür ve meslek bilgisi derslerinin çeşidi artarken, alan bilgisi derslerinin çeşidinin azaldığı görülmüştür.
2. Yeni programlarda toplam ders saati sayısının arttığı, ancak eski ve yeni programdaki derslerin teorik ve uygulama ağırlığının neredeyse hiç değişmediği tespit edilmiştir.
3. Eski programda seçmeli derslerin kategorileri belirtilmediği, yeni programda ise alan bilgisi ve genel kültür olarak belirtildiği görülmüştür.
4. Krediler açısından yeni programda, genel kültür derslerinin kredileri artarken, alan bilgisi ve meslek bilgisi derslerinin kredilerinin azaldığı; ayrıca yeni programda alan bilgisi ve genel kültür derslerinin uygulamalı ders saat sayıları artarken, meslek bilgisi derslerinin uygulamalı ders saat sayılarının azaldığı saptanmıştır.

Açık'ın "Türkçe Öğretmeni Yetiştirme Programında Mevcut Alan Derslerinin Kültürel Boyutu" başlıklı araştırmasında kültürel mirasın aktarılmasında Türkçe öğretmeni yetiştirme programı incelenmiştir. Programda birer dönemlik haftada ikişer saatlik Ses Bilgisi, Şekil Bilgisi, Kelime Bilgisi ve üç saatlik Cümle Bilgisi dersleri ile Türkçenin zenginliği, derinliği ve inceliklerini öğrenmek için yeterli olmadığı görülmüştür. Programda yer alan bir dönemlik ve üçer kredilik Genel Dilbilim ve Dil Sosyolojisi dersleri, günümüzdeki çağdaş dil öğretimi teknikleri açısından Türkçe öğretimini olumsuz yönde etkileyeceği tespit edilmiştir. Kültürü tanımada önemli rolü olan derslerin programda sınırlı bir şekilde yer almasından dolayı kültür ve eğitim politikalarının tekrar gözden geçirilmesi, programların yeniden ele alınması önerilmektedir.

Uçgun'un (2006) "Cumhuriyet Döneminde Türkçe Öğretmenlerinin Yetiştirilmesi" başlıklı araştırmasında Türkçe öğretmeni yetiştiren kurumların Cumhuriyetin ilanından günümüze kadarki süre içinde geçirdiği aşamaları tespit etmek amaçlanmıştır. Çalışma, 1923-2005 yılları arasındaki değişikliklerle ve bu tarihi süreçte Türkçe öğretmeni yetiştiren kurumların teşkilat yapıları, amaçları, lisans programları, eğitim-öğretim

kadroları, öğrenci kaynakları, fen-edebiyat fakültelerinin ve 1997'deki yeniden yapılandırma çalışmalarının Türkçe öğretmenlerinin yetiştirilmesine etkilerini içeren bilgilerle sınırlıdır. Araştırmada, Cumhuriyet Döneminde Türkçe öğretmeni yetiştirme sistemi hakkında bilgi veren yazılı materyallerden yararlanılmıştır. Türkçe Eğitimi bölümlerinde uygulanan programların, ilk yıllarda eğitim-öğretim faaliyetlerinde daha olumlu sonuçlar elde etmek için sürekli değiştirilip geliştirilerek bugünkü şeklini aldığı saptanmıştır. 2005 yılındaki programda ise önemli eksikliklerin bulunduğu tespit edilmiştir. Türk soylulara, yurt dışındaki Türk çocuklarına ve yabancılara Türkçe öğretimiyle ilgili herhangi bir dersin bulunmaması, seçmeli derslerin belli bir standarda bağlanmamış olması tespit edilen eksikliklerdir.

Güzel'in (2003) "Eğitim Fakültelerinde Türkçe Öğretmenliği Bölümünün Kuruluşu ve Hedefleri" başlıklı araştırmasında Temel Türkçe Öğretmenliği Anabilim dalı, Türkçe Öğretmenliği Anabilim dalı ve Yabancılara Türkçenin Öğretimi Anabilim dallarının kurulması önerilmiştir.

1. BÖLÜM

Eğitim, Türkçe sözlükte: “Çocukların ve gençlerin toplum yaşayışında yerlerini almaları için gerekli bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine, kişiliklerini geliştirmelerine yardım etme, terbiye.” olarak tanımlanmaktadır. (TDK, 1998: 677) Eğitim, yaşadığı toplumda bireyin davranış biçimleri edindiği süreçler toplamı olarak da tanımlanmaktadır. (Varış, 1997: 13) Eğitim, insanın bütün yaşamını etkilemekte, okuldan önce ailede başlamakta ve okulla devam edip ömür boyu her yerde ve her zaman sürmektedir. Eğitim, sosyal bir kurum ve bir sistem olarak ele alındığında, bunun başlıca öğelerini, öğrenciler, öğretmenler, eğitim programı, yöneticiler, eğitim uzmanları, eğitim teknolojisi, fiziki ve finansal kaynaklar oluşturmaktadır. Bunlar içinde öğretmen en temel öge olmaktadır. Eğitimin niteliği ve kalitesi de büyük oranda öğretmenlerin niteliğine bağlı olmaktadır. Bu açıdan eğitim sistemi içinde görev alacak olan öğretmenlerin hem hizmet öncesinde hem de hizmet içinde iyi bir şekilde yetişmesi ve yetiştirilmesi eğitim hizmetlerinin kalitesi yönünden önem taşımaktadır. (Şişman, 2004: 5) Hiçbir eğitim modeli, o modeli işletecek personelin niteliğinin üzerinde hizmet üretemez. Bu nedenle, “Bir okul, ancak, içindeki öğretmenler kadar iyidir” denilebilir. (Kavcar, 1986: 33) Bir eğitim sisteminin en temel ögesi kuşkusuz öğretmendir. Sistemin başarısı öğretmenin sahip olduğu meslek ve kişilik özellikleri ile doğru orantılıdır. Etkili öğretmenler genel kültür açısından yeterli, alanlarında gerekli bilgi, beceri ve tutumlara sahip meslek aşkı ile dolu kişilerdir. Bütün öğretmenlerin nitelikli yetişmesi önemli olmakla birlikte Türk dili ve edebiyatı/Türkçe öğretmenlerinin bu dilin kullanıcıları ve öğreticileri olarak daha da nitelikli yetiştirilmesi son derece önemlidir. (Saraç, 2005: 217)

Ülkemizde Türkçenin eğitimi öğretimi bölümü ilk olarak Atatürk’ün emriyle 1926-27 öğretim yılında Konya’da Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsündeki Türkçe Öğretmenliği Bölümü iki yıllık olarak açılır. Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü’nün ilk açılan bölümünün Atatürk’ün talimatı ile Türkçe Öğretmenliği Bölümü olması Atatürk’ün Türk diline verdiği önemi göstermektedir. Atatürk’ün dile

verdiği önem şu sözlerinden de anlaşılmaktadır: “ Türk milletinin dili Türkçedir. Türk dili dünyada en güzel, en zengin ve en kolay olabilecek bir dildir. Onun için her Türk, dilini çok sever ve onu yükseltmek için çalışır. Bir de Türk dili, Türk milleti için kutsal bir hazinedir. Çünkü Türk milleti geçirdiği nihayetsiz felaketler içinde ahlakının, an’anelerinin, hatıralarının, menfaatlerinin, kısacası bugün kendi milliyetini yapan her şeyin dili sayesinde muhafaza olduğunu görüyor. Türk dili, Türk milletinin kalbidir, zihnidir.” (Akalin, 2004: 30) Bir yıl sonra bu okul, Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü adıyla Ankara’ya nakledilir.

1935’lerde “Gazi Orta Öğretmen Okulu ve Eğitim Enstitüsü” olmuş ve daha sonra, “Gazi Eğitim Enstitüsü” adıyla eğitim vermeye devam etmiştir. Ortaokul öğretmeni yetiştiren ve ilk Eğitim Enstitüsü olan bu enstitü, 1940’lı yılların sonuna doğru öğrenim süreleri 2-3 yıl arası olan değişik bölümleriyle tüm ortaokul dersleri için öğretmen yetiştirir hale gelmiştir. (MEB, 2008: 11)

1982 yılında 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kurulu Kanunu ile eğitim enstitüleri eğitim fakültelerine dönüştürülür. 1989-90 yılında, ilk defa Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsüne bağlı olarak yüksek lisans ve doktora programlarını yürütmek üzere Türkçenin Eğitimi-Öğretimi Anabilim Dalı kurulur. Bu programın öncelikli amacı; daha sonra üniversitelerde açılması düşünülen ve kararlaştırılan “Türkçenin Eğitimi-Öğretimi Lisans Programları”na öğretim elemanı yetiştirmektir.

1992-1993 eğitim öğretim yılında Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Bölümüne bağlı olarak Türk üniversitelerinde ilk defa lisans programı olarak Türkçe Öğretmenliği Anabilim Dalı kurulur. (MEB, 2008: 12)

1.1. Programlar

Okulların eğitim ve öğretim sürecindeki başarısı öğretmen, fiziki imkânlar, çevre, öğrenci, öğrenci niteliği, çalışma sistemi gibi çok farklı etkenlerle yakından ilgilidir. Bu etkenlerden en önemlilerinden biri de eğitim ve öğretim programlarıdır. (Temizyürek ve Balcı, 2006: 2)

Öğretmen adaylarının iyi bir eğitim alabilmeleri için öğretmen yetiştiren kurumların nitelikli ders programlarının olması gerekmektedir. Bu nedenle öğretmenlere kazandırılmak istenen yeterlilik ve özelliklerin yıllar içinde değişmesiyle programlarda

yer alan dersler ve bu derslerin içeriği öğretmen yetiştiren kurumlardaki değişimlere paralel olarak sürekli güncelleştirilmektedir.

1.1.1. 1931 programı

1931 tarihli Gazi Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsünün Teşkilat ve Programlarına Dair Yönetmelik Eğitim Enstitüleri Türkçe/edebiyat bölümü için hazırlanan ilk yönetmeliktir. Eğitim enstitüsüne kaydolun öğrencilerin bilgi seviyesini lise düzeyine yükseltmek amacıyla hazırlık (ihzari) sınıfları açılmıştır. Hazırlık sınıfları, öğretmen okullarındaki eğitimin beş ve altı yıla çıkarıldığı 1934 yılına kadar devam etmiştir. Yönetmelik'e göre ihzari (hazırlık) birinci sınıfta okutulan dersler ve bunların haftalık saatleri şöyledir (Uçgun, 2006: 43-45)

1.1.1.1. Gazi Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü İhzari Birinci Sınıfta Okutulan Dersler

Dersler	Haftalık Ders Saati
Riyaziyat	5
Tarih	2
Türk Tarihi	1
Coğrafya	2
Tabiiyat	4
Fizik	2
Kimya	2
Türkçe ve Edebiyat	3
Ecnebi Lisanları	5
Musiki İlimleri	1
Beden Terbiyesi	2
Resim ve Elisheri	3

(Uçgun, 2006: 44 Tablo 3)

Türkçe/edebiyat, tarih-coğrafya ve pedagoji şubelerinde okumak isteyen öğrenciler ihzarinin edebiyat kısmında devam ederler.

1.1.1.2. Gazi Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü Hazırlık Sınıfı Edebiyat Kısımının Dersleri

Dersler	Haftalık Ders Saati
Riyaziyat	2
Tarih	2
Türk Tarihi	2
Coğrafya	1
Tabiiyat	2
Fizik	1
Kimya	1
Türkçe ve Edebiyat	5
Ecnebi Lisanları	5
Musiki İlimleri	1
Beden Terbiyesi	2
Resim ve Elişleri	3

(Uçgun, 2006: 45 tablo 4)

1.1.1.3. Gazi Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü Edebiyat Şubesi Ders programı (1931)

Dersler	I. Sömestr	II. Sömestr	III. Sömestr
Tarih	3	-	-
Türk Tarihi	3	3	3
Sanat Tarihi	-	1	1
İçtimaiyat	-	1	1
Türkçe-Edebiyat	5	5	5
Garp Edebiyatı	-	2	2
Kozmugrafya	-	-	1
Pedagoji	4	5	6
Hıfzıssıhha	1	-	-
Ecnebi Lisanı	6	6	6
Resim	1	1	1
Musiki İlimleri	1	1	1
Jimnastik	1	1	1
El İşleri	1	1	1
TOPLAM	26	27	29

(Uçgun, 2006: 45 tablo 5)

1.1.1.4. Pedagoji Dersleri

Dersler	I.Sömestr	II. Sömestr	III. Sömestr
Terbiye	2	2	2
Mantık	2	-	-
Umumi Usul-i Tedris	-	2	-
Hususi Usul-i Tedris	-	-	1
Tatbikat	-	1	3
TOPLAM	4	5	6

(Uçgun, 2006: 46 tablo 6)

1.1.2. 1941 Programı

1941 yılında yayımlanan Gazi Orta Öğretmen Okulu ve Terbiye Enstitüsü Müfredat Programına göre bu okulun kuruluş amacı; “ortaokullarla ortaokul derecesinde kültür tahsili veren okullara öğretmen yetiştirmek”tir. Buna bağlı olarak Türkçe/edebiyat şubesinin kuruluş amacı, “ortaokullara Türkçe öğretmeni” yetiştirmektir ve bu şubenin programı, bu amaca göre hazırlanmıştır. (Uçgun, 2006: 47-50)

1.1.2.1. Eğitim Enstitüleri Türkçe Bölümü Programı (1941)

Dersler	I. Sınıf	II. Sınıf
Türk Dili Bilgisi	3	3
Kompozisyon	3	3
Edebi Metinler	3	3
Edebiyat Tarihi	2	2
Yazı	2	-
Garp Edebiyatı	3	3
Garp Metinleri	2	1
Sanat Tarihi	1	1
Felsefe	1	1
Sosyoloji	1	-
Pedagoji ve Umumi Öğretim Usulü	1	1
Yabancı Dil	4	4

Türkçenin Hususi Öğretim Usulü ve Ders Tatbikatı	-	6
Askerlik (Teorik)	2	2
Askerlik (Pratik)	2	2
TOPLAM	30	32

(Uçgun, 2006: 50 tablo 7)

1.1.3. 1944 Programı

194-1945 öğretim yılının ilk yarısından itibaren Türkçe bölümünde okutulacak dersler ve bunların haftalık olarak dağılımları şöyledir: (Uçgun, 2006: 72)

1.1.3.1. Eğitim Enstitüleri Türkçe Bölümü Programı (1944)

Dersler	I. Sınıf	II. Sınıf
Türk Dili Bilgisi	3	3
Kompozisyon	3	3
Edebi Metinler	3	3
Edebiyat Tarihi	2	2
Yazı	2	-
Garp Edebiyatı Metinleri	3	3
Ortaokul Ders Kitapları Üzerinde Çalışmalar	2	2
Sanat Tarihi	1	1
Felsefe	1	1
Toplumbilim	1	-
Eğitbilim ve Umumi Öğretim Metodu	1	-
Yabancı Dil	4	4
Türkçenin Hususi Öğretim Metodu ve Ders Tatbikatı	-	5
Türk İnkılâp Tarihi ve Türkiye Cumhuriyeti Rejimi	-	2
Askerlik (Teorik)	2	2
Askerlik (Pratik)	2	2
TOPLAM	30	33

(Uçgun, 2006: 72 tablo 8)

1.1.4. 1948 Programı

21 Ocak 1947 tarihinde onaylanarak yürürlüğe konan Yönetmelik'e göre eğitim enstitülerinin çeşitli bölümlerinde yürütülen eğitim-öğretim faaliyetleri yeniden düzenlenmiş ve enstitüler, "toplu dersler" ve "tek dersler" olmak üzere iki bölüme ayrılmıştır. Türkçe, toplu dersler bölümünün şubelerindedir ve programda bu alanla ilgili dersin adı "Türk Dili ve Edebiyatı" dır. (Uçgun, 2006: 75-79)

1.1.4.1. Eğitim Enstitüleri Toplu Dersler Bölümü Programı (1948)

Dersler	I. Sınıf	II. Sınıf
Türk Dili ve Edebiyatı	5	5
Eğitim Ruhbilimi	1	1
Öğretim Metodu	2	2
Öğretimde Ölçme Tekniği	-	1
Ruh Sağlığı	1	1
Eğitimbilim Tarihi	1	1
Çocukluk ve Gençlik Ruhbilim	-	1
Kimya	4	4
Fizik	2	2
Matematik	4	5
Resim-İş	2	-
Tabiat Bilgisi	2	2
Coğrafya	2	2
Tarih	2	2
Beden Eğitimi	1	1
TOPLAM	30	30

(Uçgun, 2006: 79 tablo 9)

1.1.5. 1949 Programı

Eğitim-öğretim kalitesinin düştüğü görölerek kısa zamanda “toplular dersler” bölümü uygulamasından vazgeçilmiştir. 1949-1950 eğitim-öğretim yılından itibaren eğitim enstitülerinde verilen dersler, edebiyat, fen ve yabancı dil gruplarına ayrılmıştır. (Uçgun, 2006: 88-89)

1.1.5.1. Eğitim Enstitüleri Edebiyat Grubu Programı (1949)

Dersler	I. Sınıf	II. Sınıf
Türk Dili ve Edebiyatı	6	6
Tarih	5	5
Coğrafya	5	5
Yurt Bilgisi	2	1
Devrim Tarihi	-	2
Genel Öğretim Metodu	2	2
Eğitim Ruhbilimi	1	1
Ruh Sağlığı Bilgisi	-	1
Çocukluk ve Gençlik Ruhbilimi	1	-
İkinci Branş Dersi	6	6
Seminer	4	2
TOPLAM	32	31

(Uçgun, 2006: 89 tablo 10)

1.1.6. 1957 Programı

1957 yılında eğitim enstitülerinin bütün bölümlerinde olduğu gibi Türkçe (Türk Dili ve Edebiyatı) bölümünün programında da değişiklik yapıldığı görölmektedir. (Uçgun, 2006: 93-96)

1.1.6.1. Eğitim Enstitüleri Edebiyat Bölümü Programı (1957)

Dersler	I. Sınıf	II. Sınıf
Türk Dili ve Edebiyatı	8	8
Tarih	5	6
Coğrafya	6	5
Yurttaşlık Bilgisi	3	1
Yazı	2	-
Devrim Tarihi	-	2
Eğitim Psikolojisi	3	2
Genel Öğretim Metodu	1	2
Değerlendirme	-	2
Seminer ve Uygulama	4	4
TOPLAM	32	32

(Uçgun, 2006: 96 tablo 12)

1.1.7. 1966 Programı

Öğretmen Okulları Genel Müdürlüğünün 10 Eylül 1966 gün ve 325. 30 (2) 11196 sayılı teklif yazısında sunulan ve 23 Eylül 1966'da Talim ve Terbiye Kurulu tarafından kabul edilen bölümlerin ders dağıtım çizelgelerinde Türkçe bölümünün dersleri ve haftalık ders saatleri şöyledir: (Uçgun, 2006: 109)

1.1.7.1. Eğitim Enstitüleri Türkçe Bölümü Programı (1966)

Dersler	I. Sınıf	II. Sınıf
Kompozisyon	2	2
Türk Dili Bilgisi	3	3
Edebiyat Bilgileri	3	-
Eski Türk Edebiyatı	3	4
Yeni Türk Edebiyatı	5	6
Türk Tarihi	2	-
Sanat Tarihi	2	2
Yazı	2	-

Seminer ve Uygulama	2	3
Eğitim Psikolojisi	4	-
Değerlendirme	-	1 ½
Eğitim Sosyolojisi	-	1 ½
Öğretim Bilgisi	-	2
Yabancı Dil	4	5
Devrim Tarihi	-	2
TOPLAM	32	32

(Uçgun, 2006: 109 tablo 13)

1.1.8. 1968 Programı

Talim ve Terbiye Kurulunun 15 Mayıs 1968 tarihli toplantısında eğitim enstitülerinin üç yıla çıkarılan bölümlerinin ders dağılım çizelgeleri ve derslerin müfredat programları hazırlanmıştır. (Uçgun, 2006: 112)

1.1.8.1. Eğitim Enstitüleri Türkçe Bölümü Programı (1968)

Dersler	I. Sınıf	II. Sınıf	III. Sınıf
Türkçe-Kompozisyon	2	2	2
Türkçe Dil Bilgisi	3	3	2
Edebiyat Bilgileri	2	2	-
Eski Türk Edebiyatı	4	3	2
Yeni Türk Edebiyatı	4	4	3
Halk Edebiyatı	-	2	2
Batı Edebiyatı	2	2	2
Türk Tarihi	2	2	2
Sanat Tarihi	2	2	2
Yazı	2	-	-
Seminer	2	2	2
Özel Öğretim Metodu ve Uygulama	-	-	3
Eğitim Psikolojisi	3	-	-

Ruh Sağlığı ve Rehberlik	-	2	-
Ölçme ve Değerlendirme	-	-	2
Eğitim Sosyolojisi	-	2	-
Genel Öğretim Bilgisi	-	-	2
Türk Devrim Tarihi	-	-	2
Yabancı Dil	4	4	4
TOPLAM	32	32	32

(Uçgun, 2006: 112 tablo 14)

1.1.9 1979-1980 Programı

1978-1979 eğitim-öğretim yılından itibaren eğitim enstitülerinin öğrenim süresi dört yıla çıkarılmış ve isimleri “yüksek öğretmen okulu” olarak değiştirilmiştir. Yeniden organize edilen enstitülerde amaç hem ortaokullara hem de liselere öğretmen yetiştirmek haline gelmiştir. (MEB, 2008: 11) Bölümün adı, 1978’de “Türkçe/edebiyat” olarak kayıtlara geçmiş, daha sonra “Türk Dili ve Edebiyatı” olmuştur. Bu yeni düzenlemeye paralel olarak, mevcut bütün bölümler için olduğu gibi Türkçe/edebiyat bölümü için de yeni ders programı hazırlanmıştır.(Uçgun, 2006: 167)

1.1.9.1. Dört Yıllık Eğitim Enstitüleri Türkçe/Edebiyat Bölümlerinin I. Sınıfında Okutulacak Dersler (1979)

DERSLER	I. YARIYIL			II. YARIYIL		
	Kuramsal	Uygulamalı	Kredi	Kuramsal	Uygulamalı	Kredi
Temel Edebiyat Bilgileri I-II	3	-	3	3	-	3
İslamıktan Önceki Türk Edebiyatı	2	-	2	-	-	-
Divan Edebiyatı I-II	3	-	3	3	-	3
Batı Edebiyatı I	-	-	-	3	-	3
Türkçenin Yapısı ve Dil Grupları Arasındaki Yeri	-	-	-	2	-	2
Ses Bilgisi	3	-	3	-	-	-
Sözlü ve Yazılı Anlatımda Temel Bilgiler	4	-	4	-	-	-
Okuma Teknikleri	-	-	-	3	-	3
Eğitime Giriş	2	-	2	-	-	-
Eğitim Sosyolojisi	-	-	-	3	-	3
Yabancı Dil	2	-	2	2	-	2
TOPLAM	19	-	19	19	-	19

(Uçgun, 2006: 168 tablo 20)

1.1.9.2. (1980) 14.4.1980 tarihinde kabul edilen Yüksek Öğretmen Okulu Geçici Çerçeve Programında Türk Dili Edebiyatı bölümüne ait ders dağılımı (Uçgun, 2006: 171-174)

I. Sınıf

I. Yarıyıl

Dersler	Kuramsal	Uygulamalı	Kredi
Türkçe Kompozisyon I-II	4	-	4
Osmanlıca I-II	4	-	4
Türk Dil Bilgisi I-II	3	-	3
Yeni Türk Edebiyatı I-II	4	-	4
Eski Türk Edebiyatı I-II	3	-	3
Edebiyat Bilgileri I-II	3	-	3
Seminer	-	2	-
Eğitime Giriş	2	-	2
Yabancı Dil	2	-	-
Toplam	25	2	23
Genel Toplam	27		

I. Sınıf

II. Yarıyıl

Dersler	Kuramsal	Uygulamalı	Kredi
Türkçe Kompozisyon I-II	4	-	4
Osmanlıca I-II	4	-	4
Türk Dil Bilgisi I-II	3	-	3
Yeni Türk Edebiyatı I-II	4	-	4
Eski Türk Edebiyatı I-II	3	-	3
Edebiyat Bilgileri I-II	3	-	3
Seminer	-	2	-
Eğitim Psikolojisi	3	-	3
Yabancı Dil	2	-	-
Toplam	26	2	23
Genel Toplam	28		

II. Sınıf**I. Yarıyıl**

Dersler	Kuramsal	Uygulamalı	Kredi
Türkçe Kompozisyon III-IV	2	-	2
Osmanlıca III-IV	3	-	3
Türk Dil Bilgisi III-IV	3	-	3
Yeni Türk Edebiyatı III-IV	4	-	4
Eski Türk Edebiyatı III-IV	3	-	3
Türk Halk Edebiyatı I-II	2	-	2
Edebiyat Bilgileri III-IV	2	-	2
Tiyatro Bilgileri	2	-	2
Seminer	-	2	-
Araştırma	3	-	3
Yabancı Dil	2	-	-
Toplam	26	2	24
Genel Toplam	28		

II. Sınıf**II. Yarıyıl**

Dersler	Kuramsal	Uygulamalı	Kredi
Türkçe Kompozisyon III-IV	2	-	2
Osmanlıca III-IV	3	-	3
Türk Dil Bilgisi III-IV	3	-	3
Yeni Türk Edebiyatı III-IV	4	-	4
Eski Türk Edebiyatı III-IV	3	-	3
Türk Halk Edebiyatı I-II	2	-	2
Edebiyat Bilgileri III-IV	2	-	2
Batı Edebiyatı	2	-	2
Seminer	-	2	-
Diksiyon	2	-	2
Yabancı Dil	2	-	-
Toplam	25	2	23
Genel Toplam	27		

III. Sınıf

I. Yarıyıl

Dersler	Kuramsal	Uygulamalı	Kredi
Türkçe Kompozisyon V-VI	2	-	2
Türk Dil Bilgisi V-VI	3	-	3
Yeni Türk Edebiyatı V-VI	4	-	4
Eski Türk Edebiyatı V-VI	3	-	3
Türk Halk Edebiyatı III-IV	2	-	2
Batı Edebiyatı II-III	2	-	2
Türk Lehçeleri I-II	3	-	3
Türk Medeniyeti Tarihi I-II	2	-	2
Ekonomiye Giriş	2	-	2
Eğitim Sosyolojisi	2	-	2
Yabancı Dil	2	-	-
Toplam	27	-	25
Genel Toplam	27		

III. Sınıf

II. Yarıyıl

Dersler	Kuramsal	Uygulamalı	Kredi
Türkçe Kompozisyon V-VI	2	-	2
Türk Dil Bilgisi V-VI	3	-	3
Yeni Türk Edebiyatı V-VI	4	-	4
Eski Türk Edebiyatı V-VI	3	-	3
Türk Halk Edebiyatı III-IV	2	-	2
Batı Edebiyatı II-III	2	-	2
Türk Lehçeleri I-II	3	-	3
Türk Medeniyeti Tarihi I-II	2	-	2
Rehberlik	2	-	2
Eğitim Programı ve Yöntemler	3	-	3
Yabancı Dil	2	-	-
Toplam	28	-	26
Genel Toplam	28		

IV. Sınıf

I. Yarıyıl

Dersler	Kuramsal	Uygulamalı	Kredi
Türk Dil Bilgisi VII	4	-	4
Yeni Türk Edebiyatı VII-VIII	4	-	4
Eski Türk Edebiyatı VII-VIII	3	-	3
Türk Halk Edebiyatı V-VI	2	-	2
Batı Edebiyatı IV	2	-	2
Türk Lehçeleri III-IV	3	-	3
Tez Çalışması	-	2	-
Türkiye Cumhuriyeti ve Devrimi Tarihi	2	-	2
Türk Dili ve Edebiyatı Öğretimi	4	-	4
Yabancı Dil	2	-	-
Toplam	26	2	24
Genel Toplam	28		

IV. Sınıf

II. Yarıyıl

Dersler	Kuramsal	Uygulamalı	Kredi
Yeni Türk Edebiyatı VII-VIII	4	-	4
Eski Türk Edebiyatı VII-VIII	3	-	3
Türk Halk Edebiyatı V-VI	2	-	2
Türk Lehçeleri III-IV	3	-	3
Tez Çalışması	-	4	-
Düşünce Tarihi	2	-	2
Türkiye Cumhuriyeti ve Devrimi Tarihi	2	-	2
Ölçme ve Değerlendirme	3	-	3
Eğitim Yönetimi	2	-	2
Yabancı Dil	2	-	-
Uygulama	1 (bir) ay	-	-
Toplam	23	4	21
Genel Toplam	27		

Yüksek Öğretmen Okulları, 1982 yılında 2547 Sayılı Kanun’la Eğitim Fakültelerine dönüştürülmüş ve üniversite çatısı altına alınmıştır. (Dursunoğlu, 2003)

Öğretmen yetiştiren bütün kurumlar, 20 Temmuz 1982 tarih ve 17760 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanan “Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname” ile ya varolan ya da yeni açılan üniversitelere bağlandılar. Böylece Milli Eğitim Bakanlığı, öğretmen yetiştirme görevini üniversitelere devretmiş oldu. (Kavcar, 2002: 4)

Programlarla ilgili olarak Milli Eğitim Bakanlığı ve üniversitelere göndermiş olduğu ilk genelgede YÖK; yeni ders programlarının Milli Eğitim Bakanlığı, kurul ve alan uzmanlarının katılımıyla belirleneceğini ve 12 Ekim 1982 tarih ve 82/367 sayılı karar gereğince 1982-83 öğretim yılında bir önceki öğretim programlarının uygulanacağını ve bu uygulama sırasında programlarda %20 ölçüsünde değişiklik yapılabileceğini belirtmiştir. Ayrıca, kurul, 12 Ekim 1982 tarih ve 82/365 sayılı karar ile de “...ders programlarında genel kültür, pedagojik formasyon ve özel alan derslerine verilecek ağırlık konusunda Milli Eğitim Bakanlığı ile temaslarda bulunulmasını” karar vermiştir.(YÖK, 2007: 40)

Bu kurumlarda uygulanacak programlarla ilgili bazı yeniliklerin yapılmasının gerekliliğinin XI. Milli Eğitim Şurasında gündeme gelmesiyle birlikte hâlâ yüksek öğretmen okulları dönemindeki programların uygulandığı bölümler için yeni programlar hazırlanmıştır. Türkçe öğretmenlerinin yetiştirilmesi, yüksek öğretmen okullarının üniversitelere bağlanarak eğitim fakültesine dönüştürüldüğü dönemde de ihmal edilmiş, ilk yıllarda eski program uygulanmış, daha sonra hazırlanan programlarda da yine Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenlerinin yetiştirilmesine ağırlık verilmiştir. Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Bölümleri, lise ve dengi okullara “Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni” yetiştirmeyi hedeflemiştir. Ortaokullara yönelik Türkçe öğretmeni yetiştirmeyi hedef dışı bırakmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı ise bu öğretmenlere olan ihtiyacı, liseler için yetiştirilen “Türk Dili ve Edebiyatı” öğretmenlerinden karşılamaya çalışmıştır. Bu durumun, 1990’ların başına kadar devam ettiği görülmektedir. (Uçgun, 2006: 244)

Gazi Üniversitesi**Gazi Eğitim Fakültesi****Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Bölümü Lisans Programı (1985-1986)****I. Yıl Dersleri**

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi

Yabancı Dil

Güzel Sanatlar veya Beden Eğitimi

Osmanlıca-I

Türkçe-Kompozisyon

Türkiye Türkçesi

Türk Halk Edebiyatına Giriş

Eski Türk Edebiyatına Giriş

Yeni Türk Edebiyatına Giriş

XIII. Yüzyıl Öncesi Türk Edebiyatı

Eğitime Giriş

Eğitim Sosyolojisi

II. Yıl Dersleri

Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi

Yabancı Dil

Güzel Sanatlar veya Beden Eğitimi

Osmanlıca-II

Türkiye Türkçesi

Orhun-Uygur Türkçesi

Eski Türk Edebiyatı

Yeni Türk Edebiyatı

Türk Halk Edebiyatı

Eğitim Psikolojisi

Türk Dili Tarihi

Eğitim Programı ve Öğretim Yöntemleri

Anadolu ve Rumeli Ağzları

III. Yıl Dersleri

Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi

Yabancı Dil

Güzel Sanatlar veya Beden Eğitimi

Azeri Türkçesi

Eski Anadolu Türkçesi

Yeni Türk Şiveleri

Genel Dil Bilimi

Eski Türk Edebiyatı

Yeni Türk Edebiyatı

Türk Halk Edebiyatı

Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme

Eğitim Teknolojisi

IV. Yıl Dersleri

Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi

Yabancı Dil

Güzel Sanatlar veya Beden Eğitimi

Karahanlı Türkçesi

Harezm, Kıpçak, Çağatay Türkçeleri

Yeni Türk Edebiyatı

Rehberlik

Türk Dili ve Edebiyatı Öğretim Yöntemleri

Eğitim Yönetimi

Türk Dili ve Edebiyatı Öğretim Uygulamaları (Kavcar, 1986: 41-45)

2. BÖLÜM

2.1. Öğretmen Yetiştiren Kurumların Yeniden Yapılandırılması

Eğitim sisteminin başarısı, sistemin değişimlere uygun olarak yeniden yapılandırılmasına, ders programlarının değişimlere bağlı olarak yeniden düzenlenmesine bağlı olmaktadır. Öğretmenler, eğitim sistemin temel ve en önemli unsuru olduğu için tüm ülkeler öğretmen yetiştirme sistemlerini değerlendirmeyi sürdürmektedirler. Diğer ülkelerde olduğu gibi bu durum ülkemizde de görülmektedir.

Zaman içinde Öğretmenlerin yeni görevler üstlenmeleriyle öğretmen yetiştiren kurumlarda ders programlarının, öğrenme-öğretme etkinliklerinin yeniden düzenlenmesinin gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Yeni mesleki rol ve sorumluluklara uygun yeterlikte öğretmen yetiştirilebilmesi için öğretmen yetiştirme ve öğretmen yeterlikleri konusunda bir standart oluşturmak amacıyla Türkiye’de de öğretmen yetiştiren kurumlar yeniden yapılandırılmıştır (Alkan, 2000).

2.1.1. 1997 Düzenlemesi

Öğretmen yetiştirme işlevinin üniversitelere devredilmesinin ardından geçen yaklaşık 15 yıl sonra, Yükseköğretim Kurulu öğretmen yetiştirme konusunda kapsamlı bir düzenleme gerçekleştirmiştir. Bu düzenleme ile öğretmen yetiştirme modeli, öğretmen yetiştiren kurumların öğretim süreleri, bölümleri, program adları ve bağlantıları, programları, MEB ile işbirliği, eğitim-istihdam uyumu, Fen-Edebiyat Fakültesi ilişkileri vb. boyutlarda değişiklikler ve yenilikler ortaya konulmuştur. (YÖK, 2007: 43) 1997 yılında yapılan bu düzenleme Dünya Bankası tarafından Türkiye’ye sağlanan kredi ile sürdürülen Milli Eğitimi Geliştirme Projesinin (MEGP) altındaki “Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi” projesi kapsamında MEB ve YÖK işbirliği ile gerçekleştirilmiştir. Projenin temel amacı, ilk ve ortaöğretim okullarında görev yapacak öğretmenler için, öğretmen eğitiminin kalitesinin artırılmasıdır. (YÖK, 2007: 44)

Yükseköğretim Kurulu, 04.11.1997 tarih ve 97.39.2761 sayılı kararı ile eğitim fakültelerinde yeniden yapılanma sürecini başlatmıştır. Bu çerçevede 1998-1999 eğitim-öğretim yılından itibaren yeniden düzenlenen öğretmen yetiştirme programları uygulamaya konulmuştur. (Çoban, 2010: 961) Yeni düzenlemenin temel gerekçesi olarak, Yükseköğretim Kurulu, yaklaşık 15 yıllık sürede gelinen noktada, "... Eğitim Fakültelerinin yanlış yapılanma, temel amaçlardan uzaklaşma ve benzeri sorunlarla karşı karşıya bulunduğu ve ülkenin öğretmen gereksinimini karşılamada gerek nitelik gerekse nicelik olarak yetersiz kaldığı" saptamasını yapmıştır. (YÖK, 1998: 14)

Yeni düzenlemeye temel oluşturan gereksinimlerden birisi 1982 yılındaki yeniden yapılanma ile Eğitim Fakülteleri daha çok ortaöğretim öğretmeni yetiştirmeye yönelmiş ve ilköğretim II. Kademe öğretmen yetiştirme ihmal edilmiştir. Bunun sonucu MEB, orta öğretim öğretmenliği programlarından mezun olan öğretmenleri bu düzeyde de iş almak zorunda kalmış; ancak bu durum uygulamada çeşitli sorunları beraberinde getirmiştir. Sadece bir branşta (fizik, tarih gibi) yetişen öğretmenler ilköğretim II. kademe yer alan fen bilgisi, sosyal bilgiler gibi dersleri öğretmekte zorlanmışlar ve çoğu durumda bu düzeyde öğretmenlik yapmak istememişlerdir. Ayrıca tek alanda yetişen branş öğretmenleri yan alanları olmadığı için kendi alanları dışında başka bir derse girmemişler ve özellikle küçük ilköğretim okullarında her branş için bir öğretmen bulundurma zorunluluğu ortaya çıkmıştır. Bu da özellikle köy ve kasaba ilköğretim okullarında çoğu zaman mümkün olmadığı için öğretmensiz geçen ders problemi ortaya çıkmıştır. (YÖK, 1998a: 14-19; YÖK, 1998b: 4)

"Eğitim Fakültelerindeki program değişikliği" çalışmaları, 20 Mart 1997 tarihinde eğitim fakültesi dekanları toplantısında şu kararlar alınmıştır (YÖK, 1998a: 61-62):

- Yeni düzenlemede, ülkemizin geleceği için hayati önem taşıyan kesintisiz sekiz yıllık temel eğitime öğretmen yetiştirmek üzere fakültelerimizde ilk defa bir ilköğretim bölümü kurulmaktadır. Böylece geçmişte ihmal edilmiş olan ilköğretim altıncı-sekizinci sınıf alan öğretmenlikleriyle ilgili programlar oluşturulmuştur.
- Öğretmen yetiştirme programlarının ülkenin ihtiyacına ve alandaki çağdaş gelişmelere uygun olarak düzenlenmesi için Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilmiş olan program değişikliği, Eğitim Fakültelerinin öğretmen

yetiştirme işlevini yeniden düzenleyen önemli ve gerekli bir çalışma olarak değerlendirilmiştir.

- Ortaöğretime yüksek nitelikli öğretmenler yetiştirmek için öğretmen adayları alan bilgilerini ilgili alan fakültelerinden aldıktan sonra öğretmenlik formasyonlarını ağırlıklı olarak öğretim yöntemleri üzerinde yoğunlaşacak olan Eğitim Fakültelerinde açılacak tezsiz yüksek lisans programlarında tamamlayacaklardır.
- Eğitim Fakültelerinin mevcut kaynaklarını İlköğretim Bölümünde değerlendirmeleri önem arz etmektedir. Bu kapsamda her fakültede özellikle sınıf öğretmenliği programlarının bir an önce başlatılması, var olanların ise kapasitelerini artırmaları gerekli görülmektedir.
- Eğitim Fakültelerindeki yeniden yapılanmanın önemli bir boyutu da “program geliştirme” çalışmalarıdır. Bu alanda yapılan çalışmalarla tüm lisans programları yeniden düzenlenmiş, bazı dallarda yeni programlar geliştirilmiş, diğer fakültelerde alan eğitimini tamamlayan mezunlardan öğretmen olmak isteyenler için Eğitim Fakültesi (ve enstitü) bünyesinde açılacak tezsiz yüksek lisans programları geliştirilmiş ve öğretmenlik formasyonu programı yeniden düzenlenmiştir. Düzenlemeler sonucunda oluşan yeni programların bazı özellikleri şöyledir: (YÖK, 1998b: 5-9)
 - Öğretmenlik formasyonu dersleri, teorik bilgiler yanında gerçek okul ortamına ve öğretmenlik mesleğine ilişkin bilgi ve becerileri ön plana alarak yeniden hazırlanmıştır.
 - Yeni programlarda “seçmeli derslere” daha geniş yer verilmiş ve öğretmen adaylarının kendi ilgi, ihtiyaç ve becerileri doğrultusunda asıl alanları dışındaki dersleri almaları öngörülmüştür.
 - Ayrıca yeni programların bir kısmında “yan alan” uygulamasına yer verilmiştir. Örneğin, İlköğretim II. Kademeye öğretmen yetiştirecek olan Türkçe öğretmenliği için sosyal bilgiler, sosyal bilgiler öğretmenliği için Türkçe öğretmenliği yan alan olarak belirlenmiştir. Bu uygulamaya bağlı olarak Türkçe

Öğretmenliği lisans programına Coğrafyaya Giriş, Ülkeler Coğrafyası, Türkiye Coğrafyası ve Jeopolitiği, Türk Tarihi ve Kültürü, Uygarlık Tarihi, Sosyal Bilimler Öğretimi, Vatandaşlık Bilgisi dersleri programa eklenmiştir.

Programda yan alan derslerine yer verilmesini Abdurrahman Güzel şu şekilde eleştirmiştir: “...1998-99 öğretim yılında bu programa YÖK tarafından Yan Alan: Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Bölümü dersleri eklenince, daha önceden mevcut olan Türkçe'nin Eğitimi-Öğretimi Bölümü alan dersleri %35 oranında azaltılmış oldu. Böylece Türkçe Öğretmenliği Bölümü, bir yandan alan dersleri, diğer yandan da Türkçe'nin öğretimine yönelik özel bilgi alanı dersleri itibariyle zayıflatıldı. Halbuki dil öğretiminde bütün yabancı dil öğretmenliği bölümlerine bile yan alan dersleri verilmezken Türkçe Öğretmenliği' ne yan alan branş dersleri olarak Sosyal Bilgiler Öğretmenliği'nin eklenmesi izah edilemez bir durumdur...”(Güzel, 2003a: 66) Sonuç olarak, Türkçe Öğretmenliği Bölümleri'ndeki yan alan derslerinin kaldırılması gerektiğini savunmuştur.

Murat Özbay'ın programa yönelik değerlendirmeleri ise şu şekildedir: “...Türkçe Öğretmenliğine yönelik derslerin çok az olduğu görülmektedir. Mevcut alan dersleri ise fen-edebiyat fakültesi derslerinin özet bilgi aktarımı şeklinde dönüştürülmüştür... Bilindiği gibi eğitim fakültelerinde “nitelikli öğretmen” yetiştirebilmek için genel olarak ders dağılımında dikkat edilecek oran, %70 alan bilgisi ve alan eğitimi, %30 pedagojik formasyonu ve genel kültür olması gerekirken, maalesef bu duruma hiç dikkat edilememiştir...”(Özbay, 2005: 315)

Öğretmen yetiştiren kurumlarla ilgili gerçekleştirilen yeni düzenlemeleri Cahit Kavcar da bir makalesinde değerlendirmiştir. Kavcar'ın değerlendirmeleri şöyle özetlenebilir:

2.1.1.1. Yeni Öğretmen Yetiştirme Sisteminin Olumlu Yanları

1. Özel öğretim yöntemleri konusuna el atılması ve bu alanda öğretim elemanı yetiştirmek üzere yurtdışına öğretim elemanı gönderilmesi,
2. Öğretmenlik uygulamasına ağırlık verilmesi ve uygulama alanıyla işbirliği konusunda ayrı bir yönergenin çıkarılması,

3. Tüm Eğitim Fakülteleri için standart bir program düşünülmesi,
4. Uzun süredir ihmal edilmiş olan sınıf öğretmenliğinin ciddi olarak ele alınması,
5. Yeni modelin sekiz yıllık kesintisiz temel eğitime öğretmen yetiştirme hazırlığından, ilköğretimin 6-8. yıllarına öğretmen yetiştiren bölümlerin devreye sokulması,
6. Modelde, öğrencilerin lisans eğitiminde asıl dallarının yanında alınması istenen yan alanların olması.

2.1.1.2. Olumsuz Yanları

1. Çalışma gruplarının hangi kriterlere göre oluşturulduğunun belli olmaması ve Türkiye’de bu konuda deneyimli olan akademisyenlerin bu çalışmada olmaması, Türkiye koşullarını bilmeyen ve uzman sıfatıyla gelen yabancıların çalışmada bulunması gibi sebeplerden dolayı Türkiye’nin, öğretmen yetiştirme konusundaki 150 yıllık deneyim ve birikiminin ihmal edilmesi ve modelin “dışarıdan alınan bir model” görüntüsü vermesi,
2. Programlarda, öğretmenlik için çok gerekli olan “genel kültür” boyutunun göz ardı edilmiş olması ve psikoloji, sosyoloji, felsefe, eğitim tarihi ve eğitim psikolojisi gibi derslerin yer almaması,
3. Tezsiz yüksek lisans programının Türkiye koşullarına ve gerçeklerine uygun olmaması, öğretim süresini beş ve beş buçuk yıla uzatan bu uygulamanın öğretmen yetiştirme programlarını tercih edecek adayların kalitesinde bir düşüşe yol açma olasılığının bulunması,
4. Çok fazla öğretmen adayı olan eğitim fakültelerinde “öğretmenlik uygulamalarının” sorun olması,
5. Tezsiz yüksek lisans için öngörülen derslerin lisans dersleri olması ve verilecek diplomanın yüksek lisans diploması olmasının, zaman içinde akademik kavramlarda ve değerlerde yozlaşmaya sebep olabileceği,

6. Ortaöğretim dal öğretmenlikleri için öngörülen beş yıllık süredeki, alan dersleri ve öğretmenlik meslek derslerinin nasıl uygulanacağı ve bu konuda bazı belirsizliklerin olması,
7. Dal öğretmenlerinin bir kısmında altıncı-sekizinci ve dokuzuncu-on birinci sınıf ayrımı yapılırken bazı dallarda ilköğretim birinci sınıftan lise sona kadar ayırım yapılmaması,
8. Öğretmenler arasında, tezsiz yüksek lisans yapan – yapmayan ikiliğinin ve çekişmelerin ortaya çıkabileceği,
9. Öğretmenlik sertifikası derslerini programa dağılmış, yıllara yayılmış olarak aldığı halde sekizinci sınıf dal öğretmeni (örneğin ilköğretim matematik öğretmeni) yüksek lisans mezunu sayılmamakta ve dokuzuncu sınıf dal öğretmeni (örneğin matematik öğretmeni) sonradan ve kısa zamanda aldığı aynı derslerle yüksek lisans yapmış olmaktadır. Bu durumun eşitlik ve adalet duygusunu zedeleyebilecek nitelikte olması,
10. Öğrenci kaynağına değinilmemiş olması, adayların niteliğinin ne olması konusunda önemli bir boşluk oluşturmaktadır,
11. Öğretmenlikte çok önemli yeri olan meslek sevgisi, hizmet duygusu, meslek ruhu ve güdülemenin tezsiz yüksek lisans programlarıyla sağlanamayacağıdır. (Kavcar, 2003: 6-7)

2.1.2. 2006 Düzenlemesi

1997 yılında gerçekleştirilen yeniden yapılanmanın ardından 2006-2007 yılında yeni bir düzenleme yapılmıştır. Bu düzenlemeyle 1997-1998 yapılanmasını değiştirmek değil, programların güncellenmesi ve modelin aksayan yönlerinin düzenlenmesi amaçlanmıştır. (YÖK, 2007: 62) Yeni düzenlemenin temel gerekçesinde, “sekiz yıllık uygulama süreci içinde üniversiteler, Millî Eğitim Bakanlığı ve sivil toplum örgütlerince düzenlenen sempozyum, panel, çalıştay, açık oturum, konferans gibi akademik etkinliklerde, eğitim fakültelerinde uygulanan öğretmen yetiştirme programlarının; çağımızın gerektirdiği bilgi ve becerilere sahip öğretmenler yetiştirmedeki yeterlilikleri tartışılır olmuş, bilimsel araştırma verilerine ve alan uzmanlarının görüşlerine dayalı olarak programlarla ilgili sorunları çözümlenmeye

yönelik öneriler ortaya konmuştur” biçiminde açıklanmıştır. (YÖK, 2006, s. 4 // www.yok.gov.tr/egitim/ogretmen/yeni_programlar.htm); Ayrıca, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından ilköğretim ve ortaöğretim ders programlarında gerçekleştirilen değişikliklerin de eğitim fakültelerinin programlarına yansıtılması gereği vurgulanmıştır. Yükseköğretim Kurulu bu temel gerekçeden hareketle, eğitim fakülteleri yöneticileri (eğitim fakülteleri dekanları toplantıları) ve öğretim elemanlarıyla (Ankara Üniversitesi ve Gazi Üniversitesi tarafından düzenlenen sempozyumlarda) konuyu paylaşarak, sekiz yılı aşkın süredir uygulanmakta olan öğretmen yetiştirme lisans programlarının aksayan yönlerini giderme ve geliştirmeye yönelik bir çalışmanın başlatılmasını uygun bulmuş ve düzenlemenin boyutunu da “ ... programları bütünüyle değiştirme yerine, programlarda gerekli güncellemeleri yapmak” olarak tanımlamıştır. (YÖK, 2007: 63)

Öğretmen yetiştirme programlarındaki yeni düzenlemenin öngördüğü başlıca yenilikler şöyle sıralanmaktadır (YÖK, 2006:4-5):

1. Her programın özellikleri de dikkate alınarak, programların kompozisyonunda esnek bir düzenlemeye gidilmiş; alan ve alan eğitimi dersleri % 50-60, öğretmenlik meslek bilgisi dersleri % 25-30 ve genel kültür dersleri % 15-20 oranlarında olacak biçimde belirlenmiştir.
2. Geçmiş dönemdeki gereksinimin ortadan kalkması gerekçesiyle “yan alan” uygulamasına son verilmiştir.
3. Öğretmen yetiştirme programlarındaki çakılı ders uygulaması esnetilerek, fakültelere, toplam kredilerinin yaklaşık % 25’e varan oranda derslerini belirleme yetkisi verilmiş ve seçmeli ders olanağı artırılmıştır.
4. Öğretmen adaylarına; birleştirilmiş sınıflarda, köylerde ve YİBO’larda öğretmenlik uygulaması yapabilme fırsatı verilmiştir.
5. Yeni programların en önemli özelliklerinden birisi olarak “genel kültür” derslerinin oranlarının artırılması vurgulanmaktadır. Öğretmen adaylarının entelektüel becerilerini artırmaya yönelik bu değişiklik kapsamında, programlara, bilim tarihi, bilimsel araştırma yöntemleri, etkili iletişim becerileri, Türk eğitim tarihi ve felsefeye giriş gibi

dersler konulmuştur. Programın esnekliği çerçevesinde, fakülteler, farklı genel kültür dersleri de okutabilecekler ve bu dersleri zaman içinde değiştirebileceklerdir.

6. Genel kültür dersleri kapsamında, “topluma hizmet uygulamaları” adlı yeni bir ders konulmuştur. Tüm programlar için zorunlu olan bu derste, öğrenciler, toplumun güncel sorunlarını inceleme ve çözüm üretmeye yönelik projeler hazırlayacaklardır.

Ayrıca, bu ders kapsamında; öğrencilerin, panel, konferans, kongre, sempozyum gibi bilimsel etkinliklere izleyici, konuşmacı ya da düzenleyici olarak katılması özendirilecektir.

7. Rehber öğretmen yetiştiren programların zaman içinde birbirlerinden farklılaşması ve farklı hedeflere yönelmesi nedeniyle, Rehberlik ve Psikolojik Danışma programı da yeniden gözden geçirilmiş ve MEB programları, sivil toplum örgütlerinin önerileri ve akademisyen görüşleri dikkate alınarak ortak bir program oluşturulmuştur. Bu kapsamda 13 Nisan 2007 tarihli YÖK Genel Kurul kararı ile Eğitim Bilimleri bölümüne bağlı “Eğitimde Psikolojik Hizmetler” anabilim dalının adı, “Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık” olarak değiştirilmiştir.

8. Yeni programın önemli bir özelliğinin de AB ülkeleri öğretmen eğitimi programlarının boyutlarıyla örtüşmesidir. Bu bağlamda, yeni program, “kendisine söyleneni yapan teknisyen öğretmen yerine, problem çözen ve öğrenmeyi öğreten entelektüel öğretmen yetiştirmeyi” hedeflemektedir.

Yan alan uygulamasına son verilmesiyle Türkçe Öğretmenliği ders programındaki şu dersler programdan çıkarılmıştır: Coğrafyaya Giriş, Ülkeler Coğrafyası, Türkiye Coğrafyası ve Jeopolitiği, Türk Tarihi ve Kültürü I ve II, Vatandaşlık Bilgisi, Sosyal Bilgiler Öğretimi.

Yapılan değişikliklerden önce programda yer alan alan bilgisi derslerinden Eski Türkçe ve Metin İncelemeleri, Metin Bilgisi, Yaşayan Türk Lehçeleri, Türkiye Türkçesi, Orta Türkçe ve Metin İncelemeleri, Yeni Türk Edebiyatı III ve Çağdaş Türk Edebiyatı dersleri de programdan çıkarılmıştır. Yabancılarla Türkçe Öğretimi, Yazı Yazma Teknikleri, Dünya Edebiyatı, Genel Dilbilimi, Özel Eğitim, Türk Eğitim Tarihi, Türk

Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi, Bilimsel Araştırma Yöntemleri ve Toplum Hizmet Uygulamaları dersleri ise programa eklenmiştir.

2006’da yapılan düzenlemeyle görüldüğü gibi programa eklenen ve programdan çıkarılan birçok ders olmuştur. Bu durum ders gruplarındaki (meslek bilgisi, alan bilgisi ve genel kültür) dağılımın değişmesinde etkili olmuştur. Ahmet Çoban bir makalesinde dağılımdaki bu değişimi eski ile yenin karşılaştırmasını yaparak tablo haline getirmiştir. (Çoban, 2010: 964)

DERSLER	ESKİ		YENİ	
	Ders Sayısı	%	Ders Sayısı	%
Meslek Bilgisi	11	19,6	12	20,3
Alan Bilgisi	27	48,2	33	55,9
Yan Alan Dersleri	8	14,3	-	-
Genel Kültür	5	8,9	14	23,7
Seçmeli	5	8,9	-	-
TOPLAM	56	100,0	59	100,0

Tabloda da görüldüğü gibi 2006’da yan alan uygulamasının kaldırılmasıyla eski programda bulunan yan alan dersleri yeni programda bulunmamaktadır. Yeni programda alan bilgisi dersleri ile genel kültür derslerinin sayısındaki artışın fazla, meslek bilgisi derslerinin sayısındaki artışın ise çok az olduğu görülmektedir.

Yeni programda yer almayan Eski Türkçe ve Metin İncelemeleri, Orta Türkçe ve Metin İncelemeleri ve Yaşayan Türk Lehçeleri dersleri Türk dilinin tarihi gelişimi ve değerleri hakkında bilgi içerdikleri; derslerde Türk dilinin temelini oluşturan Orhun Yazıtlarının, Divanu Lugati’it Türk’ün ve Dede Korkut hikâyelerinin incelenmesine olanak sağladıkları için Türkçe öğretmeni adaylarının Türk dilinin kökenini, geçmişten bugüne geçirdiği değişimleri bilmesi açısından önemli olmaktadır. Bu açıdan bakıldığında bu derslerin programdan çıkarılması hata olarak düşünülebilir.

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu’nun 43. Maddesinde öğretmenliğin tanımı şu şekilde yapılmaktadır: “Öğretmenlik, devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel ihtisas mesleğidir. Öğretmenler, bu görevlerini Türk Milli Eğitiminin amaçlarına ve temel ilkelerine uygun olarak ifa etmekle yükümlüdürler.

Öğretmenlik mesleğine hazırlık genel kültür, özel alan eğitimi ve pedagojik formasyonla sağlanır.”(Başbakanlık, 1973: 10) Türkçe Öğretmenliği Lisans Programlarında yer alan dersler, “Öğretmenlik Meslek Bilgisi Dersleri”, “Genel Kültür Dersleri” ve “Alan ve Alan Eğitimi Dersleri” olmak üzere üçe ayrılmaktadır.

Öğretmenin mesleğinde başarılı olabilmesi için öncelikle kendi uzmanlık alanını iyi bilmesi gerekir. Alanını iyi bilmeyen bir öğretmen, neyi, nasıl öğreteceğini de bilemez. Eğitim fakültelerinin ders programlarında bu nedenlerden dolayı ağırlıklı olarak alan bilgisi derslerine yer verilmektedir. Örneğin, Türkçe öğretmen adaylarının Türk dilinin özelliklerini bilmesinin gerekliliğinden Türkçe öğretmeni yetiştiren fakültelerin programlarında Türk Dil Bilgisi derslerinin bulunması vb.

Öğretmen, bildiğini nasıl öğretebileceğini de bilmelidir. Öğretmen, alanıyla ilgili bilgileri öğrencilerine öğretilmezse mesleğinde başarılı olamaz. Bu yüzden öğretmen adaylarını sınıf içinde başarılı bir eğitim ortamı oluşturmalarını sağlamak amacıyla eğitim fakültelerinin ders programlarında hem teori hem de uygulamalı olarak meslek bilgisi derslerine yer verilmiştir. Bu derslerden bazıları; Okul Deneyimi, Rehberlik, Sınıf Yönetimi ve Öğretmenlik Uygulamasıdır.

Öğretmen adaylarının sahip olmaları gereken alan bilgisi ve meslekle ilgili bilgi ve beceriler yanında aynı zamanda bazı alanlarda da bilgilere ihtiyaçları bulunmaktadır. Öğretmenlerin kendi ülkesinde ve dünyada yaşanan sosyal, kültürel ya da siyasi olaylarla ilgili bilgi sahibi olması gerekmektedir. Bu amaçla eğitim fakültelerinin ders programlarında genel kültür dersleri de bulunmaktadır. Eğitim Fakültelerinin ders programlarında yer alan bazı genel kültür dersleri ise şunlardır; Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi, Bilgisayar, Etkili İletişim vb.

2.1.2.1. Değiştirilebilir Zorunlu Dersler

2006 yılında eğitim fakültelerinin yeniden yapılandırılması çalışmalarıyla diğer öğretmenlik programlarında olduğu gibi Türkçe Öğretmenliği ders programlarına da yıldızlı dersler eklenmiştir. Bu dersler değiştirilebilir zorunlu dersler olarak tanımlanmaktadır. YÖK tarafından değiştirilebilir olarak tanımlandıkları için bazı eğitim fakültelerinin ders programlarında bu dersler yerine başka dersler yer almaktadır. Fakültelerin bu değişikliği yapmaları değiştirilebilir zorunlu dersleri verebilecek

öğretim elemanlarının bu fakültelerde bulunmadığı olasılığını düşündürmektedir. Türkçe öğretmenliği ders programlarında bu kategoride verilen dersler ise şunlardır: Yabancılara Türkçe Öğretimi, Türk Eğitim Tarihi, Uygarlık Tarihi, Tiyatro ve Drama Uygulamaları, Özel Eğitim ve Dil ve Kültür.

2.1.2.1.1. Yabancılara Türkçe Öğretimi

Dil, ait olduğu toplumun kültürel özelliklerine sahiptir. Bu açıdan bakıldığında ülkelerin dillerini yabancılara öğretmesi kültürlerinin dünyaya tanıtılması açısından önem taşımaktadır.

Türkiye coğrafi konumunun da etkisiyle ekonomi, siyaset, eğitim gibi birçok alanda önemli bir güce sahiptir. Bu gücün her geçen gün artmasıyla Türk dilinin dünya dilleri arasındaki önemi de artmaktadır. Hem Türk kültürünün dünyaya tanıtılması hem de diğer ülkelerle ilişkilerimizin sağlamlaşması için yabancılara Türkçe öğretimi ülkemiz açısından önemli bir konu olmaktadır.

Ülkelerin ekonomik ve siyasi güçlerinin artması anadillerinin diğer ülkelerin vatandaşları tarafından öğrenilmesini zorunlu kılmaktadır. Ülkemizde bu konunun öneminin anlaşılmasıyla yabancılara Türkçe öğreten kurumlar açılmıştır. Bu kurumlardan biri de Yunus Emre Enstitüsü bünyesinde kurulan Yunus Emre Türkçe Eğitim ve Öğretim Merkezidir. Türkçenin uluslararası düzeydeki etkinliğinin artırılması konusunda çalışmalar yürüten ve bu konuda süregelen eksiklikleri tamamlama amacıyla olan YETEM, Avrupa Konseyi Ortak Dil Kriterlerine (CEFR) uygun, evrensel standartlara sahip ders kitapları hazırlama çalışmalarına devam etmektedir. Bu faaliyetlerin yanı sıra, Türk dili ve edebiyatının yurt dışında en iyi şekilde tanıtılması ve yaygınlaştırılması amacıyla çeşitli çalışmalarda ve proje faaliyetlerinde bulunmaktadır. (<http://www.yunusemrevakfi.com.tr/turkiye/index.php>)

Bu kurumlarda üniversitelerin Türkçe Öğretmenliği bölümünden mezun öğretmenler de eğitim vermektedir. Bu yüzden Türkçe öğretmenlerinin yabancılara Türkçe öğretimi konusunda yeterli donanıma sahip olması gerekmektedir. Üniversitelerin Türkçe öğretmenliği bölümü ders programında bu dersin bulunması bu açıdan önemli olmaktadır. Bu ders Türkçe öğretmenlerinin Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi ve bu alanda kullanılan kaynaklarla ilgili bilgi sahibi olmasını sağlayacaktır. Bu

nedenlerden dolayı tabloda bulunan üniversitelerden birkaçının bu derse programlarında yer vermemesi eksiklik olarak görülmektedir.

2.1.2.1.2. Tiyatro ve Drama Uygulamaları

Drama insan yaşamını temele alan ve bu yaşamdaki bir sorunu, bir anı, bir düşünceyi ya da duyguyu ileten görünümdür (Nutku 2001: 28) Eğitimde drama çalışmalarının genel amacı, her alanda yaratıcı, kendine yetebilen, kendini tanıyan, çevresiyle iletişim kurabilen ve bunu geliştirebilen, ifade gücü ve biçimleri artmış bireyler yetiştirmektir. (Adıgüzel, 2000: 5)

Drama, çocuklara fiziksel ve bilişsel faydalar sağlarken onlara kendilerini tanıyarak özgüven kazanmalarını sağlamaktadır. Yapabileceklerini hiçbir kaygı gütmeksizin etkileşim ve süreç içinde ortaya koyma imkânı vermektedir. Drama, diğer görsel sanatlar gibi bireyi eyleme sokan, aktif kılan bir sanat alanıdır. Eğitim ortamlarını bu şekilde eylemsel/eyleme dayalı (öğrencide bilişsel, duyuşsal, devinimsel ve sosyal beceriler için) bir hale getirir.(Maden, 2010: 506)

Araştırma sonucunda Tiyatro ve Drama Uygulamaları dersine bütün üniversitelerin programlarında yer verildiği görülmektedir. Bu durumun başlıca sebeplerinden biri okullarda yapılan tiyatro çalışmalarını Türkçe öğretmenlerinin yürütüyor olması olarak düşünülebilir. Bu yüzden Türkçe öğretmenliği bölümünden mezun olacak adayların mezun olduktan sonra görev yapacakları okullarda tiyatro ile ilgili çalışmalar yapabilmeleri için öncelikle kendilerinin bu konuda gerekli yeterliliğe sahip olmaları gerekli görülmektedir. Bu ders sadece tiyatro çalışmaları yaptırılması açısından önemli olarak görülmemektedir. Dersin programdaki açıklamasında da belirtildiği gibi Türkçe eğitiminde de bu derste öğrenilen tekniklerden yararlanılabilir. Bu konuyla ilgili dersin içeriğindeki hedefler şunlardır: "...Yaratıcı drama çalışmalarından Türkçe eğitiminde yararlanma yolları. Oyunlaştırma teknikleri ve Türkçe öğretimi... Oyunun psikolojik temelleri ve oyun-eğitim ilişkisi."

2.1.2.1.3 Türk Eğitim Tarihi

Türk eğitim tarihinin amacı, en eski tarihlerden günümüze kadar Türk milletinin ürettiği, benimsediği, geliştirdiği eğitim ve öğretimle ilgili düşünceleri, kurumları,

uygulamaları ortaya koymak, insan yetiştirme düzenini ve nasıl bir insan tipi yetiştirilmeye çalışıldığını araştırmak, Türk toplumlarının mutluluğu ve mutsuzluğu ile eğitim ve öğretimlerinin ilişkisini araştırmak, bugünkü eğitim sorunlarımızı en iyi biçimde çözebilmek için geçmişten birtakım dersler çıkarılıp çıkarılmayacağını tartışmaktır. (Akyüz, 2008: 1) Öğretmen adayları bu ders sayesinde geçmişten günümüze öğretmen yetiştirme sistemindeki değişimler ve gelişimler hakkında bilgi sahibi olabilecektir. Ayrıca günümüzde Türk eğitim alanında gerçekleştirilen yeniliklerden de haberdar olabilecektir.

2.1.2.1.4. Uygarlık Tarihi

Programdaki bu ders ile öğretmen adaylarının uygarlıklara genel bir bakış açısı kazanmaları sağlanmaktadır. Dersin içeriğinde bu uygarlıklar şu şekilde sıralanmıştır: “...Mısır uygarlığı, İran uygarlığı, Çin ve Hint uygarlıkları, Anadolu uygarlıkları, Orta Asya Bozkır uygarlığı, Yunan ve Helen uygarlığı, Roma ve Bizans uygarlığı, Orta Amerika uygarlıkları, İslam uygarlığı, Batı uygarlığı...”

2.1.2.1.5. Dil ve Kültür

Türk Milli Eğitiminin amaç ve ilkeleri doğrultusunda ilköğretimin amaçlarından biri “Öğrencilerin, milli ve evrensel kültür değerlerini tanımalarını, benimsemelerini, geliştirmelerini bu değerlere saygı duymalarını sağlamak” olarak açıklanmaktadır. Dil, iletişim aracı olmasının dışında bir diğer özelliği ise kültür aktarımını sağlamasıdır. Demir ve Barın, (2006: 7) dilin bu özelliğini şu şekilde ifade etmektedir: “Dil, insanların sadece duygu ve düşüncelerini anlatmakta kullandığı bir araç değildir. Bunun ötesinde bir toplumun kültürel varlığını da içinde saklayarak bunu gelecek kuşaklara taşıyabilen çok bileşenli bir sistemdir.” Aksan da (2009: 65), “Dilin, toplumun ve ona ait olan kültürün ruhunu oluşturduğuna” değinmektedir. Dilin bu özelliğinin de etkisiyle yeni nesillere okullarda kültürel değerleri aktarma görevi özellikle Türkçe öğretmenlerine düşmektedir. Türkçe öğretmenin derslerde yararlanacağı metinler, edebi eserler Türk kültürünün aktarılmasını sağlayabilecek ve kültürel değerleri kazandırabilecek nitelikte olmalıdır. Türkçe öğretmeni adaylarının bu niteliklere sahip eserleri nasıl seçecekleri, kültür aktarımını nasıl gerçekleştirecekleri gibi konularda programdaki bu dersin yararlı olabileceği düşünülebilir. Dersin içeriğinde bu konular şu şekilde yer almaktadır: “...Türkçe öğretiminde kültür aktarımı,...dilin kültür taşıyıcı

özelliği, dilin kültürü koruması ve geliştirmesi, yazınsal metinler yoluyla ulusal ve evrensel değerlerin aktarılması, Türk kültürünü aktaracak metinler ve bunların eleştirel bakış açısıyla değerlendirilmesi...”

2.1.2.1.6. Özel Eğitim

Özel eğitim şu şekilde tanımlanmaktadır: “Özel eğitim, özel eğitime ihtiyaı olan bireylerin eğitim ve sosyal ihtiyaçlarını karşılamak için özel olarak yetiştirilmiş personel, geliştirilmiş eğitim programları ve yöntemleri, bu bireylerin tüm gelişim alanlarındaki özellikleri ile akademik disiplin alanlarındaki yeterliliklerine dayalı olarak uygun ortamlarda sürdürülen eğitim. (özel eğitim hizmetleri yönetmeliği, 2006: 3) özel eğitime ihtiyaı olan birey ise çeşitli nedenlerle bireysel ve gelişim özellikleri ile eğitim yeterlilikleri açısından akranlarından beklenen düzeyden anlamlı farklılık gösteren birey olarak ifade edilmektedir.

Okul öncesi, ilköğretim ve orta öğretim kurumlarında Özel Eğitime ihtiyaı olan öğrenciler de eğitim görmektedir. 573 sayılı Özel Eğitim Hakkında KHK'nin 12. Maddesinde “Özel eğitim gerektiren bireylerin eğitimleri, hazırlanan bireysel eğitim planları doğrultusunda akranları ile birlikte her tür ve kademedeki okul ve kurumlarda uygun yöntem ve teknikler kullanılarak sürdürülür.” kararı bulunmaktadır (Başbakanlık, 1997: 4). Bu durum kaynaştırma olarak tanımlanmaktadır ve Özel Eğitim Hizmetleri yönetmeliğinde şu şekilde açıklanmıştır: “Kaynaştırma yoluyla eğitim; özel eğitime ihtiyaı olan bireylerin eğitimlerini, destek eğitim hizmetleri de sağlanarak yetersizliği olmayan akranları ile birlikte resmi ve özel; okul öncesi, ilköğretim, orta öğretim ve yaygın eğitim kurumlarında sürdürmeleri esasına dayanan özel eğitim uygulamalarıdır.” (Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği 4.kısım, 2006: 11) Bu yüzden bu kurumlarda görevli öğretmenlerin bu öğrenciler ve onların eğitimleri ile ilgili bilgi sahibi olması gerekli görüldüğünden özel eğitim dersine Türkçe Öğretmenliği ders programında yer verildiği düşünülebilir. Dersin açıklamasında öğrencilerin özellikleri şu şekilde ifade edilmiştir: “...bedensel engelli, dil ve iletişim bozukluğu olan, süregelen hastalığu olan, özel öğrenme gülüğu gösteren, dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu olan, otistik ve üstün yetenekli çocukların özellikleri ve eğitimleri...”

2.1.2.2. Değiştirilebilir Zorunlu Derslerin Devlet Üniuersitelerindeki Durumu

2.1.2.2.1. Değiştirilebilir Zorunlu Derslerden Alan ve Alan Eğitimi Derslerinin Devlet Üniuersitelerindeki Durumu

Üniuersite	Alan ve Alan Eğitimi Dersleri (A*)	
	Yabancılara Türkçe Öğretimi	Tiyatro ve Drama Uygulamaları
Abant İzzet Baysal Üniuersitesi	X	X
Adıyaman Üniuersitesi	X	X
Afyon Kocatepe Üniuersitesi	X	X
Ağrı İbrahim Çeçen Üniuersitesi	X	X
Ahi Evran Üniuersitesi	X	X
Akdeniz Üniuersitesi	X	X
Aksaray Üniuersitesi	X	X
Amasya Üniuersitesi	X	X
Atatürk Üniuersitesi (Kazım Karabekir Eğitim Fakóltesi)	X	X
Balıkesir Üniuersitesi (Necatibey Eğitim Fakóltesi)	Türkçenin Yazılı Kaynakları	X
Bülent Ecevit Üniuersitesi (Ereğli Eğitim Fakóltesi)	X	X
Celal Bayar Üniuersitesi (Demirci Eğitim Fakóltesi)	X	X
Cumhuriyet Üniuersitesi	X	X
Çanakkale Onsekiz Mart Üniuersitesi	X	X
Çukurova Üniuersitesi	X	X
Dicle Üniuersitesi (Ziya Gökalp Eğitim Fakóltesi)	-	-
Dokuz Eylül Üniuersitesi	X	X

(Buca Eğitim Fakültesi)		
Dumlupınar Üniversitesi	X	X
Ege Üniversitesi	-	X
Erciyes Üniversitesi	Türk Dili Tarihi	X
Erzincan Üniversitesi	X	X
Fırat Üniversitesi	-	X
Gazi Üniversitesi (Gazi Eğitim Fakültesi)	X	X
Gaziantep Üniversitesi (Gaziantep Eğitim Fakültesi)	X	X
Gaziosmanpaşa Üniversitesi	X	X
Giresun Üniversitesi	X	X
Hakkâri Üniversitesi	X	X
İnönü Üniversitesi	X	X
İstanbul Üniversitesi (Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi)	X	-
Kafkas Üniversitesi	X	X
Karadeniz Teknik Üniversitesi (Fatih Eğitim Fakültesi)	X	X
Kastamonu Üniversitesi	X	X
Kırıkkale Üniversitesi	Metin Tahlili	X
Kilis 7 Aralık Üniversitesi (Muallim Rifat Eğitim Fakültesi)	X	X
Kocaeli Üniversitesi	X	-
Marmara Üniversitesi (Atatürk Eğitim Fakültesi)	X	X
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	X	X
Mersin Üniversitesi	X	X
Muğla Üniversitesi	X	-
Mustafa Kemal Üniversitesi	X	X
Muş Alparslan Üniversitesi	X	X
Niğde Üniversitesi	X	X

Ondokuz Mayıs Üniversitesi	X	X
Pamukkale Üniversitesi	X	X
Sakarya Üniversitesi	X	X
Selçuk Üniversitesi (Ereğli Eğitim Fakültesi)	X	X
Siirt Üniversitesi	X	X
Trakya Üniversitesi	X	X
Uludağ Üniversitesi	X	X
Uşak Üniversitesi	X	X
Yüzüncü Yıl Üniversitesi	X	X

Yabancılara Türkçe Öğretimi dersine fakültelerin % 86.3'ü ders programında yer verirken, % 13.7'sinin ders programında bu ders bulunmamaktadır. Tiyatro ve Drama Uygulamaları dersi ise fakültelerin %92.2'sinde bulunurken, % 7.8'inde bu ders bulunmamaktadır.

Yukarıdaki tabloda Türkçe Eğitimi programlarındaki değiştirilebilir zorunlu alan ve alan eğitimi derslerinin devlet üniversitelerindeki genel görünümü verilmektedir. Tabloda bulunan üniversitelerden bazılarının programlarında bu derslerin yerine başka derslerin bulunduğu görülmektedir. Örneğin, Yabancılara Türkçe Öğretimi dersi yerine Balıkesir Üniversitesi Türkçenin Yazılı Kaynakları, Erciyes Üniversitesi Türk Dili Tarihi, Kırıkkale Üniversitesi Metin Tahlili gibi dersler koyarken, Kilis 7 Aralık Üniversitesi ise programında bu derse yer vermiş; fakat dersi farklı bir yarıyıla koymuştur. Tiyatro ve Drama Uygulamaları dersi ise tabloda da görüldüğü gibi yalnızca Kilis 7 Aralık Üniversitesinde farklı bir yarıyıldan bulunmaktadır.

2.1.2.2.2. Değiştirilebilir Zorunlu Derslerden Genel Kültür Derslerinin Devlet niversitelerindeki Durumu

Üniversite	Genel Kültür Dersleri GK*		
	Türk Eğitim Tarihi	Uygarlık Tarihi	Dil ve Kültür
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	X	X	X
Adıyaman Üniversitesi	X	X	X
Afyon Kocatepe Üniversitesi	X	X	X
Ağrı İbrahim een Üniversitesi	X	X	X
Ahi Evran Üniversitesi	X	X	X
Akdeniz Üniversitesi	X	X	X
Aksaray Üniversitesi	X	X	X
Amasya Üniversitesi	X	X	X
Atatürk Üniversitesi (Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi)	-	-	X
Balıkesir Üniversitesi (Necatibey Eğitim Fakültesi)	X	Türk Kültürü	X
Bülent Ecevit Üniversitesi (Ereğli Eğitim Fakültesi)	X	X	Eleştirel Düşünme
Cumhuriyet Üniversitesi	X	X	X
anakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	-	-	X
ukurova Üniversitesi	X	X	X
Dicle Üniversitesi (Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi)	-	-	-
Dokuz Eylül Üniversitesi (Buca Eğitim Fakültesi)	X	-	X
Dmlpınar Üniversitesi	X	X	X
Ege Üniversitesi	-	-	-
Erciyes Üniversitesi	X	X	X
Erzincan Üniversitesi	X	Metin İncelemesi	X
Fırat Üniversitesi	-	-	X
Gazi Üniversitesi (Gazi Eğitim Fakültesi)	X	Edebi Türler	X
Gaziantep Üniversitesi (Gaziantep Eğitim Fakültesi)	X	X	X
Gaziosmanpaşa Üniversitesi	X	X	X
Giresun Üniversitesi	X	X	X
Hakkri Üniversitesi	X	X	X
İnönü Üniversitesi	X	X	X
İstanbul Üniversitesi (Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi)	X	X	X
Kafkas Üniversitesi	X	X	X
Karadeniz Teknik niversitesi	ağdaş Türk	X	X

(Fatih Eğitim Fakültesi)	Edebiyatı		
Kastamonu Üniversitesi	X	X	X
Kırıkkale Üniversitesi	X	X	X
Kilis 7 Aralık Üniversitesi (Muallim Rifat Eğitim Fakültesi)	X	Türk Kültür Tarihi	X
Kocaeli Üniversitesi	X	X	X
Marmara Üniversitesi (Atatürk Eğitim Fakültesi)	X	X	X
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	X	X	X
Mersin Üniversitesi	X	X	X
Muğla Üniversitesi	X	X	X
Mustafa Kemal Üniversitesi	X	X	X
Muş Alparslan Üniversitesi	X	-	X
Niğde Üniversitesi	X	X	X
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	X	X	X
Pamukkale Üniversitesi	X	X	X
Sakarya Üniversitesi	X	X	X
Selçuk Üniversitesi (Ereğli Eğitim Fakültesi)	X	Önemli Günler, Haftalar, Bilgi ve Sunumları	X
Siirt Üniversitesi	X	X	X
Trakya Üniversitesi	X	X	X
Uludağ Üniversitesi	X	X	X
Uşak Üniversitesi	X	X	X
Yüzüncü Yıl Üniversitesi	X	X	X

Türk Eğitim Tarihi dersi fakültelerin % 88.2'sinin ders programında bulunurken, % 11.8'inde ise bu ders bulunmamaktadır. Uygarlık Tarihi dersi fakültelerin % 78.4'ünün ders programında bulunurken, % 21.6'sının ders programında bu ders bulunmamaktadır. Dil ve Kültür dersi fakültelerin % 90.2'sinin ders programında bulunurken, % 9.8'inin ders programında bu ders bulunmamaktadır.

Yukarıda verilen tabloda da görüldüğü gibi Türkçe Eğitimi Programlarındaki değiştirilebilir zorunlu genel kültür derslerinin yerine bazı üniversiteler Türk Kültürü, Halk Kültürü, Çağdaş Türk Edebiyatı gibi dersleri programlarına koymuşlardır. Örneğin; Atatürk Üniversitesi, Türk Eğitim Tarihi ve Uygarlık Tarihi dersleri yerine Bilim Tarihi ile Eğitim Sosyolojisi derslerini; Çanakkale Üniversitesi, bu derslerin yerine Çağdaş Türk Edebiyatı ve Halk Kültürü derslerini; Fırat Üniversitesi ise Edebiyat ve Toplum ile Türk Kültürünün Kaynakları derslerini programlarına koymuşlardır.

2.1.2.2.3. Değiştirilebilir Zorunlu Derslerden Öğretmenlik Meslek Bilgisi Derslerinin Devlet Üniversitelerindeki Durumu

Üniversite	Meslek Bilgisi Dersleri MB*
	Özel Eğitim
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	X
Adıyaman Üniversitesi	X
Afyon Kocatepe Üniversitesi	X
Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi	X
Ahi Evran Üniversitesi	X
Akdeniz Üniversitesi	X
Aksaray Üniversitesi	X
Amasya Üniversitesi	X
Atatürk Üniversitesi (Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi)	X
Balıkesir Üniversitesi (Necatibey Eğitim Fakültesi)	X
Bülent Ecevit Üniversitesi (Ereğli Eğitim Fakültesi)	X
Cumhuriyet Üniversitesi	Eğitim Felsefesi
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	X
Çukurova Üniversitesi	X
Dicle Üniversitesi (Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi)	-
Dokuz Eylül Üniversitesi (Buca Eğitim Fakültesi)	Türkçenin Gelişim Evreleri
Dumlupınar Üniversitesi	X
Ege Üniversitesi	X
Erciyes Üniversitesi	X
Erzincan Üniversitesi	X
Fırat Üniversitesi	Eğitim Sosyolojisi
Gazi Üniversitesi (Gazi Eğitim Fakültesi)	-
Gaziantep Üniversitesi (Gaziantep Eğitim Fakültesi)	Özel öğretim
Gaziosmanpaşa Üniversitesi	X
Giresun Üniversitesi	X
Hakkâri Üniversitesi	X
İnönü Üniversitesi	X
İstanbul Üniversitesi (Hasan Ali Yücel)	-
Kafkas Üniversitesi	X
Karadeniz Teknik Üniversitesi	X

(Fatih Eğitim Fakültesi)	
Kastamonu Üniversitesi	X
Kırıkkale Üniversitesi	Erinlik ve ergenlik psikolojisi
Kilis 7 Aralık Üniversitesi (Muallim Rifat Eğitim Fakültesi)	X
Kocaeli Üniversitesi	-
Marmara Üniversitesi (Atatürk Eğitim Fakültesi)	X
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	X
Mersin Üniversitesi	X
Muğla Üniversitesi	X
Mustafa Kemal Üniversitesi	X
Muş Alparslan Üniversitesi	X
Niğde Üniversitesi	X
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	X
Pamukkale Üniversitesi	X
Sakarya Üniversitesi	X
Selçuk Üniversitesi (Ereğli Eğitim Fakültesi)	X
Siirt Üniversitesi	X
Trakya Üniversitesi	X
Uludağ Üniversitesi	X
Uşak Üniversitesi	X
Yüzüncü Yıl Üniversitesi	X

Özel Eğitim dersi fakültelerin % 80.4'ünün ders programında bulunurken, % 19.6'sının ders programında bu ders bulunmamaktadır.

Tablodan da anlaşılacağı gibi birçok üniversite Özel Eğitim dersine programında yer vermektedir. Gazi Üniversitesi bu dersi öğretmenlik meslek bilgisi seçmeli olarak göstermektedir. Gaziantep Üniversitesi ise dersin adını Özel Öğretim olarak değiştirmiştir. Ancak bu durum dersin Özel Öğretim Yöntemleri dersi ile karışma olasılığını ortaya çıkarmaktadır.

Eğitim fakültelerinin ders programlarında alan bilgisi, genel kültür ve meslek bilgisi derslerinin yanı sıra seçmeli dersler de yer almaktadır. Seçmeli dersler öğrencilerin meslek ve iş alanlarına hazırlanmalarına; öğrencilerin bir üst sınıfı, bölümü ya da kurumu etkinlikle izlemelerine; ilgi, ihtiyaç ve yeteneklere yer verilmesine, genel öğrenimi yüzeysel bulan yetenekli öğrencilerin belli bir konuda derinleşmelerine ve kurum amaçlarının da bir kısmının gerçekleşmesine yardım etmektedir. (Varış, 1988: 94) Öğretmen adayları seçmeli dersler sayesinde hem mesleki yaşamlarında hem de sosyal yaşamlarında faydalı olabilecek bilgiler kazanmaktadırlar. Seçimlik dersler aracılığıyla birer meslek kurumu olan öğretmen yetiştirme kurumlarında, öğrenciler

meslek bilgisi ve öğretim alanlarında daha fazla bilgi edinebilirler (Küçükahmet, 1993: 38). Bu nedenlerden dolayı Türkçe öğretmenliği programlarının ders programlarında da seçmeli dersler bulunmaktadır. Bu dersler programda seçmeli alan ve alan eğitimi dersleri I, II ve III; Genel kültür seçmeli dersleri I ve II olarak tanımlanmaktadır.

2.1.2.3. Seçmeli Derslerin Devlet Üniversitelerindeki Durumu

2.1.2.3.1. Seçmeli I Alan ve Alan Eğitimi Dersleri (Kredi: 3)

Üniversite	Dersler
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	Şiir Çözümleme Teknik ve Uygulamaları Roman, Hikâye Çözümleme Teknik ve Uygulamaları Çocuklar İçin Metin Yazarlığı Yaratıcı Yazma Süreç ve Uygulamaları Metin Bilgisi
Adıyaman Üniversitesi	Osmanlı Türkçesi Metinleri
Afyon Kocatepe Üniversitesi	Gösterge Bilim
Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi	-
Ahi Evran Üniversitesi	Orhun Türkçesi Türk Destanları Eski Türk Edb. Kaynakları Şiir Tahlilleri
Akdeniz Üniversitesi	Yazılı ve Sözlü Anlatım Öğretimi Edebi Metin İncelemesi
Aksaray Üniversitesi	-
Amasya Üniversitesi	Eski Türkçe ve Metin İncelemeleri Türk Dünyası Edebiyatları
Atatürk Üniversitesi (Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi)	-
Balıkesir Üniversitesi (Necatibey Eğitim Fakültesi)	Türkçenin Güncel Sorunları
Bülent Ecevit Üniversitesi (Ereğli Eğitim Fakültesi)	Anlam Bilim ve Kavram Geliştirme Eski Türkçe ve Metin İncelemeleri Cumhuriyet Dönemi Metinleri 19.Yüzyıl Yeni Türk Edb. Metinleri
Cumhuriyet Üniversitesi	-
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	Günümüz Türk Edebiyatı Türk Tasavvuf Edebiyatı Çağdaş Türk Lehçeleri Yazım Kuralları Halk Bilimi
Çukurova Üniversitesi	Tarihi Türk Lehçeleri Türk Dili Tarihi

	Tiyatro
Dicle Üniversitesi (Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi)	-
Dokuz Eylül Üniversitesi (Buca Eğitim Fakültesi)	Halk Bilim Halk Edebiyatı Nesir İncelemeleri
Dumlupınar Üniversitesi	Hızlı Okuma Tarih İçinde Türkçe ve Türkçecilik
Ege Üniversitesi	Beden Dili ve Diksiyon
Erciyes Üniversitesi	Türk Halk Bilimi ve Eğitimi Türkçenin Anlam Bilimi Şiir İncelemeleri Hikâye İncelemeleri Türkçe ve Eğitim
Erzincan Üniversitesi	Çağdaş Türk Edebiyatı I Halk Bilimi Çağdaş Türk Lehçeleri
Fırat Üniversitesi	Eski Türkçe ve Metin İncelemeleri
Gazi Üniversitesi (Gazi Eğitim Fakültesi)	Metin Bilgisi
Gaziantep Üniversitesi (Gaziantep Eğitim Fakültesi)	Türk Dili Tarihi Metin Bilgisi
Gaziosmanpaşa Üniversitesi	Çağdaş Türk Şiiri Diksiyon Tarihi Türk Lehçeleri
Giresun Üniversitesi	-
Hakkâri Üniversitesi	-
İnönü Üniversitesi	Türkçenin Gelişme Evreleri Şiir İncelemeleri Çağdaş Türk Edebiyatı İncelemeleri
İstanbul Üniversitesi (Hasan Ali Yücel)	-
Kafkas Üniversitesi	Türk Dün. Edeb.
Karadeniz Teknik Üniversitesi (Fatih Eğitim Fakültesi)	Metin İncelemesi Roman ve Hikâye Teorisi Dil Psikolojisi
Kastamonu Üniversitesi	Halk Bilimi Çağdaş Türk Edebiyatı Yaşayan Türk Lehçeleri Şiir Tahlilleri Metin İnceleme
Kırıkkale Üniversitesi	Yaratıcı Dil Çalışmaları Türkçe Öğretimi Tarihi
Kilis 7 Aralık Üniversitesi (Muallim Rifat Eğitim Fakültesi)	Tablo altında liste olarak verilmiştir
Kocaeli Üniversitesi	Tablo altında liste olarak verilmiştir
Marmara Üniversitesi (Atatürk Eğitim Fakültesi)	Eski Türkçe ve Metin İncelemeleri
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	Türkçe Öğretimi Tarihi

Mersin Üniversitesi	Söylem Çözümlemesi
Muğla Üniversitesi	-
Mustafa Kemal Üniversitesi	Anlam Bilim Türk Kültür Tarihi Dil Felsefesi ve Psikolojisi Yaratıcı Yazma Süreç ve Uygulamaları Görsel Okuma ve Görsel Sunu
Muş Alparslan Üniversitesi	-
Niğde Üniversitesi	Metin Şerhi Türk Dili Tarihi Edebiyat Felsefesi Oyun Yazma Teknikleri
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	Metin Bilgisi Sözlük Bilimi
Pamukkale Üniversitesi	-
Sakarya Üniversitesi	Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı Orta Türkçe Metin İncelemeleri Türkiye Türkçesi
Selçuk Üniversitesi (Ereğli Eğitim Fakültesi)	Türkçe Öğretiminde Edebi Metinler Eski Türk Edb. Kavramlar ve Motifler Türk Dili Tarihi Uygulamalı Söz Sanatları
Siirt Üniversitesi	Türkçe Öğretimi Tarihi
Trakya Üniversitesi	Dilbiliminin Temel Kavram ve İlkeleri Metin Bilgisi Anadolu ve Rumeli Ağızları Türk Dilinin Bugünkü Meseleleri Edebi Akımlar
Uludağ Üniversitesi	Örneklerle Türk Öykücülüğü Çağdaş Türk Şiiri İncelemeleri Osmanlı Türkçesi Metin Türkçe Eğitiminde Yazım ve İmla Türkçe Şekil Bilgisi Uygulamaları
Uşak Üniversitesi	-
Yüzüncü Yıl Üniversitesi	Osmanlıca Metinler

2.1.2.3.2. Seçmeli I Genel Kültür Dersleri (Kredi: 2)

Üniversite	Dersler
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	İnternette Öğrenme Ortamları İnsan Hakları ve Demokrasi Eğitimi Bilim, Teknoloji ve Toplum Etkileşimleri Çocuk Resimlerinin Analizi Etkili İletişim Becerileri Matematik Okur-Yazarlığı Engellilerle İletişim İleri İngilizce Dilbilgisi Proje Yazımı Günümüz Dünya Sorunları Halk Müziği
Adıyaman Üniversitesi	Felsefe Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Eğitimi
Afyon Kocatepe Üniversitesi	Çağdaş Türk Edebiyatı
Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi	-
Ahi Evran Üniversitesi	Çağdaş Türk Lehçeleri Türk Halk Müziği Çağdaş Türk Dünyası Halk Bilimi (Folklor)
Akdeniz Üniversitesi	Nitel Araştırma Yöntemleri Gözlem Teknikleri
Aksaray Üniversitesi	-
Amasya Üniversitesi	Günümüz Dünya Sorunları İnsan Hakları ve Vatandaşlık Bil.
Atatürk Üniversitesi (Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi)	Hızlı Okuma ve Anlama Teknikleri
Balıkesir Üniversitesi (Necatibey Eğitim Fakültesi)	Müzik Tiyatro Sanatı
Bülent Ecevit Üniversitesi (Ereğli Eğitim Fakültesi)	Hızlı Okuma Teknikleri İleri Web Tasarımı Bilim Tarihi Bilgi ve İletişim Teknolojileri Yaratıcı Düşünme ve Eğitim Bilgisayarda İstatistik Uygulamaları Eğitimde Program Geliştirme
Cumhuriyet Üniversitesi	-
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	Klasik Dünya Edebiyatı Çizgi Film İncelemeleri Türk Dili Tarihi I Diksiyon (Güzel Konuşma) Okul Bandosu Acil Yardım Arama Kurtarma

	<p>Türkçe Öğretimi Tarihi Türk İktisat Tarihi Türk Düşünce Tarihi Türk Demokrasi Tarihi Siyasi Düşünceler Tarihi Türk Göçmen Edebiyatı Avrupa'da Türk İmgesi Turizm Coğrafyası Türkiye Turizm Coğrafyası Türkiye Coğrafyası ve Jeopolitiği Doğal Afetler ve Korunma Yolları Çevre Bilimi Çanakkale Ekocoğrafyası Sorun Çözme Teknikleri Gençlik Sorunları</p>
Çukurova Üniversitesi	<p>El Yazısı ve Kaligrafi Uygulamaları Dil Felsefesi Yaratıcı Yazma</p>
Dicle Üniversitesi (Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi)	-
Dokuz Eylül Üniversitesi (Buca Eğitim Fakültesi)	<p>Düşünce ve Uygarlık Tarihi Bilgisayar Teknolojilerini Geliştirme ve İnsan Sağlık ve İlk Yardım Bilgisi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı Çocuk Edebiyatı ve Eğitimi İnsan İlişkileri, Dil ve İletişim Meslek Etiği</p>
Dumlupınar Üniversitesi	<p>Eleştirel Düşünme Medya Okur Yazarlığı</p>
Ege Üniversitesi	Anlatıbilim
Erciyes Üniversitesi	<p>Türk Tarihi ve Kültürü Sosyoloji Vatandaşlık Bilgisi Türkiye Coğrafyası Felsefe Çevre Bilimi Kültürel Coğrafya Günümüz Dünya Sorunları Sağlık Bilgisi ve İlk Yardım</p>
Erzincan Üniversitesi	<p>İlköğretimde Belirli Gün ve Haftalar İleri Türkçe Şiir İncelemesi</p>
Fırat Üniversitesi	Demokrasi ve İnsan Hakları
Gazi Üniversitesi (Gazi Eğitim Fakültesi)	-
Gaziantep Üniversitesi (Gaziantep Eğitim Fakültesi)	-

Gaziosmanpaşa Üniversitesi	Popüler Kültür
Giresun Üniversitesi	-
Hakkâri Üniversitesi	-
İnönü Üniversitesi	Sanat ve Estetik Türk Halk Bilimi Bilgi ve İletişim Tek.
İstanbul Üniversitesi (Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi)	-
Kafkas Üniversitesi	Türkoloji Çalışmaları
Karadeniz Teknik Üniversitesi (Fatih Eğitim Fakültesi)	Doğu ve Batı Düşüncesi Estetik Doktrinler
Kastamonu Üniversitesi	Diksiyon Çocuk ve Ergen Psikolojisi Aile Danışmanlığı Eğitim Sosyolojisi Medya Okur-yazarlığı Günümüz Edebi Gelişmeleri
Kırıkkale Üniversitesi	Türk Kültür Tarihi ve Dil Türk Mitolojisi Serbest Zaman Eğitimi ve Rekreasyon Diksiyon
Kilis 7 Aralık Üniversitesi (Muallim Rifat Eğitim Fakültesi)	Tablo altında liste olarak verilmiştir
Kocaeli Üniversitesi	Tablo altında liste olarak verilmiştir
Marmara Üniversitesi (Atatürk Eğitim Fakültesi)	Soru Sorma Teknikleri
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	Türk Dili Tarihi
Mersin Üniversitesi	Eleştirel Düşünme
Muğla Üniversitesi	-
Mustafa Kemal Üniversitesi	Edebiyat Kültürü Sosyal Becerileri Geliştirme İnsan Hakları ve Demokrasi Eğitimi Bilim, Teknoloji ve Toplum Etkileşimleri Proje Yazımı Yabancılar İçin Türkçe ve Kültürü I
Muş Alparslan Üniversitesi	-
Niğde Üniversitesi	Mesleki Yabancı Dil Alana Özgü Yazılımlar Tartışma Teknikleri
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	Cumhuriyetin Değerleri I Doğu ve Batı Düş. İnsan Hakları ve Demokrasi Eğitimi
Pamukkale Üniversitesi	-
Sakarya Üniversitesi	Sosyolojiye Giriş Vatandaşlık Bilgisi Siyasal Coğrafya ve Jeopolitik
Selçuk Üniversitesi (Ereğli Eğitim Fakültesi)	Türkiye Türkçesinin Meseleleri Eski Türk Edebiyatında Mesnevi

	Edebi Tenkit Genel Türk Medeniyeti Tarihi
Siirt Üniversitesi	-
Trakya Üniversitesi	Türk Mitolojisi Dil ve Toplum Türk Kültür Tarihi
Uludağ Üniversitesi	Türk Tasavvuf Edebiyatı Türk Anlam Bilimi Metin Tahlilleri Halk Şiiri ve Halk Müziği Karşılaştırmalı Batı Edebiyatı
Uşak Üniversitesi	-
Yüzüncü Yıl Üniversitesi	Görsel Okuma ve Yazma

2.1.2.3.3 Seçmeli II Alan ve Alan Eğitimi Dersleri (Kredi: 3)

Üniversite	Dersler
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	Çağdaş Türk Edebiyatı Eğitim Teknolojileri Yoluyla Türkçe Öğretimi Yaratıcı Drama Görsel Okuma ve Görsel Sunu Diksiyon Eğitimi ve Güzel Konuşma Sunu Bilimsel Rapor Yazma Teknikleri Proje Tasarımı ve Uygulamaları
Adıyaman Üniversitesi	Türk Dili Tarihi
Afyon Kocatepe Üniversitesi	Türk Dili Tarihi
Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi	-
Ahi Evran Üniversitesi	Orta Türkçe Hikâye ve Roman Tahlili Âşık Edebiyatı
Akdeniz Üniversitesi	Eski Türkçe ve Metin İncelemesi Eski Anadolu Türkçesi
Aksaray Üniversitesi	-
Amasya Üniversitesi	Orta Türkçe ve Metin İncelemeleri Yaşayan Türk Lehçeleri
Atatürk Üniversitesi (Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi)	-
Balıkesir Üniversitesi (Necatibey Eğitim Fakültesi)	Şiir İncelemesi ve Öğretimi
Bülent Ecevit Üniversitesi (Ereğli Eğitim Fakültesi)	Edebi Bilgiler Eski Anadolu Türkçesi Halk Bil. Yönt. Ve Toplumsal Gelişim Metin Çözümlemeleri Orta Türkçe ve Metin İncele.
Cumhuriyet Üniversitesi	-
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı

	Türk Edebiyatlarında Mizah İki Dillilere Türkçe Öğretimi Eski Türkçe ve Metin İncelemeleri Türkçe Öğretiminde Yeni Yaklaşımlar Türk Dünyası Edebiyatları Türk Topluluklarına Türkiye Türkçesi Öğretimi
Çukurova Üniversitesi	Çağdaş Türk Yazı Dilleri Çağdaş Türk Edebiyatı Diksiyon Uygulamalı Dilbilim
Dicle Üniversitesi (Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi)	-
Dokuz Eylül Üniversitesi (Buca Eğitim Fakültesi)	Halk Edebiyatı Şiir İncelemeleri Halk Edebiyatı Gelenek ve Etkileşim
Dumlupınar Üniversitesi	Günümüz Türk Edebiyatı Türkiye Türkçesi
Ege Üniversitesi	-
Erciyes Üniversitesi	Dil ve Kültür Türkçenin Eğitiminde Yaratıcı Düşünme Öğretim Yöntemleri Türkçe Eğitiminde Proje Geliştirme Dilbilgisi Öğretimi Türk Dünyası Dil ve Edebiyat
Erzincan Üniversitesi	Metin Bilgisi Türkiye Türkçesi Kısa Öykü İncelemesi
Fırat Üniversitesi	Roman ve Hikâye İnceleme Yöntemleri
Gazi Üniversitesi (Gazi Eğitim Fakültesi)	Çağdaş Türk Edebiyatı
Gaziantep Üniversitesi (Gaziantep Eğitim Fakültesi)	Çağdaş Türk Edebiyatı Metin Yazarlığı
Gaziosmanpaşa Üniversitesi	Türk Dili Tarihi Türkiye Türkçesi
Giresun Üniversitesi	Çağdaş Türk Tarihi Roman Tahlilleri
Hakkâri Üniversitesi	-
İnönü Üniversitesi	Nesir İncelemeleri Çağdaş Türk Edebiyatı Çağdaş Türk Lehçeleri
İstanbul Üniversitesi (Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi)	Türkçenin Tarihi Gelişimi
Kafkas Üniversitesi	Türkiye Türkçesi
Karadeniz Teknik Üniversitesi (Fatih Eğitim Fakültesi)	Anlam Bilim Türk Edebiyat Tarihi
Kastamonu Üniversitesi	Türkiye Türkçesi Türk Dünyası Edebiyatları Toplum Dil Bilim Anlam Bilim

Kırıkkale Üniversitesi	Dil Bilgisi Öğretimi Edebiyat Öğretimi İlk Okuma ve Yazma Öğretimi
Kilis 7 Aralık Üniversitesi (Muallim Rifat Eğitim Fakültesi)	Tablo altında liste olarak verilmiştir
Kocaeli Üniversitesi	Tablo altında liste olarak verilmiştir
Marmara Üniversitesi (Atatürk Eğitim Fakültesi)	Dil Felsefesi
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	Türkçenin Güncel Sorunları
Mersin Üniversitesi	Metin Dilbilim
Muğla Üniversitesi	-
Mustafa Kemal Üniversitesi	Metin Bilgisi Türkçe Öğretiminde Özel Konular Kitle İletişimi ve Türkçe Çağdaş Türk Edebiyatı Eleştirel Düşünme ve Okuma
Muş Alparslan Üniversitesi	-
Niğde Üniversitesi	Diksiyon Dil Gelişimi ve Özgüven Anadolu ve Rumeli Ağızları
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	Yaşayan Türk Lehçeleri Türkçenin Güncel Sorunları
Pamukkale Üniversitesi	-
Sakarya Üniversitesi	Eski Türkçe Metin İncelemeleri Türk Edebiyatında Eski-Yeni Tartışmaları Eski Türk Edebiyatında Metin İncelemeleri
Selçuk Üniversitesi (Ereğli Eğitim Fakültesi)	Çağdaş Türk Hikâye ve Romanı Yaşayan Türk Lehçeleri Türk Edebiyatında Mizah Eski Türk Edebiyatında Hikâye
Siirt Üniversitesi	Türkçenin Güncel Sorunları
Trakya Üniversitesi	Türkçenin Söz Varlığı ve Öğretimi Uygulamalı Dilbilim Türk Dünyası Edebiyatları Türkçenin Sözdizimi ve Öğretimi Anlambilim Türk Dilinin Kaynakları Türkçe Öğretiminde Materyal İnceleme ve Geliştirme
Uludağ Üniversitesi	Eski Türk Edebiyatı Metinleri Modern Türk Şiiri Türk Halk Edebiyatı Metinleri Türkçenin Tarihi Metin İncelemeleri Türk Edebiyatı Araştırmaları
Uşak Üniversitesi	Türk Dilinin Bugünkü Sor.
Yüzüncü Yıl Üniversitesi	Metin Tahlili

2.1.2.3.4. Seçmeli III Alan ve Alan Eğitimi Dersleri (Kredi: 2)

Üniversite	Dersler
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	Dünya Edebiyatı Eleştirel Düşünme-Okuma Karşılaştırmalı Edebiyat Hızlı Okuma Teknikleri Sanat ve Estetik
Adıyaman Üniversitesi	Edebi Mitler ve Arketipler
Afyon Kocatepe Üniversitesi	Metin İncelemeleri
Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi	-
Ahi Evran Üniversitesi	Eski Türkiye Türkçesi Metin Şerhi Türk Mitolojisi Türk Anlam Bilimi Çağ. Türk Edebiyatı Çağ. Metin Çözümlemeleri
Akdeniz Üniversitesi	Yaşayan Türk Lehçeleri Orta Türkçe ve Metin İncelemeleri
Aksaray Üniversitesi	-
Amasya Üniversitesi	Etkili İletişim ve Dil Yanlıları Medya Okur Yazarlığı
Atatürk Üniversitesi (Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi)	-
Balıkesir Üniversitesi (Necatibey Eğitim Fakültesi)	Öykü ve Roman İncelemesi ve Öğretimi Edebiyat Eğitimi
Bülent Ecevit Üniversitesi (Ereğli Eğitim Fakültesi)	İlköğ. 2. Kad. Prog. Yeni Yaklaşımlar Yaşayan Türk Lehçeleri Anadolu ve Rumeli Ağzları Halk Ed. Met. Çöz./Kült.Okuma Edebiyatımızda Yaşam Öyküsü Metinleri
Cumhuriyet Üniversitesi	-
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	Güzel Konuşma (Diksiyon) Türk Dilinin Sorunları Türk Halk Şiiri İncelemeleri Türk Topluluklarına Türkiye Türkçesi Öğretimi Türk Edebiyatlarında Fikir Hareketleri Karşılaştırmalı Metin İncelemeleri
Çukurova Üniversitesi	Türkçenin Yazım Sorunları Anlambilim
Dicle Üniversitesi (Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi)	-
Dokuz Eylül Üniversitesi (Buca Eğitim Fakültesi)	Karşılaştırmalı Edebiyat Yeni Türk Edebiyatı Şiir İncelemeleri

Dumlupınar Üniversitesi	Dil Öğretim Yaklaşımları Metin İncelemeleri
Ege Üniversitesi	-
Erciyes Üniversitesi	Roman İncelemeleri Türkçe Öğretiminde Edebi Metinler Türkçenin Güncel Sorunları Türk Tiyatro Tarihi Türkçe Araştırmaları Tarihi Bilgisayar Destekli Türkçe Öğretimi
Erzincan Üniversitesi	Çağdaş Türk Edebiyatı Eski Türk Lehçeleri Anlam Bilgisi
Fırat Üniversitesi	Edebiyat ve Estetik
Gazi Üniversitesi (Gazi Eğitim Fakültesi)	Anlam Bilgisi
Gaziantep Üniversitesi (Gaziantep Eğitim Fakültesi)	Türkiye Türkçesi Diksiyon
Gaziosmanpaşa Üniversitesi	Anlam Bilimi Çağdaş Türk Roman ve Hikâyesi
Giresun Üniversitesi	Türk Edebiyatı Tarihi Hikâye Tahlilleri
Hakkâri Üniversitesi	-
İnönü Üniversitesi	Türkiye Türkçesi Uyg. Türk Edeb. Hik. Ve Roman Türk Edeb. Kaynakları
İstanbul Üniversitesi (Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi)	Türk.Öğr.Çoc.Ed.Met.
Kafkas Üniversitesi	Batı Edebiyatı
Karadeniz Teknik Üniversitesi (Fatih Eğitim Fakültesi)	Batı Edebiyatı
Kastamonu Üniversitesi	Bireysel ve Toplu Etkinlikler Türkçe ve Edebiyat Öğretimi Tarihi Metin Dil Bilim İlköğretimde Dil Bilgisi Öğretimi
Kırıkkale Üniversitesi	İlköğretimde Metin İnceleme Yöntemleri Hızlı Okuma Teknikleri
Kilis 7 Aralık Üniversitesi (Muallim Rıfat Eğitim Fakültesi)	Türk Halk Edebiyatında Şiir Çağdaş Türk Lehçeleri ve Metinleri Anadolu ve Rumeli Ağzıları Söz Dizimi İncelemeleri
Kocaeli Üniversitesi	Tablo altında liste olarak verilmiştir
Marmara Üniversitesi (Atatürk Eğitim Fakültesi)	Orta Türkçe ve Metin İncelemeleri
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	Metin Bilgisi Türk Kültürü ve Edebiyatı

	Türk Dili Tarihi
Mersin Üniversitesi	Cumhuriyet Dön. Türk Şiiri Uygulamalı Dilbilim Yaratıcı Yazma
Muğla Üniversitesi	-
Mustafa Kemal Üniversitesi	Halk Bilimi Çağdaş Türk Lehçeleri Türk Dilinin Sorunları Türkçe Öğretiminde Edebi Metinler Proje Tasarımı ve Uygulamaları
Muş Alparslan Üniversitesi	-
Niğde Üniversitesi	Edebiyat Sosyolojisi Türk Dilinin Ses Tarihi Türk Edebiyatı Tarihi
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	Çağdaş Türk Şiiri İncelemesi Edebi Eleştiri
Pamukkale Üniversitesi	-
Sakarya Üniversitesi	Metin İnceleme Teknikleri Türkçe Öğretiminde Çağdaş Yaklaşımlar Eski Türk Edebiyatında Nesir
Selçuk Üniversitesi (Ereğli Eğitim Fakültesi)	Çağdaş Türk Şiiri Türkçenin Tarihi Metinleri Klasik Metinlerin Çözümlemesi Sözlük Bilimi
Siirt Üniversitesi	Metin Bilgisi Türk Kültürü ve Edebiyatı Türk Dili Tarihi
Trakya Üniversitesi	Karşılaştırmalı Edebiyat Eleştiri Kuram ve Yöntemleri Çağdaş Türk Edebiyatı Çağdaş Türk Lehçeleri Türk Tasavvuf Edebiyatı İlköğretimde Metin İnceleme Yöntemleri Türkçe Öğretiminde Ölçme ve Değerlendirme
Uludağ Üniversitesi	Divan Şiiri Örneklerle Türk Romanı Türkçe Öğretimi Uygulamaları Türk Dünyası Edebiyatları Cümle Tahlilleri
Uşak Üniversitesi	Türk Ede. Edebi Akım.
Yüzüncü Yıl Üniversitesi	Eski Harflerle Yazılmış Türkçe Ders Kitapları Türk Halk Bilimi

2.1.2.3.5. Seçmeli II Genel Kültür Dersleri (Kredi: 2)

Üniversite	Dersler
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	Etkileşimli Öğretim Programları Geliştir Öğretimsel Liderlik Almanca Fotoğrafçılık Etkili Sunum Becerileri Müzik Kültürü Aile Eğitimi Engelliler için Engelsiz Yaşam Ekoloji Temelli Çevre Eğitimi Baskı Teknikleri İletişim
Adıyaman Üniversitesi	Türk Halk Müziği
Afyon Kocatepe Üniversitesi	Edebiyat ve Toplum
Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi	-
Ahi Evran Üniversitesi	Türkçenin Çağdaş Sorunları Çağd. Türk Dünya Edeb. Türk Sanat Müz. Sos. Bil. Bilgis. Kullan.
Akdeniz Üniversitesi	Eleştirel Düşünme Demokrasi ve İnsan Hakları
Aksaray Üniversitesi	-
Amasya Üniversitesi	Bilimsel Yazma Teknikleri Bilg. Destekli Eğitim
Atatürk Üniversitesi (Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi)	-
Balıkesir Üniversitesi (Necatibey Eğitim Fakültesi)	Popüler Kültür Bilim Tarihi
Bülent Ecevit Üniversitesi (Ereğli Eğitim Fakültesi)	Dil ve Kültür İnsan ve Davranışları Oyunlar ve Stratejiler Popüler Kültür ve Günlük Yaşam Türkçenin Güncel Sorunları Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Edebiyat Akımları
Cumhuriyet Üniversitesi	Türk Mitolojisi
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	Türk Mitolojisi Çağdaş Eleştiri Kuramları Türk Dil Politikası Sanat Felsefesi Türk Kültür ve Medeniyeti Turizm Coğrafyası Türkiye Turizm Coğrafyası ve

	Jeopolitiği Doğal Afetler ve Korunma Yolları Türkiye Bölgeler Coğrafyası Türkiye’de Enerji Kaynakları Türkiye Cumhuriyeti Anayasaları Avrupa Birliği ve Türkiye-AB İlişkileri Gülmece Edebiyatı Okul Geliştirme Sevgi Eğitimi
Çukurova Üniversitesi	Felsefe ve Edebiyat Sanat Metinleri İnceleme
Dicle Üniversitesi (Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi)	-
Dokuz Eylül Üniversitesi (Buca Eğitim Fakültesi)	Klasik Edebiyat ve Toplum Türkçenin Güncel Sorunları Demokrasi ve İnsan Hakları Eğitimi
Dumlupınar Üniversitesi	Bilimsel Yazı Yazma Teknikleri Demokrasi ve Vatandaşlık Bilgisi
Ege Üniversitesi	-
Erciyes Üniversitesi	Cinsel Sağlık Bilgileri İnsan Hakları ve Demokrasi Eğitimi Siyasal Düşünceler Tarihi Sosyal Psikoloji Orta Doğu Coğrafyası Türkiye’nin Doğal Kaynakları Fen, Teknoloji ve Toplum Siyasi Coğrafya
Erzincan Üniversitesi	İleri Türkçe II Retorik Genel Matematik
Fırat Üniversitesi	Türkiye Coğrafyası ve Jeopolitiği
Gazi Üniversitesi (Gazi Eğitim Fakültesi)	Yurt Dışındaki Türk Çocuklarına Türkçe Öğretimi
Gaziantep Üniversitesi (Gaziantep Eğitim Fakültesi)	Cinsel Sağlık Eğitimi Avrupa Birliği Eğitim Alanı ve Kültürlerarası İşbirliği Eğitim Örgütlerinde Değişim Yönetimi ve Liderlik Yaklaşımları
Gaziosmanpaşa Üniversitesi	Edebiyat ve Toplum Estetik Türk Dünya ve Edebiyatı
Giresun Üniversitesi	Beden Eğitimi Bilimsel Yaz. Teknikleri
Hakkâri Üniversitesi	-
İnönü Üniversitesi	Yakın Çağ Türk Tarihi Eğitimde Proje Gel. Türkçeye İlk Adım
İstanbul Üniversitesi (Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesi)	Müzik Tarihi ve Kültürü

Kafkas Üniversitesi	Temel Matematik
Karadeniz Teknik Üniversitesi (Fatih Eğitim Fakültesi)	Sanat Tarihi Sinema ve Edebiyat
Kastamonu Üniversitesi	Resim-Müzik-Beden Estetik Mitoloji Eğitim Felsefesi Gıdalar ve Sağlıklı Beslenme Doğal afetler ve Korunma Yolları
Kırıkkale Üniversitesi	Dil ve Estetik Sanat ve Toplum Yaşamboyu Öğrenme ve Yetişkin Eğitimi
Kilis 7 Aralık Üniversitesi (Muallim Rifat Eğitim Fakültesi)	Tablo altında liste olarak verilmiştir
Kocaeli Üniversitesi	Tablo altında liste olarak verilmiştir
Marmara Üniversitesi (Atatürk Eğitim Fakültesi)	Yaşayan Türk Lehçeleri
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	-
Mersin Üniversitesi	Öğretim Sürecini İzleme ve Değer.
Muğla Üniversitesi	-
Mustafa Kemal Üniversitesi	Diksiyon Eğitimi Görsel Kültür Fotoğrafçılık Etkileşimli Öğretim Programları Geliştirme Aile Eğitimi Yabancılar İçin Türkçe ve Kültürü II
Muş Alparslan Üniversitesi	-
Niğde Üniversitesi	Sanat ve Edebiyat Güzel Yazı Teknikleri İnsan Hakları ve Eğitim Eğitimde Program Geliştirme
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	Cumhuriyetin Değerleri II Türk Mitolojisi Dil Felsefesi
Pamukkale Üniversitesi	-
Sakarya Üniversitesi	Türk Tarihi ve Kültürü Günümüz Dünya Sorunları Küresel Isınma ve İklim Değişmeleri
Selçuk Üniversitesi (Ereğli Eğitim Fakültesi)	Estetik Türk Mitolojisi Medya Okur Yazarlığı Eski Türk Edebiyatında Sosyal Hayat Uygarlık Tarihi
Siirt Üniversitesi	-
Trakya Üniversitesi	Tanzimattan Bugüne Fikir Hareketleri Halkbilim

	Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri
Uludağ Üniversitesi	Edebi Akımlar Çağdaş Türk Edebiyatı Metinleri Ergenlik Psikolojisi Sınav Hazırlama ve Değerlendirme Türkçenin Çağdaş Sorunları Bahçe Ürünlerinin Muhafazası
Uşak Üniversitesi	San. ve Ede.
Yüzüncü Yıl Üniversitesi	Vatandaşlık Bilgisi

Kilis Üniversitesinin Genel Kültür Seçmeli Dersleri: Psikoloji, Çocuk Psikolojisi, Sosyoloji, Sosyal Psikoloji, Felsefe Tarihi, İletişim ve Empati, İletişim ve Teknoloji, Türk Eğitim Sisteminin Güncel Sorunları, Diksiyon, İnsan Hakları ve Demokrasi, Türkiye Avrupa Birliği İlişkileri, İngilizce, Metin Yazarlığı, Türkiye Türkçesi, Türk Dili Tarihi, Tarihi Türkiye Türkçesi, Çağdaş Türk Lehçeleri, Çağdaş Türk Şiiri, Edebi Türler ve Örnek Metin İncelemeleri, Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı, Halk Kültürü, Türk Kültürü, Çağdaş Türk Dünyası, Türk Düşünce Tarihi, Türk Modernleşme Tarihi, Uygarlık Tarihi, Vatandaşlık Bilgisi, Günümüz Dünya Sorunları, Kültürel Coğrafya, Türkiye Turizm Coğrafyası, İklim Sınıflandırmaları, Şehir Coğrafyası, Eğitim Felsefesi, Karşılaştırmalı Eğitim, Program Geliştirme, Hz. Muhammed'in Hayatı, İslam Ahlakı, Kur'an'ın Ana Konuları, İslam İnanç Esasları, Osmanlı Tasavvuf Edebiyatı, Metinlerle Osmanlı Türkçesi, Türk Tasavvuf Düşüncesi, Psikanalistler ve Din, Eğitimde Proje Geliştirme, Temel Matematik, Fenikeliler ve İbraniler

Alan Seçmeli Dersleri: Metin Şerhi, Metin Analizi, Türk Halk Bilimi, Türkçenin Çağdaş Sorunları, Türk Dilinin Gelişme Evreleri, Tarihi Türk Şiveleri, Eski Anadolu Türkçesi, Edebi Türler ve Örnek Metin İncelemeleri, Çağdaş Türk Hikâye ve Romanı, Türk Halk Edebiyatında Nesir, Şekil Bilgisi İncelemeleri, Türk Halk Edebiyatında Şiir, Çağdaş Türk Lehçeleri ve Metinleri, Anadolu ve Rumeli Ağzları, Söz Dizimi İncelemeleri

Kocaeli Üniversitesinin seçmeli dersleri: Yaratıcı Drama, Dil Edinimi ve Türkçe Söyleyiş II

3. BÖLÜM

3. 1. Yöntem

Araştırmada nitel araştırma yönteminden yararlanılmıştır. Nitel araştırma, “gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma” türü olarak tanımlanmaktadır.(Yıldırım ve Şimşek, 2008: 39). Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden “doküman incelemesi” yöntemi kullanılmıştır. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar.(Yıldırım ve Şimşek, 2008: 187) Bu kapsamda araştırmada YÖK tarafından eğitim fakültelerinde gerçekleştirilen yeniden yapılandırma çalışmaları ile ilgili dokümanlar, bu konuda yazılan makale ve çalışmalar ile devlet üniversitelerinin Türkçe öğretmenliği programlarının ders programları incelenmiştir. Ders programlarının incelenmesi sonucunda elde edilen veriler tablo üzerinde gösterilmiştir. Tablodan çıkan sonuçlar ise yüzdelerle sayısallaştırılmıştır.

3. 2. Bulgular ve yorum

Araştırmada Türkçe öğretmenliği programlarının ders programlarında bulunan değiştirilebilir zorunlu dersler tespit edilmiş ve bu derslere araştırma kapsamına alınan devlet üniversitelerinden hangilerinin programında yer verildiği hangilerinin programında yer verilmediği belirlenmiştir. Bu derslerin incelenen üniversitelerin Türkçe öğretmenliği programlarının ders programlarındaki yüzdelerle dağılımı şu şekildedir:

3.2.1. Değiştirilebilir Zorunlu Derslerden Alan ve Alan Eğitimi Dersleri

Yabancılar Türkçe Öğretimi dersine fakültelerin % 86.3’ü ders programında yer verirken, % 13.7’sinin ders programında bu ders bulunmamaktadır. Tiyatro ve Drama Uygulamaları dersi ise fakültelerin %92.2’sinde bulunurken, % 7.8’inde bu ders bulunmamaktadır. Balıkesir Üniversitesi Yabancılar Türkçe Öğretimi dersi yerine

programa Türkçenin Yazılı Kaynakları dersini, Erciyes Üniversitesi Türk Dili Tarihi dersini, Kırıkkale Üniversitesinin ise Metin Tahlili dersini koyduğu görülmüştür.

3.2.2. Değiştirilebilir Zorunlu Derslerden Genel Kültür Dersleri

Türk Eğitim Tarihi dersi fakültelerin % 88.2'sinin ders programında bulunurken, % 11.8'inde ise bu ders bulunmamaktadır. Uygarlık Tarihi dersi fakültelerin % 78.4'ünün ders programında bulunurken, % 21.6'sının ders programında bu ders bulunmamaktadır. Dil ve Kültür dersi fakültelerin % 90.2'sinin ders programında bulunurken, % 9.8'inin ders programında bu ders bulunmamaktadır.

3.2.3. Değiştirilebilir Zorunlu Derslerden Meslek Bilgisi Dersi

Özel Eğitim dersi fakültelerin % 80.4'ünün ders programında bulunurken, % 19.6'sının ders programında bu ders bulunmamaktadır. Yüzdelerden anlaşılacağı gibi YÖK tarafından Türkçe öğretmenliği programlarında yer verilmesinin önerildiği bu dersler fakültelerin büyük bir kısmının programında bulunmaktadır.

Ayrıca araştırmada üniversitelerin Türkçe öğretmenliği programlarında hangi seçmeli derslere yer verildiği incelenmiştir. Araştırma sürecinde 9 üniversitenin programında seçmeli dersler bulunmamıştır. İnceleme sonucunda elde edilen bilgiler tablo haline getirilmiştir. Seçmeli derslerden Metin Bilgisi ve Halk Bilimi gibi bazı derslerin çoğunlukta olduğu görülmüştür. Seçmeli dersler diğer bölümde de açıklandığı üzere Genel Kültür I, II ile Alan ve Alan eğitimi I, II, III olmak üzere gruplara ayrılmaktadır. Bazı üniversitelerin seçmeli ders listesinde dersleri bu şekilde gruplandırmadığı görülmektedir. Ayrıca üniversitelerden birkaçının genel kültür seçmeli dersi olarak alanla ilgili dersleri ya da alan seçmeli dersi olarak genel kültürle ilgili dersleri yerleştirdiği tespit edilmiştir. Ahi Evran Üniversitesinin genel kültür seçmeli dersi olarak programa Çağdaş Türk Lehçeleri dersini koyması ya da Mustafa Kemal Üniversitesinin alan seçmeli dersi olarak Proje Tasarımı ve Uygulamaları dersini koyması bu duruma örnek olabilir.

3.3. Tartışma

Geçmişten günümüze eğitimde yaşanan değişimler ve yeniliklerle birlikte eğitimin en önemli unsuru olan öğretmenlerin yetiştirilmesi konusunda önemli değişiklikler yapılmıştır. Bu konuda yapılan çalışmalarla öğretmen yetiştiren kurumların adlarında,

ders programlarında ve niteliklerinde değişimler gerçekleştirilmiştir. Bu değişimlerden etkilenen b3l3mlerden biri de T3rke 3đretmenlięidir.

Çalışmamızda da değinilen 1997 yılında eğitim alanında gerçekleştirilen yeniden yapılandırma çalışmaları da eğitim sisteminde ortaya çıkan yenilikler sonucunda yapılmıştır. Bu d3nemde sekiz yıllık kesintisiz temel eğitim çalışmaları sonucunda ilköğretim kademesine 3đretmen yetiştirmenin gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bu kademeye nitelikli 3đretmen yetiştirme konusu ihmal edildiği için yeniden yapılandırma çalışmaları 3zellikle bu eksikliği gidermek adına 3nemli bir çalışma olarak g3r3lmektedir. Bu açıdan yapılan alışmalar T3rke 3đretmenlięi b3l3m3 için de 3nemli olmaktadır. Çalışma sonucunda diğer b3l3mlerin programlarında olduğu gibi T3rke 3đretmenlięi b3l3m3n3n de programında değişiklikler yapılmıştır. Programdaki yeniliklerden biri yan dal uygulamasıdır.

1997 programında Sosyal Bilgiler Eğitiminin yan dal olarak okutulması, 3đretmen açığını kapatabilmek açısından doğru bir adım olarak g3r3lebilir ancak T3rke alan derslerinin az sayıda olmasına neden olmaktadır. 2006 yılında ilköğretim ve orta3đretim kurumlarının ders programlarında değişiklikler yapılması sonucunda eğitim fak3ltelerinin programlarında da değişimler gerçekleştirilmiştir. Bu değişimler sonucunda 2006 programında Sosyal Bilgiler Eğitimi yan alan olmaktan çıkarılmış ve T3rke alan ve alan eğitimi derslerinin sayısının artmasına imk3n sağlanmıştır. 2006 programı h3len uygulanmaktadır. Ancak son d3nemde Mill3 Eğitim Bakanlığının yeni eğitim sistemini g3ndeme getirmesi ve bunun yasalaşması eğitim fak3ltelerinde program değişikliklerini de g3ndeme getirebilir. 3nk3 bilindiği gibi eğitim fak3ltelerinin zorunlu dersleri programları Y3ksek 3đretim Kurulu tarafından hazırlanmaktadır. T3rk eğitim sisteminde yapılan bu değişiklikler eğitim fak3ltelerinde 3đrenim g3ren 3đretmen adaylarını da doğal olarak etkilemektedir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Tartışma bölümünde de değinildiği gibi 1997 ve 2006 programları arasındaki en temel fark Sosyal Bilgiler eğitiminin yan alan olarak uygulanması idi. 2006 programında yan alan uygulaması kaldırıldığı için Türkçe alan ve alan eğitimi derslerinin sayısının arttırıldığı gözlemlenmiştir. Ayrıca günümüzde yabancılara Türkçe öğretimi konusunun öneminin fark edilmesiyle programa değiştirilebilir zorunlu dersler grubunda Yabancılara Türkçe Öğretimi dersinin eklenmesi de 2006 programının olumlu yönlerindedir. YÖK tarafından bu dersin değiştirilebilir olarak tanımlanması bu dersin yerine üniversitelerin başka bir ders koymasına imkân vermektedir. Araştırma sonucunda bazı üniversitelerin bu dersin yerine YÖK'ün de onay verdiği derslerden birini programlarına koydukları görülmüştür. Bu durum Yabancılara Türkçe Öğretimi dersini üniversitelerimizde verebilecek öğretim elemanlarına ihtiyaç olduğu düşüncesini ortaya çıkarmaktadır. Bu nedenle bu konuda çalışmalar yapılması yararlı olabilir. Aynı şekilde diğer değiştirilebilir zorunlu derslerin yerine farklı dersler koyan üniversitelerin neden bu derslere programlarında yer vermedikleri ile ilgili bir çalışma yapılmalı ve Türkçe öğretmen adaylarının aynı dersleri almaları sağlanmalıdır.

Üniversitelerin Türkçe öğretmenliği programları için belirledikleri seçmeli dersler incelendiğinde ise seçilen derslerin genellikle benzer olduğu görülmektedir. Ancak birçok üniversite tarafından seçilen bu derslerin seçmeli dersler listesinde farklı kategorilerde olduğu görülmektedir. Örneğin, Diksiyon dersi bir üniversitede genel kültür seçmeli dersleri içindeyken diğer bir üniversitede alan seçmeli derslerinin içinde yer almaktadır. Böyle bir farklılığın olması ve seçmeli ders olarak programa konulan bazı derslerin öğretmen adaylarına yararlı olmayacağına görülmesi seçmeli dersleri belirlerken üniversitelerin nasıl bir yol izlemeleri gerektiği ile ilgili çalışmalar yapılması yararlı olabilir.

Millî Eğitim Bakanlığı tarafından uygulamaya konulacak olan yeni eğitim sistemi çerçevesinde eğitim fakültelerindeki programların yeniden gözden geçirilmesi gündeme gelecektir. Çünkü Milli Eğitim Bakanlığı tarafından “12 yıl zorunlu eğitim” olarak tanımlanan yeni çalışmayla toplumun ortalama eğitim süresini yükseltmek ve eğitim sistemini demokratikleştirmek amaçlanmaktadır ve bu amacı gerçekleştirmek için de müfredatta değişiklikler yapılacaktır. Bu değişiklikler elbette eğitim fakültelerinin programlarını da etkileyecektir. Millî Eğitim Bakanlığı, eğitim fakültelerindeki

programları tümüyle veya kısmen değiştirilmesi talebinde bulunursa Yüksek Öğretim Kurulu ile işbirliği içerisinde gerekli değişikliklerin veya eklemelerin yapılmasının uygun olacağı düşünölmektedir. Bu nedenle Yüksek Öğretim Kurulu da eğitim faköltelerindeki öğretim üyelerinin görüşlerini de almak suretiyle daha güncel bir program elde edilebilir.

Hazırladığımız tezde cumhuriyetten bu yana Türkçe alanının programları incelendiğinde o günden bu yana çok fazla değişiklik yapıldığı gözlemlenmektedir. Çağın şartlarına uydurabilmek adına belirli zamanlarda güncelleme ve eklemeler yapılabilirse de daha kalıcı bir program elde edebilmek için Millî Eğitim Bakanlığı ile Yüksek Öğretim Kurulu ve üniversiteler arasında sıkı işbirliğine ihtiyaç olduğu açıktır.

EKLER
1998-99 ÖĞRETİM YILI EĞİTİM FAKÜLTESİ
TÜRKÇE ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMI
YAN ALAN: Sosyal Bilgiler Öğretmenliği

BİRİNCİ YIL									
I. Yarıyıl					II. Yarıyıl				
KODU	DERSİN ADI	T	U	K	KODU	DERSİN ADI	T	U	K
	Türk Dilbilgisi I: Ses Bilgisi	2	0	2		Türk Dilbilgisi II: Şekil Bilgisi	2	0	2
	Osmanlı Türkçesi I	2	0	2		Osmanlı Türkçesi II	2	0	2
	Edebiyat Bilgi ve Teorileri	3	0	3		Uygurluk Tarihi	2	0	2
	Coğrafyaya Giriş	2	0	2		Ülkeler Coğrafyası	3	0	3
	Yazılı Anlatım I	2	0	2		Yazılı Anlatım II	2	0	2
	Yabancı Dil I	3	0	3		Yabancı Dil II	3	0	3
	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	2	0	2		Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II	2	0	2
	<i>Öğretmenlik Mesleğine Giriş</i>	3	0	3		<i>Okul Deneyimi I</i>	1	4	3
Kredi				19	Kredi				19
İKİNCİ YIL									
III. Yarıyıl					IV. Yarıyıl				
KODU	DERSİN ADI	T	U	K	KODU	DERSİN ADI	T	U	K
	Türk Dilbilgisi III: Kelime Bilgisi	2	0	2		Türk Dilbilgisi IV: Cümle Bilgisi	2	0	2
	Eski Türk Edebiyatı I	2	0	2		Eski Türk Edebiyatı II	2	0	2
	Yeni Türk Edebiyatı I	2	0	2		Yeni Türk Edebiyatı II	2	0	2
	Sözlü Anlatım	2	0	2		Anlama Teknikleri: Okuma ve Dinl.	2	0	2
	Türkiye Coğrafyası ve Jeopolitiği	3	0	3		Dil ve Kültür	2	0	2
	Türk Tarihi ve Kültürü I	2	0	2		Türk Tarihi ve Kültürü II	2	0	2
	Bilgisayar	2	2	3		<i>Öğretimde Planlama ve Değerlen.</i>	3	2	4
	<i>Gelişim ve Öğrenme</i>	3	0	3		Seçmeli I	2	0	2
Kredi				19	Kredi				18
ÜÇÜNCÜ YIL									
V. Yarıyıl					VI. Yarıyıl				
KODU	DERSİN ADI	T	U	K	KODU	DERSİN ADI	T	U	K
	Eski Türkçe ve Metin İncelemeleri	2	U	2		Orta Türkçe ve Metin İncelemeleri	2	0	2
	Konuşma ve Yazma Eğitimi	2	2	3		Çağdaş Türk Edebiyatı	3	0	3
	Metin Bilgisi	2	0	2		Çocuk Edebiyatı	3	0	3
	Yeni Türk Edebiyatı III	2	0	2		Sosyal Bilimler Öğretimi	2	2	3
	Türk Halk Edebiyatı	3	0	3		<i>Sınıf Yönetimi</i>	2	2	3
	Vatandaşlık Bilgisi	3	0	3		<i>Özel Öğretim Yöntemleri I</i>	2	2	3
	<i>Öğretim Tekn. ve Materyal Geliş.</i>	2	2	3		Seçmeli II	2	0	2
Kredi				19	Kredi				19
DÖRDÜNCÜ YIL									
VII. Yarıyıl					VIII. Yarıyıl				
KODU	DERSİN ADI	T	U	K	KODU	Dersin Adı	T	U	K
	Yaşayan Türk Lehçeleri	2	0	2		Türkiye Türkçesi	2	0	2
	Tiyatro ve Canlandırma	2	2	3		<i>Rehberlik</i>	3	0	3
	Konu Alanı Ders Kitabı İncelemesi	2	2	3		<i>Öğretmenlik Uygulaması</i>	2	6	5
	<i>Özel Öğretim Yöntemleri II</i>	2	2	3		Seçmeli IV	2	0	2
	<i>Okul Deneyimi II</i>	1	4	3		Seçmeli V	2	0	2
	Seçmeli III	2	0	2					
Kredi				16	Kredi				14
TOPLAM KREDİ								142	

T : Haftalık teorik ders saati.

U : Haftalık uygulama ders saati.

K : Dersin kredisi.

■ : Yan alan Dersi

Öğretmenlik Formasyonu Dersi

TÜRKÇE ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMI DERS TANIMLARI

ALAN DERSLERİ

Türk Dili I: Ses Bilgisi

(2-0) 2

Türk dilinin kaynağı, gelişimi; Türkçe'nin diğer dillerle karşılaştırılması, Türkçe'nin sesleri; ünlü, ünsüz seslerin özellikleri; ünlü ve ünsüz değişimleri; çeşitli ses olayları (benzetme, başkalaşma, türeme, düşme, vb.); Türkçe kelimelerin özellikleri ve tanınması.

Türk Dili II: Şekil Bilgisi

(2-0) 2

Türkçe kelimelerin yapısı; Türkçe'de ekler: çekim ekleri (isim çekimi, fiil çekimi), yapım ekleri (isimden fiil yapan ekler, isimden isim yapan ekler, fiilden isim yapan ekler, fiilden fiil yapan ekler); çatı ekleri; isim-fiil, sıfat-fiil, zarf-fiil ve ek-fiil.

Türk Dili III: Kelime Bilgisi

(2-0) 2

Kelime çeşitleri ve grupları; isim, sıfat, zamir, zarf, edat, fiil, isim ve sıfat tamlamaları, kelime grupları, tekrarlar, ikilemeler.

Türk Dili IV: Cümle Bilgisi

(2-0) 2

Türkçe'de cümlenin öğeleri; özne ve türleri; tümleç ve türleri; yüklem ve türleri; cümle tipleri (olumlu-olumsuz cümleler, isim ve fiil cümleleri, birleşik ve basit cümleler, düz ve devrik cümleler, vb.).

Metin Bilgisi

(2-0) 2

Metin seçimi, metnin yaş grubuna göre güçlük derecesinin belirlenmesi, metnin dış yapısının (punto, sayfa düzeni, vb.) kontrol edilmesi, metinle ilgili soruların hazırlanması ve değerlendirilmesi, paragraf analizi, metnin çeşitli yönlerden değerlendirilmesi ve metin çalışmaları.

Osmanlı Türkçesi I

(2-0) 2

Türkçe ve yabancı kelimelerin özellikleri, isim ve çeşitleri, kelimelerin şekilleri ve belirlenmesi, illetli ve sahih kelimelerin karşılaştırılması, mastar şekilleri ve kalıpları, kelime yapımı, türemiş kelime ve çeşitleri, ön ekler, metin çeşitleri, metin okuma çalışmaları, 18. ve 19. yy. metinlerin özellikleri.

Osmanlı Türkçesi II

(2-0) 2

Eski Anadolu Türkçesi ve özellikleri, aruz vezni ve özellikleri, Türk aruzunun vezinleri, Arapça kelime ve tamlama şekilleri, Farsça tamlama biçimleri, Osmanlıca'da kullanılan edatlar, mastarlar, türemiş isim ve sıfatlar, türetme özellikleri, birleşik kelime ve türleri.

Yazılı Anlatım I

(2-0) 2

Yazı dili ve özellikleri, kompozisyon kavramı, yazılı anlatımda dış yapı ve kurallar, formal yazılar (özgeçmiş, dilekçe, mektup, rapor, karar, ilan, bibliyografya, tebliğ, resmi yazılar, bilimsel yazılar, vb.), yazıda plan, tema, bakış açısı, yardımcı fikirler ve paragraf girişi, seçilmiş yazılarda kompozisyon çatısı, tema, paragraf

incelemesi, genel anlatım bozuklukları, kompozisyon düzeltme çalışmaları, düşünme ve düşündüğünü ifade edebilme.

Yazılı Anlatım II

(2-0) 2

Çeşitli yazma biçimleri, yazı türleri, (anı, fıkra, sohbet, masal, hikaye, eleştiri, roman, vb.), seçilmiş sözlerle yazılı ve sözlü açıklama çalışmaları, makale, yerli ve yabancı yazarlardan seçilmiş makalelerin giriş, gelişme ve sonuç bölümleri üzerine çalışma, deneme, güncel konulardan fıkra çıkarma, makale yazma çalışması, Türk ve Dünya edebiyatından seçilmiş parçaların incelenmesi.

Sözlü Anlatım

(2-0) 2

Diyalog, güzel konuşmaya yardımcı teknikler, önemli günler için konuşma hazırlama, konuşma içeriğinin düzenlenmesi, konuşmanın vücutla ilgili unsurları, konuşmayı etkileyen faktörler, şiir okuma teknikleri, münazara, açık oturum, panel, forum, sempozyum, konferans, televizyon yapımları üzerine çalışmalar, diksiyon ve önemi, Türkçe'nin doğru telaffuzunda önemli olan hususlar, doğru imla, doğru vurgu, doğru tonlama, metin ağırlıklı uygulamalar.

Anlama Teknikleri: Okuma ve Dinleme

(2-0) 2

Okuduğunu anlama, çeşitli okuma becerileri ve teknikleri, etkili okumayı engelleyen etkenler, okuma ve not alma, eleştirel okuma, okuduğunu transfer etme, okumanın diğer öğrenme biçimleriyle ilişkisi, okuma hızını ve verimliliğini arttırma, dinlediğini anlama, çeşitli dinleme becerileri ve teknikleri, etkili dinlemeyi engelleyen etkenler, dinleme ve not alma, eleştirel dinleme, dinlediğini işleme ve transfer etme, dinlemenin diğer öğrenme biçimleriyle ilişkisi, dinlemenin verimliliğini arttırma.

Konuşma ve Yazma Eğitimi

(2-2) 3

KONUŞMA - Doğru ve etkili konuşma becerisinin geliştirilebilmesi için kullanılan yöntemler, sesin eğitilmesi, konuşma ve düşünme ilişkisi, hafızayı güçlendirme, konuşmada vücut dilini kullanma, konuşmada semantik hakimiyetin geliştirilmesi ve heyecanın kontrolü, konuşma eğitiminin programlardaki yeri ve uygulamalar, YAZMA - Yazı tekniklerine göre bir metnin düzenlenmesi, yazma öğretim yöntemleri (bağlı yazma, serbest yazma, kontrollü yazma, güdümlü yazma, dikte yöntemi, cluster yöntemi, vb.), yazıların tashihi yöntem ve yaklaşımları, yazma öğretiminde temel kavramlar, ders programlarındaki yeri ve uygulamaları.

Dil ve Kültür

(2-0) 2

Kültürün tanımı, dil ve kültür ilişkisi, dil, edebiyat ve kültür ilişkilerinin edebi metinler yoluyla incelenmesi, dilin ve edebi metinlerin kültürel boyutları, dilbilim ve dalları.

Eski Türkçe ve Metin İncelemeleri

(2-0) 2

Türk dilinin tarihi gelişimi ve değerleri, Eski Bulgar Türkçesi'nin önemli özellikleri ve eserleri; Köktürkçe döneminin dil özellikleri ve metin incelemeleri, OrhunYazıtları; Uygurca döneminin dil özellikleri; Budist, Maniheizt ve Hirstiyan Uygur metinleri.

Orta Türkçe ve Metin İncelemeleri (2-0) 2

Orta Türkçe döneminin lehçeleri (Karahanlı Türkçesi, Harzem Türkçesi, Çağatay Türkçesi, Kıpçak Türkçesi, Eski Anadolu Türkçesi, vb.) ve temel dil özellikleri; Divanu Lugati't Türk, Kutadgu Bilig gibi temel eserlerin değerlendirilmesi; Dede Korkut Hikayeleri; Alishir Nevai'nin eserleri; Yunus Emre'nin şiirleri gibi önemli ürünlerin incelenmesi ve değerlendirilmesi.

Yaşayan Türk Lehçeleri (2-0) 2

Orta Asya Türk Cumhuriyetlerinde ve diğer ülkelerde yaşayan Türk lehçeleri, tarihi perspektif içinde Türk lehçelerinin gelişimi.

Türkiye Türkçesi (2-0) 2

Türkiye Türkçesinin temel fonetik problemleri, yapım ve çekim eklerindeki tartışılmalı konular, söz diziminin sorunları, gramer kitaplarımızda Türkiye Türkçesi'nin dil özellikleri ile ilgili çelişkili konular, okullardaki Türkçe derslerinde işlenecek konulara temel örnekler ve uygulamalar.

Edebiyat Bilgi ve Teorileri (3-0) 3

Yöntem açısından edebiyat incelemesi; edebiyata temel teşkil eden olaylar ve sonuçlar; edebi akımlar ve düşünce hareketleri; sistematik edebiyat teknikleri ve edebiyat teorileri; Eski Türk Edebiyatının, Yeni Türk Edebiyatının, Türk Halk Edebiyatının ve Batı Edebiyatının türleri, nazım şekilleri, vezin ve kafiye çeşitleri.

Eski Türk Edebiyatı I (2-0) 2

İslamiyetten önceki Türk Edebiyatı; Anadolu dışı Türk Edebiyatı; Ahmed Yesevi; Anadolu Türk Edebiyatının ilk ürünleri; Yunus Emre, Ahmed Fakih, Aşık Paşa gibi şahsiyetlerin eserleri ve özellikleri.

Eski Türk Edebiyatı II (2-0) 2

XIV. yüzyıl ve XIX. yüzyıl arası Türk Edebiyatının özellikleri, belirgin şahsiyetleri, eserlerinden örnekler; Anadolu dışından Çağatay Edebiyatının özellikleri ve örnek eserleri.

Yeni Türk Edebiyatı I (2-0) 2

Tanzimat devri Türk Edebiyatı ve temsilcileri (Şinasi ve eserleri, Ziya Paşa ve eserleri, Namık Kemal ve eserleri, Ahmed Mithat ve eserleri), Servet-i Fünun dönemi Türk Edebiyatı ve Şiiri ve temsilcileri (Tevfik Fikret, Halit Ziya Uşaklıgil, Mehmet Rauf, Hüseyin Cahit), II. Meşrutiyet dönemi Türk Edebiyatı ve temsilcileri (genç kalemler, Ömer Seyfettin, Ziya Gökalp, Yahya Kemal, Ahmet Haşim).

Yeni Türk Edebiyatı II, III (2-0) 2

Cumhuriyet Dönemi Türk Şiiri ve temsilcileri (Mehmet Akif ersoy, Orhan Veli, Arif Nihat Asya, Faruk Nafiz, Orhan Seyfi ve diğerleri), Cumhuriyet Dönemi Hikaye ve Romanı (Reşat Nuri Güntekin, Yakup Kadri, Halide Edip, A. Hamdi Tanpınar, Peyami Safa, Tarık Buğra ve diğerleri).

Türk Halk Edebiyatı**(3-0) 3**

İslamiyet öncesi ve sonrası Türk destanları, halk hikayeleri ve Türk masalları ve bunların özellikleri; halk inançları; Tasavvufi Türk Edebiyatının özellikleri ve temsilcileri; Türk halk şairlerinin (Köroğlu, Karacaoğlu, Aşık Veysel, vb.) eserleri ve özellikleri.

Çağdaş Türk Edebiyatı**(3-0) 3**

Çağdaş Türk Edebiyatını temsil eden şair ve yazarlar, eserleri, Türk toplumu üzerindeki etkileri, Yabancı Dillere çevrilen edebi eserlerimiz, Çağdaş Türk Edebiyatının geleceği.

Çocuk Edebiyatı**(3-0) 3**

Cocuğun tanımı, çocuğun beden, zihin ve dil gelişimi, çocuğun ilgi ve ihtiyaçları, çocuk yayınları ve bu yayınlarda bulunması gereken temel unsurlar, yaş gruplarına göre çocuk yayınları, çocuklarda edebi ilginin ve ihtiyacın gelişmesi, Türk Çocuk Edebiyatı, gelişmiş ülkelerde çocuk edebiyatı.

Tiyatro ve Canlandırma**(2-2)3**

Tiyatronun temel kavramları, canlandırma ve dramatisasyonun önemi, tiyatronun temel unsurları, tiyatrodaki kullanılan dil ve anlatım yolları, seslendirme, dil ve vücut ilişkisi, sahneleme, metin seçimi ve incelemesi, metin okuma, ve türlere göre metin okumada canlandırma yöntemleri.

Konu Alanı Ders Kitabı İncelemesi**(2-2) 3**

Konu alanında MEB tarafından onaylanmış ders kitaplarının ve öğretim programlarının eleştirel bir bakış açısı ile incelenmesi; kitapların içerik, dil, öğrenci seviyesine uygunluk, format, çekicilik, anlamlı öğrenmeye katkısı, öğretimde kullanım kolaylığı, vb. açılarından incelenmesi.

YAN ALAN (SOSYAL BİLGİLER) DERSLERİ**Uygarlık Tarihi****(2-0) 2**

Geçmişten günümüze insanlığın ortaya koyduğu uygarlıkların incelenmesi; yazı, takvim, tekerlek, ateş, barut, matbaa, buharlı gemi, pusula, vb., günümüze doğru aşamaları; Akdeniz, Uzakdoğu, Orta Amerika (Astek-İnka medeniyetleri), Orta-Asya bozkır medeniyeti.

Türk Tarihi ve Kültürü I, II**(2-0) 2**

Türklerin anayurdu Orta Asya'dan göçler; Türklerin İslam dinini kabulü; İslam dini etkisinde Türk kültürü ve uygarlığı; Selçuklu ve Osmanlı Tarihi ve uygarlığı; Balkan ve I. Dünya Savaşı ve sonuçları.

Coğrafyaya Giriş**(2-0) 2**

Coğrafyaya giriş; Coğrafyanın bölümleri; Coğrafyanın gelişimi; evren, güneş sistemi ve dünya; dünyanın hareketleri ve sonuçları; Harita Bilgisi; coğrafi koordinatlar.

Ülkeler Coğrafyası**(3-0) 3**

Kıtalar genel bakış (ülkeleri toplu tanıma); deniz ve okyanusların dağılışı; iklim kuşakları ve bitki örtüsü; kıtalardan örnek ülke incelemeleri, Türkiye'nin ekonomik,

sosyal, kültürel, siyasi ilişkide bulunduğu komşuları ve diğer ülkeler; Türk Dünyası ülkeleri.

Türkiye Coğrafyası ve Jeopolitiği (3-0) 3

Türkiye'nin yeri ve konumu; Türkiye'nin fiziki özellikleri (jeolojik ve jeomorfolojik özellikleri, iklimi, hidrografik özellikleri, toprak yapısı, bitki örtüsü); sosyo-ekonomik özellikler (nüfus, yerleşim, tarım, ormancılık, hayvancılık, enerji, sanayi, ulaşım, ticaret, turizm); Türkiye'nin jeopolitik özellikleri; Türkiye'nin matematiksel konum özellikleri; Türkiye'nin özel konum özellikleri (komşular); Türkiye'nin ülke grupları özellikleri (siyasi, askeri, ekonomik, kültürel organizasyonlar).

Vatandaşlık Bilgisi (3-0) 3

İnsan ve toplum; toplum hayatını düzenleyen kurallar; aile, okul ve toplumda demokratik hayat; devlet ve devlet şekilleri; demokrasi ve evrimi; anayasal hayat ve Cumhuriyet'in temel ilkeleri; temel hak ve ödevler; temel insan hakları; Türk devlet anlayışı; yerel yönetimler.

Sosyal Bilimler Öğretimi (2-2) 3

"Sosyal Bilimler" ve "Sosyal Bilgiler" kavramları, sosyal bilimlerde bilgi, her sosyal bilim disiplininin temel kavramları ve birbirleriyle ilişkileri, Coğrafya, Tarih, Felsefe, Ekonomi, Sosyoloji, Antropoloji, Psikoloji, Siyaset Bilimi kavramları arasındaki ilişkiler ve sosyal bilim disiplinlerince paylaşılan değişim, zaman, yer, vb. kavramlar; sosyal bilimlerin öğretiminde temel yaklaşımlar ve yöntemler.

ÖĞRETMENLİK FORMASYONU DERSLERİ

Öğretmenlik Mesleğine Giriş (3-0) 3

Öğretmenlik mesleğinin özellikleri ve ilkeleri, sınıf ve okul ortamı, eğitimde alternatif perspektifler, eğitimin sosyal, psikolojik, felsefi ve tarihi temelleri, Türk eğitim sistemi.

Okul Deneyimi I (1-4) 3

Bu derste öğretmen adaylarının mümkün olduğu kadar erken bir aşamada, bir uygulama öğretmeni nezaretinde okulu, öğrencileri ve öğretmenlik mesleğini çeşitli yönlerden tanıması amaçlanmaktadır. Bu ders kapsamında yer alması önerilen başlıca etkinlikler şunlardır: okul örgütü ve yönetimi, okuldaki günlük işler, zümre etkinlikleri, bir öğrencinin okuldaki günlük yaşantısı, bir öğretmenin okuldaki günlük yaşantısı, okul-aile işbirliği, ana ve yan branşlarla ilgili derslerin gözlenmesi, okul ve sorunları, araç-gereç ve yazılı kaynaklar ve öğretmenlik mesleğinin çeşitli yönleri.

Gelişim ve Öğrenme (3-0) 3

Çeşitli yönlerden insan gelişimi (bilişsel, sosyal, psikolojik, ahlaki, fiziksel, vb.), öğrenme yaklaşımları ve süreçleri, biçimleri ve öğrenmede bireysel farklılıklar.

Öğretimde Planlama ve Değerlendirme (3-2) 4

Temel program geliştirme kavramları ve süreçleri, ders programı, yıllık, ünite, günlük planların geliştirilmesi, içerik seçimi ve organizasyonu, öğretim yöntemleri ve

stratejileri, materyallerin özellikleri ve seçimi, ölçme ve değerlendirme, değerlendirme yaklaşımları, test türleri, izleme ve başarı testlerinin geliştirilmesi, sınav sorusu yazma teknikleri, not verme.

Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme (2-2) 3

Çeşitli öğretim teknolojilerinin özellikleri, öğretim sürecindeki yeri ve kullanımı, öğretim teknolojileri yoluyla öğretim materyallerinin (çalışma yaprakları, saydamlar, slaytlar, video, bilgisayar temelli ders materyali, vb.) geliştirilmesi ve çeşitli nitelikteki materyallerin değerlendirilmesi.

Sınıf Yönetimi (2-2) 3

Öğrenci davranışını etkileyen sosyal ve psikolojik faktörler, sınıf ortamı ve grup etkileşimi, sınıf yönetimi ve disiplinle ilgili kurallar geliştirme ve uygulama, sınıf içinde zaman kullanımı, sınıf organizasyonu, motivasyon, iletişim, yeni bir döneme başlangıç, olumlu ve öğrenmeye uygun bir ortam yaratma, sınıf içinde karşılaşılan davranış problemleri ve bunlara karşı geliştirilecek önlemler.

Özel Öğretim Yöntemleri I, II (2-2) 3

Konu alanında öğretim yöntemleri öğrenme-öğretme süreçleri genel öğretim yöntemlerinin konu alanı öğretimine uygulanması, konu alanındaki ders kitaplarının eleştirel bir açıyla incelenmesi ve özel öğretim yöntem ve stratejileri ile ilişkilendirilmesi. Micro öğretim uygulamaları, öğretimin değerlendirilmesi.

Okul Deneyimi II (1-4) 3

Okullarda bir uygulama öğretmeni nezaretinde Öğretmenlik Uygulaması dersine temel oluşturmak amacıyla yapılan gözlem ve uygulamalar; bazı gözlem ve uygulama konuları: öğretimde soru sorma, yönerge ve açıklamalar, dersin yönetimi ve sınıfın kontrolü, çeşitli yönlerden bir öğrencinin incelenmesi, öğrenci çalışmalarının değerlendirilmesi, dersi planlama, ders kitaplarından yararlanma, grup çalışmaları, sınıf organizasyonu, çalışma yapraklarının hazırlanması ve kullanılması, sınıf içinde mikro öğretim uygulamaları.

Rehberlik (3-0) 3

Öğrenci kişilik hizmetlerinin amaçları ve eğitim içindeki rolü, rehberlik hizmet alanlarının tanıtımı, rehberliğin genel ilkeleri, öğrenciyi tanıma, yönlendirme, bilgi toplama ve yayma, psikolojik danışma, yerleştirme, izleme, danışmanlık, araştırma ve değerlendirme, çevre ile ilişkiler, mesleki yönlendirme, özel eğitimin amacı ve özel eğitime muhtaç öğrencilerin saptanması ve eğitimi.

Öğretmenlik Uygulaması (2-6) 5

Haftada bir tam gün ya da iki yarım gün (minimum 12 hafta) öğretmen adaylarının bizzat sınıf içinde öğretmenlik becerisi kazanmasına ve belirli bir dersi ya da dersleri planlı bir biçimde öğretmesi ve iki saat öğretmenlik uygulaması semineri (öğretmenlik uygulamasının değerlendirilmesi ve paylaşılması).

GENEL KÜLTÜR DERSLERİ**Bilgisayar****(2-2) 3**

Temel klavye becerileri; kelime işlem (word processing), grafik, elektronik tablo (spreadsheets), veri tabanı (database) programlarıyla çalışma; alanın eğitim programı çerçevesinde basit programlama uygulamaları; eğitim yazılımlarının (software) gözden geçirilmesi; sınıfta bilgisayarla çalışma.

Yabancı Dil I**(3-0) 3****Yabancı Dil II****(3-0) 3****Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I****(2-0) 2****Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II****(2-0) 2**

TÜRKÇE ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMI

I. YARIYIL

	DERSİN ADI	T	U	K
A	Yazı Yazma Teknikleri	1	2	2
A	Türk Dil Bilgisi I: Ses Bilgisi	2	0	2
A	Edebiyat Bilgi ve Kuramları I	2	0	2
A	Yazılı Anlatım I	2	0	2
A	Sözlü Anlatım I	2	0	2
A	Osmanlı Türkçesi I	2	0	2
GK	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I	2	0	2
GK	Yabancı Dil I	3	0	3
MB	Eğitim Bilimine Giriş	3	0	3
TOPLAM		19	2	20

II. YARIYIL

	DERSİN ADI	T	U	K
A	Türk Dil Bilgisi II: Şekil Bilgisi	2	0	2
A	Edebiyat Bilgi ve Kuramları II	2	0	2
A	Yazılı Anlatım II	2	0	2
A	Sözlü Anlatım II	2	0	2
A	Osmanlı Türkçesi II	2	0	2
GK	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II	2	0	2
GK	Yabancı Dil II	3	0	3
MB	Eğitim Psikolojisi	3	0	3
TOPLAM		18	0	18

III. YARIYIL

	DERSİN ADI	T	U	K
A	Türk Dil Bilgisi III: Sözcük Bilgisi	2	0	2
A	Türk Halk Edebiyatı I	2	0	2
A	Eski Türk Edebiyatı I	2	0	2
A	Yeni Türk Edebiyatı I	2	0	2
A	Seçmeli I	3	0	3
GK	Bilimsel Araştırma Yöntemleri	2	0	2
GK	Bilgisayar I	2	2	3
MB	Öğretim İlke ve Yöntemleri	3	0	3
TOPLAM		18	2	19

IV. YARIYIL

	DERSİN ADI	T	U	K
A	Türk Dil Bilgisi IV: Cümle Bilgisi	3	0	3
A	Türk Halk Edebiyatı II	2	0	2
A	Eski Türk Edebiyatı II	2	0	2
A	Yeni Türk Edebiyatı II	2	0	2
A	Genel Dilbilimi	3	0	3
GK	Bilgisayar II	2	2	3
GK	Etkili İletişim	3	0	3
MB	Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı	2	2	3
TOPLAM		19	4	21

V. YARIYIL

	DERSİN ADI	T	U	K
A	Anlama Teknikleri I: Okuma Eğitimi	2	2	3
A	Anlama Teknikleri II: Dinleme Eğitimi	2	2	3
A	Çocuk Edebiyatı	2	0	2
A	Dünya Edebiyatı	3	0	3
GK	Topluma Hizmet Uygulamaları	1	2	2
MB	Özel Öğretim Yöntemleri I	2	2	3
MB	Sınıf Yönetimi	2	0	2
TOPLAM		14	8	18

VI. YARIYIL

	DERSİN ADI	T	U	K
A	Anlatma Teknikleri I: Konuşma Eğitimi	2	2	3
A	Anlatma Teknikleri II: Yazma Eğitimi	2	2	3
A	Yabancılarla Türkçe Öğretimi*	2	0	2
A	Özel Öğretim Yöntemleri II	2	2	3
GK	Türk Eğitim Tarihi*	2	0	2
GK	Uygarlık Tarihi*	2	0	2
MB	Ölçme ve Değerlendirme	3	0	3
TOPLAM		15	6	18

VII. YARIYIL

	DERSİN ADI	T	U	K
A	Tiyatro ve Drama Uygulamaları*	2	2	3
A	Türkçe Ders Kitabı İncelemeleri	2	0	2
GK	Seçmeli I	2	0	2
MB	Okul Deneyimi	1	4	3
MB	Rehberlik	3	0	3
MB	Özel Eğitim*	2	0	2
TOPLAM		12	6	15

VIII. YARIYIL

	DERSİN ADI	T	U	K
A	Seçmeli II	3	0	3
A	Seçmeli III	2	0	2
GK	Dil ve Kültür*	2	0	2
GK	Seçmeli II	2	0	2
MB	Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi	2	0	2
MB	Öğretmenlik Uygulaması	2	6	5
TOPLAM		13	6	16

GENEL TOPLAM	Teorik	Uygulama	Kredi	Saat
	128	34	145	162

A: Alan ve alan eğitimi dersleri, **MB:** Öğretmenlik meslek bilgisi dersleri, **GK:** Genel kültür dersleri

TÜRKÇE ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMI DERS İÇERİKLERİ

I. YARIYIL

Yazı Yazma Teknikleri (1-2-2)

Yazı kavramı, güzel yazma yöntem ve teknikleri, büyük temel harfler, küçük temel harfler; eğik büyük yazı harfleri ve yazılış yönleri, bitişik eğik yazı küçük harfleri ve yazılış yönleri, rakam ve işaretlerin yazılışı, büyük ve küçük temel harflerle bitişik, dik ve eğik el yazısı, dik ve eğik el yazısıyla metinler oluşturma, çeşitli dekoratif, antik vb. yazılar, uygulama çalışmaları, düzgün ve okunaklı yazı uygulamaları.

Türkçe Dilbilgisi I: Ses Bilgisi (2-0-2)

Türkçenin tarihsel gelişimi ve yayılma alanı; Türk dilleri ailesi. Türkiye Türkçesinin sesbilgisi özellikleri; sesler (ünlü ve ünsüzler), ünlü ve ünsüzlerin özellikleri; ses uyumları (ünlü uyumu, ünsüz uyumu); ses (ünlü ve ünsüz) değişimleri (darlaşması, yuvarlaklaşma, benzeşme, ayrışma, türeme, düşme, ötümlüleşme, ötümsüzleşme; kaynaşma, ünlü çatışması, ikileşme), kaynaştırma ünsüzleri, bağlantı ünlüsü; hece.

Yazım bilgileri: Tarih boyunca kullanılan Türk alfabeleri; yazımın önemi ve gerekliliği; ses değişimlerinin yazıda gösterilmesi; hecelerin yazılışı, satır sonlarında sözcüklerin hecelere bölünerek yazılışı; yazım uygulamaları

Edebiyat Bilgi ve Kuramları I (2-0-2)

Edebiyata ait kavramlar, bunların birbirleriyle ilişkileri, nazım ve nesir türlerini belirleyen öğelerin yöntem açısından karşılaştırılması, edebiyata konu olan olaylar ve sonuçları, edebi düşünce hareketleri; sistematik edebiyat teknikleri ve edebiyat kuramları.

Yazılı Anlatım I (2-0-2)

Yazı dilinin ve yazılı iletişimin temel özellikleri, yazı dili ile sözlü dilin arasındaki temel farklar. Anlatım: yazılı ve sözlü anlatım; öznel anlatım, nesnel anlatım; paragraf; paragraf türleri (giriş-gelişme-sonuç paragrafları). Metnin tanımı ve metin türleri (bilgilendirici metinler, yazınsal metinler); metin olma koşulları (bağlıklık, tutarlılık, amaçlılık, kabul edilebilirlik, durumsallık, bilgisellik, metinlerarası ilişkiler). Yazılı anlatım (yazılı kompozisyon: serbest yazma, planlı yazma); planlı yazma aşamaları (konu, konunun sınırlandırılması, amaç, bakış açısı, ana ve yan düşüncelerin belirlenmesi; yazma planı hazırlama, kâğıt düzeni); bilgilendirici metinler (dilekçe, mektup, haber, karar, ilan/reklam, tutanak, rapor, resmi yazılar, bilimsel yazılar) üzerinde kuramsal bilgiler; örnekler üzerinde çalışmalar ve yazma uygulamaları; bir metnin özetini ve planını çıkarma; yazılı uygulamalardaki dil ve anlatım yanlışlarını düzeltme.

Sözlü Anlatım I (2-0-2)

Sözlü dilin ve sözlü iletişimin temel özellikleri. Sözlü anlatım; konuşma becerisinin temel özellikleri (doğal dili ve beden dilini kullanma); iyi bir konuşmanın temel ilkeleri; iyi bir konuşmacının temel özellikleri (vurgu, tonlama, duraklama; diksiyon vb.). Hazırlıksız ve hazırlıklı konuşma; hazırlıklı konuşmanın aşamaları (konunun seçimi ve sınırlandırılması; amaç, bakış açısı, ana ve yan düşüncelerin belirlenmesi, planlama,

metni yazma; konuşmanın sunuluşu). Konuşma türleri I: (karşılıklı konuşmalar, söyleşi, kendini tanıtmaya, soruları yanıtlama, yılbaşı, doğum, bayram v.b. önemli bir olayı kutlama, yol tarif etme, telefonla konuşma, iş isteme, biriyle görüşme/röportaj yapma, radyo ve televizyon konuşmaları, değişik kültür, sanat programlarına konuşmacı olarak katılma v.b.). Değişik konularda hazırlıksız konuşma yapma, konuşma örnekleri üzerinde çalışmalar ve sözlü anlatım uygulamaları, konuşmalardaki dil ve anlatım yanlışlarını düzeltme.

Osmanlı Türkçesi I (2-0-2)

Arap harfli Türk abecesi, bitişik ve ayrı harfler, yazma çalışmaları.

Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I (2-0-2)

Kavramlar, tanımlar, ders yöntemleri ve kaynakların tanımı, Sanayi Devrimi ve Fransız Devrimi, Osmanlı Devleti'nin Dağılışı (XIX. Yüzyıl), Tanzimat ve Islahat Fermanı, I. ve II. Meşrutiyet, Trablusgarp ve Balkan Savaşları, I. Dünya Savaşı, Mondros Ateşkes Antlaşması, Wilson İlkeleri, Paris Konferansı, M. Kemal'in Samsun'a Çıkışı ve Anadolu'daki Durum, Amasya Genelgesi, Ulusal Kongreler, Mebusan Meclisinin Açılışı, TBMM'nin Kuruluşu ve İç İsyanlar, Teşkilat-ı Esasi Kanunu, Düzenli Ordunun Kuruluşu, I. İnönü, II. İnönü, Kütahya-Eskişehir, Sakarya Meydan Muharebesi ve Büyük Taarruz, Kurtuluş Savaşı sırasındaki antlaşmalar, Lozan Antlaşması, Saltanatın Kaldırılması.

Yabancı Dil I(3-0-3)

Bu ders, üniversite öğrencilerinin kendi alanlarında yürüttükleri her türlü akademik faaliyette okuma, konuşma, dinleme ve yazma becerilerini belirli bir etkinlikte kullanabilmelerini sağlayacak biçimde tasarlanmıştır. Bu derste ilgi çekici bağlamlar yaratılarak, dilin işlevliğini artırıcı alıştırmalar verilerek, dilin gerçek iletişim becerilerinde kullanımı gösterilerek öğrencilerin dilsel ve iletişimsel yetileri geliştirilecek ve yabancı dil yeterlikleri artırılabilecektir.

Eğitim Bilimine Giriş (3-0-3)

Eğitimin temel kavramları, eğitimin diğer bilimlerle ilişkisi ve işlevleri (eğitimin felsefi, sosyal, hukuki, psikolojik, ekonomik, politik temelleri), eğitim biliminin tarihsel gelişimi, 21.yüzyılda eğitim biliminde yönelimler, eğitim bilimlerinde araştırma yöntemleri, Türk Milli Eğitim Sisteminin yapısı ve özellikleri, eğitim sisteminde öğretmenin rolü, öğretmenlik mesleğinin özellikleri, öğretmen yetiştirme alanındaki uygulamalar ve gelişmeler.

II. YARIYIL

Türk Dilbilgisi II: Şekil Bilgisi (2-0-2)

Türkçenin yapısal özellikleri; sözcük (kök, gövde, taban, ek), kökenlerine göre sözcük türleri [yerli sözcük, yabancı sözcük: kökenbilgisi(etimoloji)], yapılarına göre sözcük türleri (yalın sözcük, türemiş sözcük, bileşik sözcük), türlerine göre sözcükler [ad, sıfat, eylem(fiil), belirteç(zarf), adıl(zamir), bağlaç, ilgeç(edat), ünlem]; Türkçenin ekleri (a) yapım ekleri, b) çekim ekleri, c) fiilimsi ekleri, d) çatı ekleri, e) ekfiil ekleri); Türkçede

sözcük türetme yolları. Sözcük vurgusu. Sözcüklerin kök/gövde ve eklerini çözümleme uygulamaları.

Yazım bilgileri: Kimi sözcüklerin ve eklerin yazımı (“ile” sözcüğünün yazılışı; “imek” ekfilinin çekimli biçimlerde yazılışı; “ise” ve “iken” birimlerinin yazılışı; “-ki” ekiyle “ki” bağlacının yazılışı, “-de” ekiyle “de” bağlacının yazılışı, fiilimsilerin yazılışı); yabancı sözcüklerin yazılışı, büyük ve küçük harflerin kullanıldığı durumlar; gün ve ay adlarının yazılışı; sayıların yazılışı, Romen rakamlarının yazılışı; Güneş, Ay ve gezegen adlarının yazılışı; bileşik sözcüklerin yazılışı; terimlerin, deyimlerin ve atasözlerinin yazılışı; ikilemelerin yazılışı; pekiştirmeli sözcüklerin yazılışı; yazım uygulamaları

Edebiyat Bilgi ve Kuramları II (2-0-2)

Türk edebiyatının başlangıcından günümüze kadar geçirdiği aşamalar, edebi türler, nazım şekilleri, vezin ve kafiye çeşitleri, edebi sanat anlayışları.

Yazılı Anlatım II (2-0-2)

Yazılı anlatımda düşünceyi temellendirme yolları (tanımlama, örneklendirme, karşılaştırma, tanık gösterme, alıntı yapma, istatistiklerden yararlanma); anlatım biçimleri (açıklayıcı, tar-tışmacı, betimleyici, öyküleyici anlatım); bunlar üzerinde kuramsal bilgiler, örnekler üzerinde çalışmalar ve yazma uygulamaları. Bilgilendirici metinler (makale, köşeyazısı, söyleşi, fıkra, deneme, eleştiri, günlük, anı, gezi yazısı, yaşamöyküsü, özyaşamöyküsü v.b.) üzerinde kuramsal bilgiler, örnekler üzerinde çalışmalar ve yazma denemeleri. Yazınsal metinler (şiir, öykü, roman, oyun, deneme vd) üzerinde kuramsal bilgiler; örnekler üzerinde çalışmalar ve yazma uygulamaları; yazılı uygulamalardaki dil ve anlatım yanlışlarını düzeltme.

Sözlü Anlatım II (2-0-2)

Metin okuma teknikleri (sesli okuma, sessiz okuma, güdümlü okuma, eleştirel okuma vd); okunan metinleri, izlenen olay, film, tiyatro vb’yi sözlü olarak anlatma çalışmaları (özetleme, değerlendirme ve yorumlama); konuşma türleri II: (topluluk karşısında konuşma: bir olayı, anıyı anlatma; bir duyuruyu iletme; öykü, oyun, film anlatma; ders anlatma, konferans verme, söylev/nutuk, v.b.; tartışmalı toplantılarda yapılan konuşmalar: tartışma, münazara, açikoturum, panel, forum, sempozyum, kurultay(kongre), seminer, çalıştay vb); konuşmada kullanılacak anlatım biçimleri (tartışmacı, açıklayıcı, betimleyici ve öyküleyici anlatım); konuşma örnekleri üzerinde çalışmalar, değişik konularda hazırlıklı konuşma yapma; konuşmalardaki dil ve anlatım yanlışlarını düzeltme.

Osmanlı Türkçesi II (2-0-2)

Osmanlı Türkçesinin dil ve yazım özellikleri, Arapça ve Farsça sözcükler, tamlama çeşitleri.

Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi II (2-0-2)

Siyasi alanda yapılan devrimler, siyasi partiler ve çok partili siyasi hayata geçiş denemeleri, hukuk alanında yapılan devrimler, toplumsal yaşayışın düzenlenmesi, ekonomik alanda yapılan yenilikler. 1923-1938 Döneminde Türk dış politikası, Atatürk

sonrası Türk dış politikası, Türk Devriminin İlkeleri: (Cumhuriyetçilik, Halkçılık, Laiklik, Devrimcilik, Devletçilik, Milliyetçilik). Bütünleyici ilkeler.

Yabancı Dil II (3-0-3)

Bu ders, üniversite öğrencilerinin kendi alanlarında yürüttükleri her türlü akademik faaliyette okuma, konuşma, dinleme ve yazma becerilerini belirli bir etkinlikte kullanabilmelerini sağlayacak biçimde tasarlanmıştır. Bu derste öğrencilerin “Yabancı Dil I” dersinde kazandıkları bilgi ve becerilerin bir üst seviyeye çıkartılması hedeflenmelidir. Bu yapılırken ilgi çekici bağlamlar yaratılmasına, dilin işlekliliğini artırıcı alıştırmalar yapılmasına, dilin gerçek iletişim becerilerinde kullanılmasına ve bu yolla öğrencilerin dilsel ve iletişimsel yetileri ile yabancı dil yeterliklerinin artırılmasına özen gösterilmelidir.

Eğitim Psikolojisi (3-0-3)

Eğitim-Psikoloji ilişkisi, eğitim psikolojisinin tanımı ve işlevleri, öğrenme ve gelişim ile ilgili temel kavramlar, gelişim özellikleri (bedensel, bilişsel, duygusal, sosyal ve ahlaki gelişim), öğrenmeyi etkileyen faktörler, öğrenme kuramları, öğrenme kuramlarının öğretim süreçlerine yansımaları, etkili öğrenme, öğrenmeyi etkileyen faktörler (motivasyon, bireysel faktörler, grup dinamiği ve bu faktörlerin sınıf içi öğretim sürecine etkisi).

III. YARIYIL

Türk Dil Bilgisi III: Sözcük Bilgisi (2-0-2)

Sözcük ve sözcük bilgisi çalışmaları; adlar: ad, önad(sıfat), adıl(zamir), belirteç(zarf) ve bunlarla ilgili uygulamalar, eylemler(fiiller), bunlara ilişkin uygulamalar; ilgeçler(edatlar), bağlaçlar, ünlem.

Türk Halk Edebiyatı I (2-0-2)

Halk Edebiyatı kavramının saptanmasına yönelik çalışmalar. İslamiyet öncesi ve sonrası eski Türk destanları, masalları, efsaneleri, halk hikayeleri ve şiirleri. Halk edebiyatının kollarını tanıma. Metinler üzerinde çözümlenme çalışmaları. Bu metinlerin ilköğretim için uygun olanlarını seçme çalışmaları.

Eski Türk Edebiyatı I (2-0-2)

15.-16. yy. Türk Edebiyatından seçme metinler üzerinde inceleme çalışmaları. Dönemin dil anlayışı, toplumsal durumu ve dünya görüşünü ortaya koyacak çalışmalar. Divan edebiyatının temel özellikleri, belli başlı türleri ve önemli temsilcileri.

Yeni Türk Edebiyatı I (2-0-2)

Birinci ve İkinci Dönem Tanzimat Dönemi Türk Edebiyatı ürünlerini tanımaya yönelik çalışmalar. Dönemin önemli ürünlerinden seçilen metinler üzerinde çözümlenmeler yapma ve böylece dönemin özellik ve etkilerini saptama çalışmaları. Dönem içinde önem kazanan sanatçıların toplumsal, kültürel etkilerinin yapıtlarından yola çıkarak belirlenmesi.

Servet-i Fünun ve Fecr-i Âti dönemi Türk edebiyatında belli başlı kişilikler ve döneme yön veren toplumsal olaylar. Bu dönemlere ait ve karakteristik özellikler gösteren bazı ürünlerin çözümlenmesi ve bunların Türkçe eğitiminde kullanılması.

Bilimsel Araştırma Yöntemleri (2-0-2)

Bilim ve temel kavramlar (olgu, bilgi, mutlak, doğru, yanlış, evrensel bilgi v.b.), bilim tarihine ilişkin temel bilgiler, bilimsel araştırmanın yapısı, bilimsel yöntemler ve bu yöntemlere ilişkin farklı görüşler, problem, araştırma modeli, evren ve örneklem, verilerin toplanması ve veri toplama yöntemleri (nicel ve nitel veri toplama teknikleri), verilerin kaydedilmesi, analizi, yorumlanması ve raporlaştırılması.

Bilgisayar I (2-2-3)

Bilişim teknolojileri, yazılım ve donanım ile ilgili temel kavramlar, genel olarak işletim sistemleri, kelime işlemci programları, elektronik tablolarlama programları, veri sunumu, eğitimde İnternet kullanımı, bilişim teknolojilerinin sosyal yapı üzerindeki etkileri ve eğitimdeki yeri, bilişim sistemleri güvenliği ve ilgili etik kavramları.

Öğretim İlke ve Yöntemleri (3-0-3)

Öğretimle ilgili temel kavramlar, öğrenme ve öğretim ilkeleri, öğretimde planlı çalışmanın önemi ve yararları, öğretimin planlanması (ünitelendirilmiş yıllık plan, günlük plan ve etkinlik örnekleri), öğrenme ve öğretim stratejileri, öğretim yöntem ve teknikleri, bunların uygulama ile ilişkisi, öğretim araç ve gereçleri, öğretim hizmetinin niteliğini artırmada öğretmenin görev ve sorumlulukları, öğretmen yeterlikleri.

IV. YARIYIL

Türk Dilbilgisi IV: Cümle Bilgisi (3-0-3)

Sözdizimi, Türkiye Türkçesi söz diziminin genel özellikleri-ilkeleri; belirtme öbekleri; cümle, cümlenin öğeleri, türleri, cümle çözümü.

Türk Halk Edebiyatı II (2-0-2)

Halk şiirinin önemli temsilcilerini ve örneklerini tanıma, temel özelliklerini ve halk şiirinin dil özelliklerini, yöresel kullanımını saptama. Halk şiiri ve halk hikâyelerini ilköğretimin çeşitli düzeyleri için eğitsel bakış açısıyla değerlendirme.

Eski Türk Edebiyatı II (2-0-2)

17.-18. yy. Türk Edebiyatından seçme metinler üzerinde inceleme çalışmaları. Aruz ölçüsünün temel mantığı. Aruz öğretiminde karşılaşılan sorunlar. Aruz ölçüsünün melodisini öğretmeye yönelik çözümleme çalışmaları. Aruz ölçüsünün Türkçe ve edebiyat öğretiminde kullanmaya yönelik modern çalışma biçimleri ve yöntem geliştirme.

Yeni Türk Edebiyatı II (2-0-2)

Milli edebiyat dönemindeki düşünce hareketleri, bu hareketlerin ortaya çıkardığı edebiyat yönelimlerinin en az birer yapıt okunmasıyla ortaya konması. Bu dönemlere ait önemli edebiyatçıların belirgin özellikleriyle birlikte tanıtılması. Milli edebiyat döneminin 20. yüzyıl Türk edebiyatına etkileri. Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatında

50'li yıllara kadar olan gelişmeler. Düzyazı, şiir ve tiyatro alanında ortaya çıkan önemli yapıtların incelenmesi.

Genel Dilbilimi (3-0-3)

Dilbilim kavramı ve dilbilimin temel kavramları. Saussure ve yapısalcılık, Avrupa (Prag dilbilim okulu) ve Amerikan yapısalcılığı, sözcük kuramları, göstergebilim gibi çeşitli alanların dil incelemeleriyle ilgili yaklaşımlarının tanıtılması. Dilbilim çalışmalarına yön veren önemli kişiliklerin (Martinet, Bloomfield, Harris, Hjelmslev, Chomsky vb.) çalışmalarlarıyla birlikte ele alınması. Betimsel boyutun yanı sıra dilin kullanımına yönelik edimbilimsel çözümlerinin de yapılması.

Bilgisayar II (2-2-3)

Bilgisayar destekli eğitim ile ilgili temel kavramlar, öğeleri, kuramsal temelleri, yararları ve sınırlılıkları, uygulama yöntemleri, bilgisayar destekli öğretimde kullanılan yaygın formatlar, ders yazılımlarının değerlendirilmesi ve seçimi, uzaktan eğitim uygulamaları, veri tabanı uygulamaları, bilgisayar ve internetin çocuklar/gençler üzerindeki olumsuz etkileri ve önlenmesi.

Etkili İletişim (3-0-3)

Kişilerarası iletişimin tanımı, iletişim modeli, iletişim unsurları ve özellikleri, etkili dinleme ve geri bildirim, kişilerarası iletişimi engelleyen etkenler (kaynak, kanal, alıcı, vb.), iletişimi kolaylaştıran etkenler, duyguların iletişimde rolü ve kullanılması, iletişimde çatışma ve önlenmesi, öğrenci, öğretmen, veli iletişiminde dikkat edilmesi gereken önemli hususlar, iletişim uygulamaları.

Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı (2-2-3)

Öğretim Teknolojisi ile ilgili kavramlar, çeşitli öğretim teknolojilerinin özellikleri, öğretim teknolojilerinin öğretim sürecindeki yeri ve kullanımı, okulun ya da sınıfın teknoloji ihtiyaçlarının belirlenmesi, uygun teknoloji planlamasının yapılması ve yürütülmesi, öğretim teknolojileri yoluyla iki ve üç boyutlu materyaller geliştirilmesi öğretim gereçlerinin geliştirilmesi (çalışma yapıları, etkinlik tasarlama, tepegöz saydamları, slaytlar, görsel medya (VCD, DVD) gereçleri, bilgisayar temelli gereçler), eğitim yazılımlarının incelenmesi, çeşitli nitelikteki öğretim gereçlerinin değerlendirilmesi, İnternet ve uzaktan eğitim, görsel tasarım ilkeleri, öğretim materyallerinin etkinlik durumuna ilişkin araştırmalar, Türkiye'de ve dünyada öğretim teknolojilerinin kullanım durumu.

V. YARIYIL

Anlama Teknikleri I: Okuma Eğitimi (2-2-3)

Okuma becerisinin kuramsal boyutlarıyla açıklanması. Toplumda okuma alışkanlığının yaygınlaşması için yapılması gerekenler ve okuma becerisine yönelik tekniklerin incelenmesi. Okuma çeşitleri ve amaca bağlı olarak okuma çeşidinin seçimi. Türkçe eğitiminde okuma becerisini geliştirme çalışmaları. 'Eleştirel okuma' kavramını metinlerden yola çıkarak örnekleme, eleştirel okuma çalışmaları ve araştırmaları yapma.

Anlama Teknikleri II: Dinleme Eğitimi (2-2-3)

Dinleme becerisini geliştirici çalışmalar yapma. Ruhbilim araştırmalarından da yararlanarak dinleme etkinliğinin işleyişini ve verimlilik sūrelerini belirginleştirme; dikkat sūrelerinin belirlenmesi; bellekte tutma ve kavrama çalışmalarına dikkat çekme. Çeřitli ses ve görsel iletişim araçlarını kullanarak, tūmel dinleme-anlama, seçici dinleme-anlama çalışmalarını örnekleme. Öğretmen adaylarına, ilköğretimdeki Tūrke derslerinde kullanmak ūzere çeşitli dinleme-anlama alıştırmaları gösterme, tanıtma ve bu alıştırmaları kendilerinin de geliştirebilmeleri için olanak sağlama. Sınıf içinde çeşitli dinleme alıştırmaları gerçekleştirme.

ocuk Edebiyatı (2-0-2)

Dūnyada ve Tūrkiye’de ocuk edebiyatının geliřimi. Çocukluk evresinde, nitelikli ocuk kitaplarıyla tanışmanın önemi ve okuma kūltūrū edinmiř dūřnen, duyarlı bireylerin yetiřtirilmesinde ocuk edebiyatı yapıtlarının iřlevi. ocuk edebiyatı yapıtlarında bulunması gereken özelliklerin(tasarım, içerik ve eđitsel) rneklerle incelenmesi. Niteliksiz ocuk kitaplarının örneklerle gösterilmesi ve bunların çocukların geliřim özellikleri ūzerindeki olumsuz etkilerinin tartıřılması. Öğretmen adaylarının, okuduđu-incelediđi kitapların yař gruplarına göre çocuklara uygunluđunun ve bunların çocukların hangi geliřimlerine katkı sađlayacađının belirlenmesine yönelik çalıřmalar. Çocuklara seslenen çeřitli yazınsal tūrlerin(destan, masal, ūiir, ykū, roman, v.b.) ve dilsel gereçlerin(sayıřmaca, tekerleme, bilmece v.b.) ocukların geliřimlerine olan katkılarının belirlenmesi.

Dūnya Edebiyatı (3-0-3)

Dūnya edebiyatından Tūrkeye özenle çevrilmiř ve dūnya edebiyatında tanınmıř kitapların okunması ve özūmlenmesi. Dūnya klasiklerinden yapılacak bir seçkinin, ezberci ve geleneksel özetleme, karakter tahlili ve betimleme anlayıřına kaymadan, ađdař edebiyat özūmlenme anlayıřları dođrultusunda incelenmesi. “Okuma Eđitimi” dersinde kazanılan ipuçlarını kullanarak eleřtirel okuma uygulamaları.

Topluma Hizmet Uygulamaları (1-2-2)

Topluma hizmet uygulamalarının önemi, toplumun gūncel sorunlarını belirleme ve özūm ūretmeye yönelik projeler hazırlama, panel, konferans, kongre, sempozyum gibi bilimsel etkinliklere izleyici, konuřmacı yada dūzenleyici olarak katılma, sosyal sorumluluk çerçevesinde çeřitli projelerde gnūllū olarak yer alma, topluma hizmet çalıřmalarının okullarda uygulanmasına yönelik temel bilgi ve becerilerin kazanılması.

Özel ğretim Yöntemleri I (2-2-3)

Alana zgū temel kavramlar ve bu kavramların alan öđretimiyle iliřkisi, alanının bařta Anayasa ve Milli Eđitim Temel Yasası olmak ūzere yasal dayanakları, alan öđretiminin genel amaçları, kullanılan yöntem, teknik, araç-gereç ve materyaller. İlgili đretim Programının incelenmesi(amaç, kazanım, tema, ūnite, etkinlik, v.b.). Ders, đretmen ve đrenci çalıřma kitabı örneklerinin incelenmesi ve deđerlendirilmesi.

Sınıf Yönetimi (2-0-2)

Sınıf yönetimi ile ilgili temel kavramlar, sınıf içi iletişim ve etkileşim, sınıf yönetiminin tanımı, sınıf yönetimi kavramının sınıfta disiplini sağlamadan farklı yanları ve

özellikleri, sınıf ortamını etkileyen sınıf içi ve sınıf dışı etkenler, sınıf yönetimi modelleri, sınıfta kurallar geliştirme ve uygulama, sınıfı fiziksel olarak düzenleme, sınıfta istenmeyen davranışların yönetimi, sınıfta zamanın yönetimi, sınıf organizasyonu, öğrenmeye uygun olumlu bir sınıf ortamı oluşturma (örnekler ve öneriler).

VI. YARIYIL

Anlatma Teknikleri I: Konuşma Eğitimi (2-2-3)

Konuşma becerisinin kuramsal boyutlarıyla açıklanması. Düşüncenin betimlenmesi, açılımı, savunulması ve kanıtlanması, örneklenerek açık seçik biçimde üretim aşamasına sokuluşunun mercek altına alınması. Konuşma organları, diyafram kontrolü. Ses çalışmaları. Belli bir konuda akıcı ve güzel konuşma becerisinin geliştirilmesi. Öğretmen adaylarının, ilköğretim Türkçe dersleri için çeşitli konuşma alıştırmalarıyla tanıştırılmaları ve konuşma becerilerini geliştirebilmeleri için uygulama ortamlarının hazırlanması.

Anlatma Teknikleri II: Yazma Eğitimi (2-2-3)

Yazma becerisinin kuramsal boyutlarıyla açıklanması. Yazılı metin türleri konusunda öğrencileri bilinçlendirme ve uygulama çalışmalarıyla öğretmen adaylarının hem öğrenen hem de öğretici kişi olacakları bilinciyle hareket etmeleri için yazma çalışmalarının yapılması.

Yabancılara Türkçe Öğretimi* (2-0-2)

Türkçenin anadili olarak öğretilmesiyle yabancı dil olarak öğretilmesinin farklarını belirginleştirme. Türkçenin özellikle yabancı dil olarak öğretilmesinin kültür boyutuyla ilişkilendirilmesi. Diğer dünya dillerinin yabancı dil olarak öğretilmesi sırasındaki kuramsal tartışmalar ve bu alandaki yönetsel yaklaşım biçimleri. Yabancı dil öğretiminde kuramsal çerçeve. Avrupa Dil Dosyasının tanıtımı. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin Türkiye'nin tanıtımına katkısı. Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde kullanılan çeşitli ders kitaplarının tanıtımı ve eleştirisi.

Özel Öğretim Yöntemleri II (2-2-3)

Türkçe öğretiminin yöntem, teknik, kavram, ilke, ortam ve dayanakları, yönetmelikleri, öğrenme-öğretme süreçleri, ilköğretim okullarında uygulanmakta olan Türkçe dersi öğretim programlarının eleştirel bakış açısıyla incelenip değerlendirilmesi, etkinlikler yoluyla okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerilerinin dilin kurallarına uygun olarak geliştirilmesi, dilbilgisi öğretim alanındaki bilgilerin beceriye dönüştürülmesi, Türkçe öğretiminde kullanılacak metinlerin seçimi, metnin özellikleri, metinle ilgili soruların hazırlanması ve değerlendirilmesi, metnin çeşitli yönlerden incelenmesi, kazanılan bilgi ve becerilerin daha kalıcı olmasının sağlanması için uygulama çalışmaları, ölçme-değerlendirmenin araç, tür ve yöntemleri, Türkçe öğretiminde ölçme ve değerlendirme. Düzeye uygun metinlerle çağdaş bir öğretim ortamı hazırlama çalışmaları.

Türk Eğitim Tarihi* (2-0-2)

Türk eğitim tarihinin, eğitim olgusu açısından önemi. Cumhuriyetten önceki eğitim durumu ve öğretmen yetiştiren kurumlar. Türk Eğitim Devrimi 1: Devrimin tarihsel

arka planı, felsefi, düşünsel ve politik temelleri. Türk Eğitim Devrimi 2: Tevhid-i Tedrisat Kanunu: tarihsel temelleri, kapsamı, uygulanışı ve önemi; Türk eğitim sisteminde laikleşme. Türk Eğitim Devrimi 3: Karma eğitim ve kızların eğitimi, Yazı Devrimi, millet mektepleri, halk evleri. Türkiye Cumhuriyeti eğitim sisteminin dayandığı temel ilkeler. Köy Enstitüleri, Eğitim Enstitüleri ve Yüksek Öğretmen Okulları. Üniversiteler ve öğretmen yetiştirme. Yakın dönem Türk eğitim alanındaki gelişmeler.

Uygarlık Tarihi* (2-0-2)

Giriş, Mezopotamya uygarlıkları, Mısır uygarlığı, İran uygarlığı, Çin ve Hint uygarlıkları, Anadolu uygarlıkları, Orta Asya Bozkır uygarlığı, Yunan ve Helen uygarlığı, Roma ve Bizans uygarlığı, Orta Amerika uygarlıkları, İslam uygarlığı, Batı uygarlığı, keşifler ve bilimsel buluşlar.

Ölçme ve Değerlendirme (3-0-3)

Eğitimde ölçme ve değerlendirmenin yeri ve önemi, ölçme ve değerlendirme ile ilgili temel kavramlar, ölçme araçlarında bulunması istenen nitelikler (güvenirlilik, geçerlik, kullanılabilirlik), eğitimde kullanılan ölçme araçları ve özellikleri, geleneksel yaklaşımlara dayalı olan araçlar (yazılı sınavlar, kısa yanıtli sınavlar, doğru-yanlış tipi testler, çoktan seçmeli testler, eşleştirmeli testler, sözlü yoklamalar, ödevler), öğrenciyi çok yönlü tanımaya dönük araçlar (gözlem, görüşme, performans değerlendirme, öğrenci ürün dosyası, araştırma kağıtları, araştırma projeleri, akran değerlendirme, özdeğerlendirme, tutum ölçekleri), ölçme sonuçları üzerinde yapılan temel istatistiksel işlemler, öğrenme çıktıları değerlendirme, not verme, alanı ile ilgili ölçme aracı geliştirme.

VII. YARIYIL

Tiyatro ve Drama Uygulamaları* (2-2-3)

Geleneksel tiyatro kavramının Arifon'ten beri gelişimi. Tiyatro alanına ilişkin temel kavramlar. Canlandırma ve canlandırma teknikleri. Doğaçalama çalışmaları. Tiyatro diline yönelik saptamalar. Dramaturji, yorumlama ve sahneleme. Yaratıcı drama kavramının ve çalışmalarının tanıtılması. Yaratıcı drama çalışmalarından Türkçe eğitiminde yararlanma yolları. Oyunlaştırma teknikleri ve Türkçe öğretimi. Oyun kavramı. Oyunun psikolojik temelleri ve oyun-eğitim ilişkisi.

Türkçe Ders Kitabı İncelemeleri (2-0-2)

Ders kitabının bir dersin en önemli gereçlerinden biri olarak öğretimdeki yeri. Ders kitabını oluşturan dış koşullar (yasalar, yönetmelikler; okul türleri, piyasa koşulları vb.) ile iç koşulların (kullanılacak yöntemler, konu alanının özellikleri, fiziksel yapı koşulları vb.) tanıtılması ve bu konuda uygulamaların yapılması. Ders kitabı inceleme alanında dünyadaki birikimden yararlanma. Bir ders kitabında önemli olan dil, konusal bütünlük sınamayı ve sağlamlaştırmayı öngören alıştırmalar biçimleri ve zenginliği, Türkçe derslerinde metin seçimi ve çeşitliliği, sayfa düzeni ve grafik öğelerin kullanımı gibi öğelerin işlevi ve bunların farklı anlayışlara göre oluşturulmuş (eski-yeni) ders kitapları üzerinde uygulamalı olarak gösterilmesi. Her öğretmen adayının, kendi alanıyla ilgili bir ders kitabını çok açılı bir anlayışla kuşatabilmesi ve bir değerlendirme

raporu yazması için gereken çalışmaların yapılması. Bu çalışma için Cumhuriyetin ilk yıllarından günümüze kadar uygulanan farklı öğretim programları için hazırlanmış farklı anlayışlardaki ders kitapları uygulama örneği olarak kullanılmalı.

Okul Deneyimi (1-4-3)

Öğretmenin ve bir öğrencinin okuldaki bir gününü gözlemleme, öğretmenin bir dersi işlerken dersi nasıl düzenlediğini, dersi hangi aşamalara böldüğünü, öğretim yöntem ve tekniklerini nasıl uyguladığını, derste ne tür etkinliklerden yararlandığını, dersin yönetimi için ve sınıfın kontrolü için öğretmenin neler yaptığını, öğretmenin dersi nasıl bitirdiğini ve öğrenci çalışmalarını nasıl değerlendirdiğini gözlemleme, okulun örgüt yapısını, okul müdürünün görevini nasıl yaptığını ve okulun içinde yer aldığı toplumla ilişkilerini inceleme, okul deneyimi çalışmalarını yansıtan portfolyo hazırlama.

Rehberlik (3-0-3)

Temel kavramlar, öğrenci kişilik hizmetleri, psikolojik danışma ve rehberliğin bu hizmetler içerisindeki yeri, rehberliğin ilkeleri, gelişimi, psikolojik danışma ve rehberliğin çeşitleri, servisler (hizmetler), teknikler, örgüt ve personel, alandaki yeni gelişmeler, öğrenciyi tanıma teknikleri, rehber-öğretmen işbirliği, öğretmenin yapacağı rehberlik görevleri.

Özel Eğitim* (2-0-2)

Özel eğitimin tanımı, özel eğitimle ilgili temel ilkeler, engelliliği oluşturan nedenler, erken tanı ve tedavinin önemi, engelleme bakışıyla ilgili tarihsel yaklaşım, zihinsel engelli, işitme engelli, görme engelli, bedensel engelli, dil ve iletişim bozukluğu olan, süregelen hastalığı olan, özel öğrenme güçlüğü gösteren, dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu olan, otistik ve üstün yetenekli çocukların özellikleri ve eğitimleri, farklı gelişen çocukların oyun yoluyla eğitimi, özel eğitime muhtaç çocukların ailelerinde gözlenen tepkiler, ülkemizde özel eğitimin durumu, bu amaçla kurulmuş kurum ve kuruluşlar.

VIII. YARIYIL

Dil ve Kültür* (2-0-2)

Kültür kavramı, kültürün kaynakları, kültür öğeleri, uygarlık kavramı, kültürün ulusal benlik, ulusal kişilik, kültürel kimlik ve kültürel kişilik oluşturmadaki rolü, Türkçe öğretiminde kültür aktarımı, kültür aktarımının yasal dayanakları, kültürel kimliğin geliştirilmesi, bir kültür unsuru olarak dil, dil ve kültür ilişkisi, dilin kültür taşıyıcı özelliği, dilin kültürü koruması ve geliştirmesi, yazınsal metinler yoluyla ulusal ve evrensel değerlerin aktarılması, Türk kültürünü aktaracak metinler ve bunların eleştirel bakış açısıyla değerlendirilmesi, Türk tarihi, Türk kültürü ve Türkçe ilişkisi, dil sosyolojisi bakımından dil, kültür ve medeniyet bağlantısı, medeniyet-kültür ilişkisi ve iki kavramın farklı yönleri.

Türk Eğitim Sistemi ve Okul Yönetimi (2-0-2)

Türk eğitim sisteminin amaçları ve temel ilkeleri, eğitimle ilgili yasal düzenlemeler, Türk eğitim sisteminin yapısı, yönetim kuramları ve süreçleri, okul örgütü ve yönetimi,

okul yönetiminde personel, öğrenci, öğretim ve işletmecilikle ilgili işler, okula toplumsal katılım.

Öğretmenlik Uygulaması (2-6-5)

Her hafta bir günlük plan hazırlama, hazırlanan planı uygulama, uygulamanın okuldaki öğretmen, öğretim elemanı ve uygulama öğrencisi tarafından değerlendirilmesi, değerlendirmeler doğrultusunda düzeltmelerin yapılması ve tekrar uygulama yapılması, portfolyo hazırlama.

KAYNAKLAR

- Açık, Fatma. “Türkçe Öğretmeni Yetiştirme Programında Mevcut Alan Derslerinin Kültürel Boyutu”, *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 27.Sayı
- Adıgüzel, H. Ömer (2000). “Yaratıcı Drama Öğretmeni Yetiştirmenin Önemi ve Gerekliliği” *Eğitim ve Yaşam*, Bahar-yaz, 5-8
- Akalın, Şükrü Haluk (2004). “Atatürk’ün Dil Politikası”. *Türklük Bilgisi*
- Aksan, Doğan (2009). *Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dilbilim*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Akyüz, Yahya (2008). *Türk Eğitim Tarihi*. Ankara: Pegem A Yay.
- Alkan, C. (2000). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*, Ankara: Anı Yayıncılık
- Aslan, A. Kadir. ”Eğitim Fakültelerinin Yeniden Yapılandırılmalarına İlişkin Bir Değerlendirme”.
- Başbakanlık (24.06.1973) Milli Eğitim Temel Kanunu. Resmi Gazete (14574)
- Başbakanlık (6.06.1997) Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname. Resmi Gazete (23011)
- Calp, Mehrali (2003). *Özel Öğretim Alanı Olarak Türkçe Öğretimi*. Erzurum: Eser Ofset Matbaacılık.
- Çifci, Musa (2011). “Türkçe Öğretmeni Yetiştirme Programı Sorunu”. *Turkish Studies*
- Çoban, Ahmet (2010). “Türkçe Öğretmenliği Lisans Programlarının Değerlendirilmesi”. *Turkish Studies*
- Demir, C. ve Barın, E. (2006). *Türk Dil Bilgisi 1*. Ankara: Öncü Kitap Basımevi
- Demirel, Özcan (2004). *Türkçe ve Sınıf Öğretmenleri için Türkçe Öğretimi* (6. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık
- Devlet Bakanlığı ile Milli Eğitim Bakanlığı (31.05.2006) Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği Resmi Gazete (26184)
- Dursunoğlu, Halit (2003). “Cumhuriyet Döneminde İlköğretime Öğretmen Yetiştirmenin Tarihi Gelişimi”, *Milli Eğitim Dergisi*, 160. Sayı

- Güzel, Abdurrahman. (1997). “Eğitim Fakültelerinde Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi AnaBilim Dalları”. Çanakkale.
- Güzel, Abdurrahman (2003a). “Türkçenin Eğitimi-Öğretimi Bölümlerinde Kurulması Gerekli Görülen Anabilim Dalları Hakkında Yeni Projelerimiz”. *Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 13, 63-86.
- Güzel, Abdurrahman (2003b). “Eğitim Fakültelerinde Türkçe Öğretmenliği Bölümünün Kuruluşu ve Hedefleri”. *TÜBAR*, Türkçenin Öğretimi Özel Sayısı, 13, 7-17
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemi* (21.Baskı). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kavcar, Cahit. (1986) “Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenlerinin Yetiştirilmesi”. *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1.Sayı, 33-57
- Kavcar, Cahit (1999). *Edebiyat ve Eğitim*. Ankara: Engin Yayınevi
- Kavcar, Cahit (2000). “Nitelikli Öğretmen Sorunu.” Eğitimde Yansımalar, 21. Yüzyılın Eşiğinde Türk Eğitim Sistemi Ulusal Sempozyumu (Kasım 1999). Ankara: Öğretmen Hüseyin Hüsnü Tekişik Eğitim-Araştırma-Geliştirme Vakfı Yayınları, 267-278
- Kavcar, Cahit (2003). “Cumhuriyet Döneminde Dal Öğretmeni Yetiştirme”. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi* sayı 1-2
- Kavcar, Cahit; Oğuzkan, Ferhan; Sever, Sedat (1995). *Türkçe Öğretimi*. Ankara: Engin Yayınları
- Kırkkılıç, Ahmet ve Maden Sedat (2010). “İlköğretim ve Lisans Programlarındaki Değişiklikler Sonrasında Türkçe Öğretmenliği Mesleğinin ve Türkçe Eğitimi Bölümlerinin Durumu”. *TÜBAR*
- Küçükahmet, L. (1993) *Öğretmen Yetiştirme (Programları ve Uygulamaları)*, Ankara: G.Ü. İletişim Fakültesi Matbaası
- Maden, Sedat (2010). “Türkçe Öğretiminde Drama Yönteminin Gerekliliği”. *TÜBAR*
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2008). *İlköğretim Okullarında Görev Yapan Türkçe Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitim İhtiyaçlarının Belirlenmesi*. Ankara

- Nutku, Özdemir (2001). *Drama Sanatı*, Kabalcı Yay. , İstanbul
- Özbay, M. (2003). *Öğretmen Görüşlerine Göre İlköğretim Okullarında Türkçe Öğretimi*.(1. Baskı) Ankara: Gölge Ofset Matbaacılık
- Özbay, Murat (2005) *Türkçe Eğitimi Bölümleri İçin Lisans Programı Önerisi*, Eğitim Fakültelerinde Yeniden Yapılandırmanın Sonuçları ve Öğretmen Yetiştirme Sempozyumu 22-24 Eylül 2005, Gazi Üniversitesi Yay. , Ankara
- Özbay, M. (2006-a). *Özel Öğretim Yöntemleri 1* (1. Baskı). Ankara: Öncü Basımevi
- Özbay, M. (2006-b). *Özel Öğretim Yöntemleri 2* (1. Baskı). Ankara: Öncü Basımevi
- Sağ, Ramazan (1998). *Cumhuriyetten Günümüze Türkçe Yetişeklerinin Değerlendirilmesi* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Ankara: Hacettepe Üniversitesi
- Saraç, Cemal (2005). “Türk Dili Edebiyatı/Türkçe Öğretmenlerinin Yetiştirilmesi”. *Eğitim Araştırmaları*, 21, 211-222
- Sever, Sedat (1993). *Türkçe Öğretimi ve Tam Öğrenme*. Ankara
- Sezgin, İ. (2002). “Öğretmen Eğitiminde Gelişmeler ve Sorunlar”. *Çağdaş Eğitim*, 293, s:6-8
- Şahin, O. (1995) *İlkokullarda Sınıf Okutan Branş Öğretmenlerinin, Sınıf Öğretmenliği Alan ve Meslek Bilgilerinin Yeterlik Düzeyi*. Ankara: Yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Şişman, Mehmet (2004). *Öğretmenliğe Giriş* (7. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık
- Temizyürek, F. Ve Balcı, A. (2006). *Cumhuriyet Dönemi İlköğretim Okulları Türkçe Programları*. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Türk Dil Kurumu (1998). *Türkçe Sözlük*, Ankara: TDK Yayını
- Uçgun, Duygu (2006). *Cumhuriyet Döneminde Türkçe Öğretmenlerinin Yetiştirilmesi*. Doktora Tezi Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Varış, F. (1988) *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: A.Ü. Eğitim Fakültesi Yayınları
- Varış, Fatma. (1997). *Eğitimde Program Geliştirme* (7.Baskı). Ankara: Alkım Kitapçılık Yayıncılık

- Yalçın, Güner (1999). *Öğretmen Yetiştirmede Uygulama Çalışmalarının Önemi ve Karşılaşılan Güçlükler*. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, (7.Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, Zeynep Aydın (2007). *Sınıf Öğretmenlerine Türkçe Öğretimi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Yükseköğretim Kurulu. (1998a). *Eğitim Fakülteleri Öğretmen Yetiştirme Programlarının Yeniden Düzenlenmesi*. Ankara
- Yükseköğretim Kurulu. (1998b). *Eğitim Fakülteleri Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları*. Ankara
- Yükseköğretim Kurulu (2006). *Eğitim Fakülteleri Araştırması*.
- Yükseköğretim Kurulu. (2007). *Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Fakülteleri (1982-2007)*. Ankara: Yükseköğretim Kurulu Yayınları
- YÖK. (2006). *Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları*. Ankara: Haziran.
- www.yok.gov.tr/egitim/ogretmen/yeni_programlar.htm (24.10.2011).
- Yunus Emre Enstitüsü , <http://www.yunusemrevakfi.com.tr> (20.09.2011)

ÖZ GEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı, Soyadı: Rahime İrem YAVUZ

Uyruğu: Türkiye (T.C.)

Doğum Tarihi ve Yeri: 28 Ağustos 1986, Ankara

Medeni Durumu: Bekâr

Tel: +90 312 437 50 17

email: rahimeiremyavuz@hotmail.com

Yazışma Adresi: Koza sok. 75/6 GOP Çankaya/Ankara

EĞİTİM

Derece Kurum

Mezuniyet Tarihi

Lisans Başkent Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği 2008

Lise Özel Aziziye 2003

YABANCI DİL

İngilizce